

TÜRKİYE
YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

CUMHURİYETİMİZİN YÜZÜNCÜ YILI

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

ABSTRACTS BOOK

III. ULUSLARARASI
KONSERVASYON
VE RESTORASYON
ÖĞRENCİLERİ
SEMPOZYUMU

III INTERNATIONAL
CONSERVATION
AND RESTORATION
STUDENTS
SYMPOSIUM

ICORESS 2023 / DENİZLİ - TÜRKİYE

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

ABSTRACTS BOOK

III. ULUSLARARASI | III INTERNATIONAL
KONSERVASYON | CONSERVATION
VE RESTORASYON | AND RESTORATION
ÖĞRENCİLERİ | STUDENTS
SEMPOZYUMU | SYMPOSIUM

ICORESS 2023 / DENİZLİ - TÜRKİYE

Editör / Editor
İnci TÜRKÖĞLU

Düzeltili / Proofreading
S. Seda SEYREKOĞLU
T. İrem YÜKSEL

Grafik Tasarım / Graphical Design
İnci TÜRKÖĞLU

Sempozyum Tarihi / Symposium Date
25-28 Ekim 2023 / 25-28 October 2023

e-ISBN: 978-625-6364-03-5

Web Sitesi / Website
www.icoress.org

YouTube
<https://www.youtube.com/@icoressinternational580>

Yayın Tarihi ve Yeri / Publishing Date and Place
Kasım / November 2023 Denizli

Ön kapak / Front cover
Tripolis, Latrina
Tripolis Kazısı Arşivi / Tripolis Excavations Archives

© Pamukkale Üniversitesi

Pamukkale Üniversitesi yayınıdır. Tüm yayım hakları saklıdır. Tamamı veya bir bölümü yayımcının izni olmadan fotokopi dahil optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Published by Pamukkale University. All rights reserved. No part of it, or all, may be published, printed, reproduced using any mechanical, optical or electronic means including photocopying without prior written permission by the publisher.

BİLİM VE DANIŞMA KURULU
SCIENTIFIC AND ADVISORY BOARD

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ Doç. Dr. Namık KILIÇ Arş. Gör. Emre Veysel ŞENER	FATİH SULTAN MEHMET ÜNİVERSİTESİ Doç. Dr. Mine ESMEER Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TANRIVERDİ
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ Prof. Dr. Ali Akın AKYOL Doç. Dr. Berna ÇAĞLAR ERYURT	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksekokulu Doç. Dr. Müyesser Nilüfer KİRAZ Öğr. Gör. Oğuz Emre KAYSER
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ Doç. Dr. İnci TÜRKÖĞLU Dr. Öğr. Üyesi Eylem GÜZEL	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü Doç. Dr. Cemile KAPTAN Arş. Gör. Selen Sertab KAYSER
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ Dr. Öğr. Üyesi Drahşan UĞURYOL Arş Gör. Cem AKGÜN	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü Doç. Dr. Cemile KAPTAN Arş. Gör. Selen Sertab KAYSER
ANKARA ÜNİVERSİTESİ Dr. Öğr. Üyesi Kozan UZUN Arş. Gör. Zeynep YILMAZ	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü Doç. Dr. Cemile KAPTAN Arş. Gör. Selen Sertab KAYSER

ÜNİVERSİTE TEMSİLCİLERİ KURULU
BOARD OF UNIVERSITY DELEGATES

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ Esin Çiçek BARLAS	FATİH SULTAN MEHMET ÜNİVERSİTESİ Ebru YENİLMEZ
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ Fatma ÖZEN Berfin BARIŞ	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksekokulu Hilal DALGIÇ
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ İrem SARIGÜL Ozan ALTUN	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü İlayda AKYILDIZ
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ Orçun İLZE	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü İlayda AKYILDIZ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ Dilan ÇİÇEK	MİMAR SİNAN G.S. ÜNİVERSİTESİ Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü İlayda AKYILDIZ

ORGANİZASYON KURULU
ORGANIZATION BOARD

BAŞKAN / KOORDİNATÖR
PRESIDENT / COORDINATOR
İrem SARIGÜL iremsarigul0944@gmail.com

SPONSOR BAĞLANTILARI
SPONSOR LIAISONS
Ozan ALTUN ozanaltun23@gmail.com
Sedanur ŞEN sensedanur2001@gmail.com

PROGRAM
PROGRAM
Songül KÖRHAN korhan.songul21@gmail.com

İLETİŞİM-YAZIŞMA
CORRESPONDENCE
İrem SARIGÜL iremsarigul0944@gmail.com

DİJİTAL MATERYAL YÖNETİMİ
DIGITAL MATERIAL
S. Seda SEYREKOĞLU sedaseyrekoglu0208@gmail.com
Tuba İrem YÜKSEL irem.96.81@gmail.com
Mine ALGIN minealgin02@gmail.com

BASILI MATERYAL YÖNETİMİ
PRINTED MATERIAL
Zeliha GÜMÜŞ zgbasikar0742@gmail.com
Maide Berra ÇETİN mbcett@gmail.com
Özlem ÖZGÜN 88ozlemozgun88@gmail.com

KONAKLAMA DESTEĞİ
HOSPITALITY SUPPORT
Selma ÖLMEZ olmezzselmaa@gmail.com
Cemalettin KOÇ cemkoc.95@outlook.com

**III. ULUSLARASI KONSERVASYON VE
RESTORASYON ÖĞRENCİLERİ SEMPOZYUMU**

**III INTERNATIONAL CONSERVATION AND
RESTORATION STUDENTS SYMPOSIUM**

PROGRAM / PROGRAM

25 EKİM ÇARŞAMBA (1. GÜN) / 25 OCT. WEDNESDAY (DAY 1)

09:00- 09:45 Açılış Konuşmaları / Opening Speeches

İrem SARIGÜL – ICORESS 2023 Başkan & Koordinatör

Doç. Dr. İnci TÜRKÖĞLU – Organizasyon Kurulu Akademik Lideri

Dr. Öğr. Üyesi Eylem GÜZEL – PAÜ Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü
Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Yasemin BEYAZIT – PAÜ İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dekanı

09:45- 10:30 Davetli Konuşmacı / Invited Speaker

Prof. Dr. Ali Akın AKYOL – “Arkeometrik Analizlerin Restorasyon Uygulamalarında
Önemi”

10.30-10.45 Ara / Break

1. OTURUM / SESSION 1

Oturum Başkanı / Moderator: **Selma ÖLMEZ**

10:45- 11:00 ‘Kültür Varlıklarını Koruma Bilinci Anaokulundan Başlar’ İnteraktif Çalışması
– **Esmâ İVRENDİ ŞENOL**

11:00- 11:15 Kültürel Mirasın Geleceği ve Sürdürülebilirliği: Toplumsal Etkileşim ve
Erişilebilirlikte Yeni Yaklaşımlar – **Elif Öykü BÜYÜKGÖR**

11:15- 11:30 Bir İş Alanı Olarak Restorasyon ve Konservasyon – **Ekmel Nur DOĞAN**

11:30- 11:45 Konservasyon Eğitiminde Uygulamanın Önemi – **Aleyna YAŞAR,**
Nisa Nur ÜZÜMCÜ, Fatma UYSAL

11:45- 12:00 Tartışma / Discussion

12:00- 13:00 Öğle Yemeği / Lunch Break

2. OTURUM / SESSION 2

Oturum Başkanı / Moderator: **Esra TORAMAN**

13:00- 13:15 İstanbul Üniversitesi Yenikapı Batıkları Projesi: Kısmi Zamanlı Çalışan
Öğrencilerin Projeye Katkıları – **Esin Çiçek BARLAS**

13:15- 13:30 Ahşap Eser Restorasyonunda Kullanılan Arkeometrik Yöntemler –
Berfin BARIŞ

13:30- 13:45 Arkeolojik Gemilerin Belgenmesinde 3B Tarama Cihazlarının Kullanımı –
Çisil ŞANLİGENÇLER

13:45- 14:00 Tartışma / Discussion

14:00- 14:30 Ara / Break

3. OTURUM / SESSION 3

Oturum Başkanı / Moderator: **Orçun İLZE**

14:30- 14:45 El Yazmalarının Kodikolojik İncelemesi ve Konservasyonu Esnasında Tıpkı Yapım Çalışmalarının Önemi – **Gizem ERTEN**

14:45- 15:00 El Yazmalarında Kullanılan Mürekkepler ve Bozulmaları – **Saadet Büşra KALTAR**

15:00- 15:15 Klasik Deri Ciltte Meydana Gelen Bozulmalara Yönelik Koruma ve Onarım Önerileri – **Nadide ÇINAR**

15:15- 15:30 Yazma Eserlerde Tamamlama-Bütünleme Yöntem ve Uygulamaları – **Melike ELDEK**

15:30- 15:45 Tartışma / Discussion

15:45- 16:00 Ara / Break

4. OTURUM / SESSION 4

Oturum Başkanı / Moderator: **Ekmel Nur DOĞAN**

16:00- 16:15 Kırsal Mirasın Korunması ve Sürdürülebilirliği Üzerine Bir İnceleme: Bursa Dedeler Köyü – **Betül Sena SALDAMLI**

16:15- 16:30 Kültürel Mirasın Sürdürülebilir Korunmasında Turizm Etkilerinin Yedikule Kültür Rotası Örneği Üzerinden Değerlendirilmesi – **Fatma Esra TORAMAN**

16:30- 16:45 Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı Çalışmaları – **Rukiye Ceren MUTLU, Tuğba KAPISIZ**

16:45- 17:00 Tartışma / Discussion

26 EKİM PERŞEMBE (2. GÜN) / 26 OCT. THURSDAY (DAY 2)

1. OTURUM / SESSION 1

Oturum Başkanı / Moderator: **Zehra TÛTÛNCÛ**

09:30 - 09:45 Denizli Akköy Yukarı Camii: Koruma Sorunları ve Çözüm Önerileri – **Tuba İrem YÛKSEL**

09:45 - 10:00 Açık Havada Bulunan Taş Eserlere Yönelik Alınabilecek Koruma Yöntemleri – **Özlem KOCA**

10:00- 10:15 Güzelyurt Tahtalı Köyü Cami Sorunları ve Koruma Önerileri – **Seda SEYREKOĞLU**

10:15 - 10:30 Osmanlı Dönemi Arnavutköy Yalılarındaki Cephe Değişimlerinin Saptanması ve Koruma Önerileri – **Orçun İLZE**

10:30 - 10:45 Tartışma / Discussion

10:45 - 11:00 Ara / Break

2. OTURUM / SESSION 2

Oturum Başkanı / Moderator: **Esin Çiçek BARLAS**

11:00- 11:15 Durum Taramasından Sergilemeye Konservasyon Süreci, Saim Özeren Örneği – **Beyza Rana EKDİ**

11:15- 11:30 ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne Ait Bronz Atatürk Kabartması ve Cam Duvar Mozaiklerinin Yeni Yerlerine Yerleştirilmesi ve Restorasyon Çalışmaları – **Cames ÖZTÜRK**

11:30- 11:45 Antik Dönem Taban Mozaiklerinin Korunması: Stratonikeia'dan İki Örnek – **İrem SARIGÜL**

11:45- 12:00 Ulus İş Hanı Koruma ve Onarım Çalışmaları Kapsamında Cam Mozaik Kaplı Duvar Yüzeylerinde Koruma ve Onarım Uygulamaları – **Mehtap KAYA**

12:00- 12:15 Tartışma / Discussion

12:15- 13:30 Öğle yemeği / Lunch Break

3. OTURUM / SESSION 3

Oturum Başkanı / Moderator: **Nadide ÇINAR**

13:30- 13:45 Korumada Sürdürülebilirlik: Daha Yeşil Yaklaşım – **Sibel ÇETİNKAYA**

13:45- 14:00 Bronz Kanseri Korozyon Ürününün Kaman Kazıları Bronz Buluntuları Bağlamında Konservasyonu – **Fatma ÖZEN**

14:00- 14:15 Rezan Has Müzesi'nde Bulunan Dört Bronz Eserin Korunma ve Onarım Çalışmaları – **Zehra PEHLİVAN**

14:15- 14:30 Anıtkabir Başkumandan Meydan Muharebesi Rölyefi Koruma ve Onarım Çalışmaları – **Gülşen ALBUZ GEREN, Cames ÖZTÜRK**

14:30- 14:45 Tartışma / Discussion

14:45- 15:00 Ara / Break

4. OTURUM / SESSION 4

Oturum Başkanı / Moderator: **Fatma ÖZEN**

15:00-15:15 Yağlı Boya Tablolarda Meydana Gelen Vernik Bozulmaları – **Kemal DALLIK**

15:15- 15:30 Yağlı Boya Tablo Restorasyonunda BEVA 371 Kullanımı ve Etkileri – **Beyzanur KOCAKAPLAN, Rumeysa İPEK**

15:30- 15:45 Polisakkarit Bazlı Hidrojel: Agar Agar'ın Boyalı Yüzeylerin Temizliğinde Kullanım Yöntemlerine İlişkin İnceleme ve Öneriler – **Zehra TÜTÜNCÜ**

15:45- 16:00 Tartışma / Discussion

27 EKİM CUMA (3. GÜN) / 27 OCT. FRIDAY (DAY 3)

1. OTURUM / SESSION 1

Oturum Başkanı / Moderator: **Sibel ÇETİNKAYA**

09:30- 09:45 Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi'nde Gerçekleştirilen Koruma Onarım Çalışmaları – **Mert Safa KAHVECİ**

09:45- 10:00 Hamambası Arkeolojik Yerleşimi Kurtarma Kazısına Ait Arkeolojik Buluntuların Restorasyon ve Konservasyonu – **Esmâ İVRENDİ ŞENOL**

10:00- 10:15 Üsküdar Bülbüldere Mezarlığı'nda Bulunan 23 Numaralı Mezarlığın Belgeleme Çalışmaları – **Berivan KAYMAZ**

10:15- 10:30 Bedri Rahmi ve Eren Eyüboğlu Tarafından Üretilen Mozaik Panolarda Kullanılan Tessera ve Cam Elemanların Tasnifi ve Depolama Çalışması – **İrem YAZICI, İlayda AKYILDIZ, Oğuz Emre KAYSER**

10:30- 10:45 Tartışma / Discussion

10:45- 11:00 Ara / Break

2. OTURUM / SESSION 2

Oturum Başkanı / Moderator: **İlayda AKYILDIZ**

11:00- 11:15 Etnografik Tekstil Eserlerin Depolanması: Yusuf İyilik Koleksiyonu – **Yasemin TOMBUL**

11:15- 11:30 Tekstil Destekli Eserlerde Yırtık Kesik ve Eksik Alanlara Güncel Müdahale Yöntemleri – **Aleyna KURT, Elif Zeynep TORUN**

11:30- 11:45 Remzi İren'in "Atatürk ve Askerler" İsimli Tablosunda Karşılaşılan Problemler ve Temizlik Süreci – **Şifa Nur GÖKSU**

11:45- 12:00 Tuval Resimlerdeki Birbirinden Ayrılmış Yırtıklarda Gerdirme Sisteminin Kullanılması – **Elif Zeynep TORUN, Fulya ÇELİ**

12:00- 12:15 Tartışma / Discussion

12:15- 13:30 Öğle yemeği / Lunch break

3. OTURUM / SESSION 3

Oturum Başkanı / Moderator: **Zehra PEHLİVAN**

13:30- 13:45 Kalem İşi Koruma-Onarım Uygulamalarında Sorunlar – **Şeyda ÇAKMAK**

13:45- 14:00 Parion Antik Kenti 2022 Yılı Roma Hamamı Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları – **Hüseyin ACUN**

14:00- 14:15 Anlatılar Temelinde Bir Koruma Çalışması: Paşolar Evi – **Süleyman Burçak ÇIKIKÇI**

14:15- 14:30 İnsan Bedeninin Korunması ve Restorasyonu – **Ümran AYDIN**

14:30- 14:45 Tartışma / Discussion

14:45- 15:00 Ara / Break

4. OTURUM / SESSION 4

Oturum Başkanı / Moderator: **Süleyman Burçak ÇIKIKÇI**

15:00- 15:15 Restorasyon Çalışmalarında Termal Kameranın Önemi – **Reyna Dilvin ÇELİK**

15:15- 15:30 Experience in the Conservation of Museum Items Made of Polymeric Materials – **Sofia ANDREEVA**

15:30- 15:45 An Approach to Automating the Attribution of Museum Items – **Darya NAVOEVA**

15:45- 16:00 Tartışma / Discussion

16:00- 16:15 Ara / Break

5. KAPANIŞ OTURUMU / CLOSING SESSION

Oturum Başkanı / Moderator: **Gülşen Albuz GEREN**

16.15 Sempozyum Değerlendirme Konuşması - Doç. Dr. İnci TÜRKOĞLU

16.30 2025 Sempozyumu Düzenleyici Üniversitenin Belirlenmesi

28 EKİM CUMARTESİ (4. GÜN) / 28 OCT. SATURDAY (DAY 4)

SEMPOZYUM GEZİSİ / EXCURSION

Laodikeia antik kentine gezi yapılacaktır.

Trip to Laodicea on the Lycus.

KATILIMCI ÜNİVERSİTELER

MİMAR SİNAN
GÜZEL SANATLAR
ÜNİVERSİTESİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın İl Kültür ve Turizm Müdürüm, Denizli Müze Müdürüm, Değerli Hocalarım, Sevgili Gençler ve Kıymetli Misafirler;

Öncelikle sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Pamukkale Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi olarak cumhuriyetimizin 100. yılında böyle bir öğrenci sempozyumuna ev sahipliği yapmanın mutluluğunu ve gururunu taşıdığımı belirtmek istiyorum. Bildiğiniz üzere Pamukkale Üniversitesi 1992 yılında kuruldu ve Fen-Edebiyat Fakültesi olarak yapılanmıştı. Bu süreç içerisinde fakültemizde Arkeoloji ve Sanat Tarihi bölümlerimiz kurulmuştu. Ardından bunlara Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nün eklenmesinin çok tamamlayıcı olduğunu kanaatindeyim. Bu üç bölüm bugün fakültemizin önemli bir parçasını oluşturuyor. Ve bu üç bölümün birlikte çalışmasının, birlikte proje üretmesinin, gelişmesinin çok daha önemli olduğunu düşünüyorum. Restorasyon ve konservasyonun gerçekten çok büyük bir öneme sahip olduğunun farkındayız. Arkeolojik kazılarda çıkan buluntuların ve bugüne gelebilen kültürel mirasın bu şekilde korunması çok önemli. Sevgili öğrenciler özellikle benim sizlerden şöyle bir ricam var: Toplumumuzda gerçekten kültür varlıklarını koruma bilincinin çok gelişmiş olduğunu söyleyemeyiz. Sizlerin bu alanda yetişen genç nesiller olarak toplumumuza bu bilinci aşılamak, yayma noktasında birer elçi olarak hizmet etmeniz gerektiğini düşünüyorum. Evet, çok güzel, belki restoratör, konservatör olacaksınız, bu alanlarda çalışacaksınız ama bence en önemli vazifeniz toplumumuza kültürel miras bilincini, koruma bilincini aşılamaktır. Bu hususta yorulmak bilmeden çalışmalısınız.

Sizleri üniversitemizde, fakültemizde görmekten dolayı çok mutluyuz. Emeği geçen İnci hocama, Eylem hocama, Kültür Varlıklarını Koruma Onarım bölümümüze, İrem'e, destek veren tüm üniversite personeline en derin saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum. Umarım bu sempozyum yeni dostlukların, arkadaşlıkların, işbirliklerinin, projelerin ortaya çıkmasına vesile olur diye düşünüyorum. Pamukkale Üniversitesi olarak her zaman sizlere kapımız açıktır. Umarım sizler de gelecekte çok güzel restorasyon ve konservasyon işlerine imzanızı atacacaksınız. Başarılar diliyorum. Cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun.

Prof. Dr. Yasemin BEYAZIT

İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi Dekanı

OPENING SPEECH

Dear members of protocol, dear participants,

I would like to greet you all with due respect. As the Faculty of Humanities and Social Sciences of Pamukkale University, we are delighted and proud to host this symposium on the centenary of the Turkish Republic. As is known, Pamukkale University was founded in 1992 and then, we were the Faculty of Letters and Sciences. Departments of Archaeology and Art History were then opened and later followed by the Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, which I consider very important as these three departments are very complementary for each other. Today, these three departments constitute an important part of our faculty, and I am of the opinion that these three departments collaborate and develop projects together. We are aware of the importance of conservation and restoration. Conservation of finds unearthed in archaeological excavations is of utmost importance. Thus, dear students, I have a request from all of you: It is not possible to claim that our society has an advanced sense of protection of cultural properties. I believe that you should act as ambassadors to spread the consciousness for the protection of cultural properties when you start to work as the young generations of this field. So good, that you will become restorers-conservators, you will work in this field, but to me, your duty of utmost importance level will be to impregnate the consciousness of protection, consciousness of culture. You need to work in this direction without feeling any exhaustion.

We are very glad to see you all here. I would like to express my sincere gratitude to professors Inci and Eylem, and society president Irem, and to all the university staff for their contributions. I hope that this symposium will serve as a way to new friendships, collaborations, and new projects. As Pamukkale University, our doors are open to you all. I hope that you will undersign very good restoration and conservation works in the future. I wish you all good luck. And a happy centenary for our Republic.

Prof. Dr. Yasemin BEYAZIT
Dean of Faculty of Humanities
and Social Sciences

AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Dekanım, İl Kültür ve Turizm Müdürüm, Denizli Müze Müdürüm, Dekan Yardımcılarım, Saygıdeğer Hocalarım, Sevgili Öğrenciler ve Değerli Katılımcılar, III. Uluslararası Konservasyon ve Restorasyon Öğrencileri Sempozyumu ICORESS 2023'e hoşgeldiniz. Pamukkale Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü olarak sizleri ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz.

Restorasyon ve konservasyon sürecindeki çalışmalara ilişkin tecrübelerin sunulduğu ICORESS Sempozyumu, bu alanda pek çok konu başlığının bilimsel açıdan ele alındığı güçlü ve yararlı bir öğrenci sempozyumudur. İlki 2019 yılında İstanbul Üniversitesi Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü tarafından, ikincisi Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü tarafından düzenlenen sempozyum, iki yılda bir olmak suretiyle süreklilik kazanmış durumdadır. 6 Şubat depremi nedeniyle ileri bir tarihe ertelemek durumunda kaldığımız için 25-28 Ekim tarihleri arasında düzenleyecek olduğumuz sempozyuma koruma ve onarım alanında eğitim almakta olan lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyindeki öğrenciler çalışma alanlarına yönelik bildirimlerini sunmak üzere katılım sağladılar. Bildirileri ile katılım sağlayan öğrencilerin yapacak oldukları sunumlar onlara ciddi bir akademik katkı sağlayacaktır. İlerleyen süreçteki bilimsel çalışmalara alt yapı oluşturması açısından önem arzeden bu çalışmalar kapsamında edindikleri bilgileri, bilimsel bir platformda paylaşıyor olmaları, belirli bir konuda uzmanlaşma arayışında olan öğrencilere vizyon oluşturacak, sunulan uygulama deneyimleri geleceğin profesyonelleri olacak öğrenciler için yol gösterici olacaktır. Sempozyumun, bu önemli misyonu en iyi biçimde yerine getirdiğini düşünüyor ve sürekliliğinin devamını diliyorum.

Sempozyumda bildiri sunan öğrencilere, sempozyumun organizasyon sürecinde görev almış olan üniversitelerin temsilciler kurulu üyelerine, Bilim ve Danışma Kurulu üyelerine ayrı ayrı teşekkürlerimi sunarım.

Bölümümüzde sempozyum organizasyonunu büyük bir özveriyle yürüten ICORESS 2023 Başkanı öğrencimiz İrem SARIGÜL'e, sempozyum Bilim ve Danışma Kurulu Başkanı Doç. Dr. İnci TÜRKÖĞLU'na, organizasyon kurulu üyesi olan öğrencilerimize ve bölümümüz akademik personeline teşekkür ederim.

Katılımın ve ilginin yoğun olduğu verimli bir sempozyum olmasını temenni ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Eylem GÜZEL
PAÜ KVKO Bölüm Başkanı

OPENING SPEECH

Dear members of the protocol, dear guests,

Welcome to the Third International Conservation and Restoration Students Symposium. We, the Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage of the Faculty of Humanities and Social Sciences of Pamukkale University, are very pleased to host you here.

The ICORESS, where the experiences regarding the restoration and conservation processes are presented, is an important and fruitful student symposium handling many issues of the field scientifically. The first symposium was organized by Istanbul University's Department of Conservation and Restoration of Portable Cultural Properties in 2019; the second one was held by Hacı Bayram Veli University in Ankara in 2021. Held every other year, the symposium has attained its continuity thus far. The third symposium had to be postponed due to the earthquakes on February 6th and now it is being held on 25-28 October and students from undergraduate, master's and doctoral levels in the field of conservation and restoration have come to Denizli to present their papers. These presentations will make serious academic contributions to the students. These studies will provide a basis for future scientific studies and that they are sharing their experiences on a scholarly platform will indicate visionary angles to students looking for fields of specialization; furthermore, implementation experiences presented will cast light to the students who will become the future professionals. I believe that this symposium accomplishes its mission in the best way possible and I wish that it continues periodically.

I would like to express my thanks to the students presenting papers during the symposium, university delegates, members of Scientific and Advisory Board.

Further thanks are due to İrem SARIGÜL, the President of ICORESS 2023, Assoc. Prof. Dr. İnci TÜRKOĞLU, the President of Scientific and Advisory Board, and to the faculty of our department.

I wish that the symposium culminates with intense interest and participation.

Asst. Prof. Dr. Eylem GÜZEL
Chair of PAU KVKO Department

AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Dekanım, İl Kültür ve Turizm Müdürüm, Denizli Müze Müdürüm, Dekan yardımcılarım, hocalarım, meslektaşlarım, sevgili gençler ve değerli misafirler,

Hepinize hoş geldiniz diyor, saygıyla selamlıyorum.

Pamukkale Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü 2009 yılında kurulmuş, 2012 yılında interdisipliner yüksek lisans programını açmış, ardından da hemen öğrenci topluluğumuz kurulmuştur. 2019 yılında ilk lisans öğrencilerimizi kabul ettik ve ilk mezunlarımızı bu yıl verdik. Pandemi ve deprem gibi faktörlere karşın öğrencilerimizi kendi azimleri sayesinde yetiştirmeyi başardığımızı aldığımız yorumlardan görüyoruz.

2019 yılı Nisan ayında sevgili Ufuk Kocabaş hocamız topluluğumuzun daveti üzerine üniversitemize gelip bir konferans vermişti – o zamanlar henüz online konferans ve dersler hayatımıza girmemişti. Sohbetimiz sırasında dönemin yoğun geçtiğini, öğrencilerin bir sempozyum düzenlediğini anlattı. Bizde henüz lisans programı açılmamıştı bile. Ardından Pandemi nedeniyle ikinci sempozyum online yapıldı. Üçüncüyü düzenlemeye talip olduk ve deprem felaketi gibi çeşitli faktörlere karşın nihayet buradayız, bir aradayız ve gençlerimizi dinlemeye hazırız: Bu sefer yüz yüze, ve fiziken gelemeyenleri ise online olarak.

Bu çalışmalara başladığımızda topluluğumuzun başkanı Ozan Altun idi, ancak kendisi sağlık sorunları nedeniyle görevi İrem Sarıgül'e devretti. İkisine de tüm katkıları için teşekkür ediyorum. Topluluk üyelerimiz ve öğrencilerimize yürekten teşekkürler. Katılımcı üniversitelerimizin temsilcilerine canı gönülden teşekkürler. Ankara'daki sempozyumda katılımcı olan Gelişim ve Batman üniversitelerinde artık KVKO bölümü yok. Fakat aramıza yeni olarak Fatih Sultan Mehmet ve MSGSÜ KVKO ve İYTE katıldı. Hepsine hoş geldiniz diyorum. Sempozyum hazırlığında en büyük desteği üniversitemiz Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'ndan gördük. Kendilerine teşekkürü borç biliyorum.

Evet gençler, söz sırası sizin.

Doç. Dr. İnci TÜRKOĞLU
PAÜ KVKO Topuluğu Danışmanı

OPENING SPEECH

Dear members of the protocol and dear guests,
Welcome all and I greet you all with due respect.

Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage at Pamukkale University was founded in 2009 and initiated interdisciplinary master's program in 2012. This was subsequently followed by the foundation of our student society in 2013. In 2019, we admitted our first undergraduate students and they have just graduated this year. Despite factors such as the pandemic and the earthquakes, we have received very positive feedback for the quality of training we were able to achieve.

In April 2019, Prof. Dr. Ufuk Kocabaş of Istanbul University was invited by our student society so he visited our university to deliver a lecture; and we learned about the student symposium ICORESS organized by their department for the first time. At that time, we neither had undergraduate students nor online classes were part of daily life. Later, the second symposium was held online due to the pandemic. We volunteered for the third symposium. Despite catastrophes like the earthquakes early this year, we are finally here, together, and ready to listen to our young colleagues-to-be: This time face to face, and online for those who could not make it to here physically.

When we started for the preparations of the symposium, the student society's president was Ozan Altun, who handed over the position to İrem Sarıgül due to health issues. I would like to thank both for their efforts and contributions. Sincere thanks are due to the society members and students of our department. Further thanks are due to the participating universities. Gelişim and Batman Universities that had participated in the symposium at Ankara do not have this department any more but we have new participants as Fatih Sultan Mehmet University, Mimar Sinan Fine Arts University's new Higher School of Conservation and Restoration of Cultural Heritage and Izmir Institute of Technology. I would like to say welcome to all. The highest support for the preparations came from the Directorate of Health, Culture and Sports of our university. I extend my sincere thanks to them.

Yes, young people, now it is your time to talk.

Assoc. Prof. Dr. İnci TÜRKOĞLU
Supervisor of the Student Society

AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Dekanım, İl Kültür ve Turizm Müdürüm, Denizli Müze Müdürüm, Dekan yardımcılarım, hocalarım, meslektaşlarım, sevgili gençler ve değerli misafirler,

Uluslararası Konservasyon ve Restorasyon Öğrencileri Sempozyumu'na hepiniz hoş geldiniz. ICORESS; konservasyon ve restorasyon alanında eğitim gören öğrencilerin, bu alan üzerine edindikleri tecrübelerini birbirleri ile paylaştığı, fikir alışverişinde bulunduğu ve kendi alanlarındaki insanlar ile tanışma fırsatı yakaladığı bir sempozyumdur. Nitelikli, bilimsel çalışmaları yürütebilecek ve uygulamaya geçirebilecek, kendi alanlarında donanımlı olan uzman konservatör ve restoratörlerin yetişmesini böylelikle ülkemizin sahip olduğu kültürel zenginlikleri tanıtmayı ve insanları bu konuda bilinçlendirmeyi amaçlamaktayız. Sizlerin de bildiği üzere 6 Şubat'ta yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem nedeniyle sempozyumumuzu erteleme kararı almıştık. Uzun zaman sonra hayalini kurduğumuz sempozyumu hibrit bir şekilde gerçekleştirebilme fırsatını yakaladık. Ne yazık ki, bu felaketi yaşayan biri olarak şu an aramızda olamayan ve artık olamayacak arkadaşlarım için şahsım adına çok üzgün olduğumu belirtmek isterim. Bugün burada depremde kaybettiğimiz tüm insanlarımız için Allah'tan rahmet, yakınlarına ise sabır diliyorum. Tekrardan hepiniz hoş geldiniz. Umarım hepimiz için verimli bir etkinlik olur.

İrem SARIGÜL
PAÜ KVKO Topluluğu Başkanı
III. ICORESS Başkanı

AÇILIŞ KONUŞMASI

Dear members of the protocol and dear guests,

Welcome to the International Conservation and Restoration Students Symposium. ICORESS is a symposium where students of conservation and restoration come together, meet not only each other but also others active in the field, and exchange opinions and experiences. We aim to train well-equipped conservators-restorers who are capable of conduct high quality scientific studies and implementations, and thus, promote the rich cultural heritage of our country and raise awareness on it. As is well known, we had to postpone our symposium due to the severe earthquakes on February 6th. After a long hiatus, now we are able to hold this long-awaited symposium in hybrid style. However, as a survivor of the earthquake catastrophe, I would like to express my deep sorrow for those who will not be able to join us ever again. I would like to express my condolences and wish for mercy from Allah for all those we have lost in the earthquakes. Welcome once again. Hopefully, we will have a very productive symposium.

İrem SARIGÜL

President of Student Society

President of III ICORESS

KAPANIŞ KONUŞMASI

Değerli katılımcılar, sayın hocalarım, sevgili gençler;

Üç gündür burada sunumları izledik. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nce online düzenlenen II. ICORESS'e göre bu sempozyumda, Gelişim ve Batman Üniversiteleri'ndeki KVKO Bölümü kapandığı için katılım yoktu ancak Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi yeni açılan KVKO Yüksek Okulu ve İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü KVKO Bölümü ve de Rusya Beşeri Bilimler Üniversitesi Restorasyon Yüksek Okulu aramıza katıldı. Yeni tanışmalar oldu. Bu, ileride sayımızın artacağına işaret ediyor. Ben buna seviniyorum. Aslında KVKO Bölümü beş-on üniversitede daha var ancak öğrencileri olmadığından aktif değil. Mesela, lisans programı açık olmayan ve yalnızca mimarları yüksek lisans ve doktora kabul eden İYTE sayılmazsa PAÜ, Ege Bölgesindeki tek aktif bölümdür.

İstanbul'dan ve Ankara'dan kalktınız geldiniz, yüz yüze bir araya gelmek çok güzeldi. Ben sunumlardan çok memnunum. Bir kısmınız lisans öğrencisi olmanıza karşın çok güzel sunumlar yaptı. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerine laf söylemiyorum, zaten gayet güzeldiler. Ve ben karşımda ümit vaat eden bir genç grup görüyorum. Sunumlar açısından Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Mimar Sinan GSÜ Sanat Eserleri Konservasyon ve Restorasyonu bölümleri çok baskındı; ardından Pamukkale Üniversitesi olarak biz geliyoruz. Diğer katılımcı üniversiteleri biraz, tabiri caizse "cılız" gördüm. Önümüzdeki yıllarda diğer üniversiteleri daha aktif görmeyi diliyoruz.

Yüz yüze sempozyum yapmamız nedeniyle konaklama konusunda bir kısmınızı öğrencilerimizin kendi evlerinde misafir etmeyi istedik ki, kaynaşabilesiniz, güzel dostluklar kurabilesiniz, çünkü İstanbul'da yapılan ilk ICORESS'te böyle yapılmıştı. Koşulların gelişmesi nedeniyle hepinizi KYK yurtlarında misafir ettik. Şimdi burada tanıştınız, birkaç sene sonra şantiyede bir araya geleceksiniz. Birbirinizle tanışmanız, kaynaşmanız, mesleki dayanışmayı da getirecektir. Bizim mesleğimizde bilgi ve tecrübe paylaşımı çok önemlidir. Ayrıca dayanışma, mesleğimizin tatminkarlığını artıracaktır.

İki buçuk yıl önce bu sempozyumu düzenlemeye talip olduğumuzda hem Cumhuriyetimizin 100. yılı, hem ilk mezunlarımızı vereceğiz diye çok heyecanlıydım. Bu heyecanı hâlâ taşıyorum. Sizler gibi güzel gençlerle tanıştığım için çok mutluyum. Yolunuz açık olsun.

Doç. Dr. İnci TÜRKOĞLU
PAÜ KVKO Toppluluğu Danışmanı

CLOSING SPEECH

Dear participants,

We have watched the presentations for three days. Gelişim and Batman Universities, which had participated the second symposium at Ankara, did not join this time as their departments have been closed down. But instead, we have new participating universities as Fatih Sultan Mehmet and the new department at Mimar Sinan Fine Arts University, and Izmir Institute of Technology, and Russian State University for the Humanities, Moscow, The Higher School of Restoration. So, we made new acquaintances. This is good as it shows that our number will increase in the future. Indeed, some other universities also have our department but they are not active as they do not have an active undergraduate program. For instance, if we exclude Izmir Institute of Technology, which does not have an undergraduate program and admits only architects to the master's and PhD programs, Pamukkale University is the only active department in the Aegean region of Türkiye.

You have come all the way from Istanbul and Ankara, it was great to come together face to face. I am very pleased with presentations. Although some of you are still undergraduate students, you have made great presentations; no need to mention the master's and PhD students who were all great. Now, I believe that this group of young people before me is very promising. With regards to presentations, Hacı Bayram Veli and Istanbul Universities as well as Conservation and Restoration of Artworks Department of Mimar Sinan Fine Arts University have been very dominant; they are followed by us, Pamukkale University. However, other participating universities have seemed to be somewhat "low" in number. We would like to see them more active in the future.

As it was the case with the first ICORESS held in Istanbul, we wished to host some of the students at home so that new friendships could be established. As the situation developed, we were able to host you at the state dormitories. Now, you have met each other here; in a few years' time you will be working side by side at the same work-site. Your acquaintance with your colleagues shall motivate professional solidarity. Sharing experience and knowledge is of utmost importance for our profession. Furthermore, solidarity will increase personal satisfaction in our professional lives.

Two-and-a-half years ago, when we volunteered for hosting the symposium we were very excited as 2023 is the centenary of the Turkish Republic and the first year we would have our students graduating. I am still excited about these occasions and I am very happy to have met such nice young people. May God speed you!

Assoc. Prof. Dr. İnci TÜRKÖĞLU
Supervisor of the Student Society

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Parion Antik Kenti 2022 Yılı Roma Hamamı Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları <i>Restoration and Conservation Works Conducted at the Roman Bath in Parion in 2022</i> Hüseyin ACUN	1
Anıtkabir Başkumandanlık Meydan Muharebesi Rölyefi Koruma ve Onarım Çalışmaları <i>Conservation and Restoration Works of the Relief of Battle of the Commander-in-Chief at Anıtkabir</i> Gülşen ALBUZ GEREN, Cames ÖZTÜRK	3
Polimerik Malzemeden Müze Eserlerinin Konservasyon Tecrübesi <i>Experience in the Conservation of Museum Items Made of Polymeric Materials</i> Sofia ANDREEVA	5
İnsan Bedeninin Korunması ve Restorasyonu <i>The Conservation and Restoration of the Human Body</i> Ümran AYDIN	7
Ahşap Eser Restorasyonunda Kullanılan Arkeometrik Yöntemler <i>Archaeometric Methods Used in Woodwork Restoration</i> Berfin BARIŞ	9
İstanbul Üniversitesi Yenikapı Batıkları Projesi: Kısmi Zamanlı Çalışan Öğrencilerin Projeye Katkıları <i>Istanbul University Yenikapı Shipwrecks Project: Contributions of Part-Time Working Students to the Project</i> Esin Çiçek BARLAS	11
Kültürel Mirasın Geleceği ve Sürdürülebilirliği: Toplumsal Etkileşim ve Erişilebilirlikte Yeni Yaklaşımlar <i>Future and Sustainability of Cultural Heritage: New Approaches in Public Engagement and Accessibility</i> Elif Öykü BÜYÜKGÖR	13
Kalem İşi Koruma-Onarım Uygulamalarında Sorunlar <i>Problems in Wall Decorations Conservation-Restoration Applications</i> Şeyda ÇAKMAK	15
Restorasyon Çalışmalarında Termal Kameranın Önemi <i>The Importance of Thermal Camera in Restoration Works</i> Reyna Dilvin ÇELİK	17
Korumada Sürdürülebilirlik: Daha Yeşil Yaklaşım <i>Sustainability in Conservation: A Greener Approach</i> Sibel ÇETİNKAYA	19
Anlatılar Temelinde Bir Koruma Çalışması: Paşolar Evi <i>A Conservation Study Based on Narratives: The Paşolar House</i> Süleyman Burçak ÇIKIKÇI	21
Klasik Deri Ciltte Meydana Gelen Bozulmalara Yönelik Koruma ve Onarım Önerileri <i>Conservation and Restoration Recommendations for Deterioration in Classical Leather Bookbinding</i> Nadide ÇINAR	23

Yağlı Boya Tablolarda Meydana Gelen Vernik Bozulmaları <i>Varnish Deteriorations in Oil Painting</i>	
Kemal DALLIK	25
Bir İş Alanı Olarak Restorasyon ve Konservasyon <i>Restoration and Conservation as a Business Field</i>	
Ekmele Nur DOĞAN	27
Durum Taramasından Sergilemeye Konservasyon Süreci: Saim Özeren Örneği <i>Conservation Process of Paintings from Condition Survey to Re-Exhibition: Case Study for Saim Özeren Collection</i>	
Beyza Rana EKDİ	29
Yazma Eserlerde Tamamlama-Bütünleme Yöntem ve Uygulamaları <i>Completion Methods and Applications in Manuscripts</i>	
Melike ELDEK	31
El Yazmalarının Kodikolojik İncelemesi ve Konservasyonu Esnasında Tıpkı Yapım Çalışmalarının Önemi <i>The Importance of Replica Studies during Codicological Examination and Conservation of Manuscripts</i>	
Gizem ERTEN	33
Remzi İren'in "Atatürk ve Askerler" İsimli Tablosunda Karşılaşılan Problemler ve Temizlik Süreci <i>Problems Encountered in "Atatürk and Soldiers" Painting by Remzi İren and Cleaning Process</i>	
Şifa Nur GÖKSU	35
Osmanlı Dönemi Arnavutköy Yalılarındaki Cephe Değişimlerinin Saptanması ve Koruma Önerileri <i>Determination of Façade Changes and Conservation Suggestions in Ottoman-Era Mansions in Arnavutköy</i>	
Orçun İLZE	37
'Kültür Varlıklarını Koruma Bilinci Anaokulundan Başlar' İnteraktif Çalışması <i>'Awareness of Protecting Cultural Assets Starts from Kindergarten' Interactive Work</i>	
Esma İVRENDİ ŞENOL	39
Hamambaşı Arkeolojik Yerleşimi Kurtarma Kazısına Ait Arkeolojik Buluntuların Restorasyon ve Konservasyonu <i>Restoration and Conservation of Archaeological Finds from Hamambaşı Archaeological Settlement Rescue Excavation</i>	
Esma İVRENDİ ŞENOL	41
Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi'nde Gerçekleştirilen Koruma Onarım Çalışmaları <i>Restoration and Conservation Works in Turkish Union of Bar Associations Law Museum</i>	
Mert Safa KAHVECİ	43

El Yazmalarında Kullanılan Mürekkepler ve Bozulmaları <i>Inks Used in Manuscripts and their Deteriorations</i>	
Saadet Büşra KALTAR	45
Ulus İş Hanı Koruma ve Onarım Çalışmaları Kapsamında Cam Mozaik Kaplı Duvar Yüzeylerinde Koruma ve Onarım Uygulamaları <i>Protection and Repair Applications on Glass Mosaic Coated Wall Surfaces within the Scope of Ulus Office Building Conservation and Renovation Works</i>	
Mehtap KAYA	47
Üsküdar Bülbüldere Mezarlığı'nda Bulunan 23 Numaralı Mezarlığın Belgeleme Çalışmaları <i>Documentation Studies of the Tomb No. 23 in the Bülbüldere Cemetery in Üsküdar</i>	
Berivan KAYMAZ	49
Açık Havada Bulunan Taş Eserlere Yönelik Alınabilecek Koruma Önlemleri <i>Protection Measures that can Be Taken for Stone Artifacts in Open Air</i>	
Özlem KOCA	51
Yağlı Boya Tablo Restorasyonunda BEVA 371 Kullanımı ve Etkileri <i>Use and Effects of BEVA 371 in Oil Painting Restoration</i>	
Beyzanur KOCAKAPLAN, Rumeysa İPEK	53
Tekstil Destekli Eserlerde Yırtık Kesik ve Eksik Alanlara Güncel Müdahale Yöntemleri <i>Current Application Methods of Tear, Cut and Missing Areas in Textile Supported Artworks</i>	
Aleyna KURT, Elif Zeynep TORUN	55
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı Çalışmaları <i>Work at the Department of Population Archives of General Directorate of Population and Citizenship Affairs</i>	
Rukiye Ceren MUTLU, Tuğba KAPISIZ	57
Müze Eserlerinin Tanımlanması için bir Otomasyon Yaklaşımı <i>An Approach to Automating the Attribution of Museum Items</i>	
Darya NAVOEVA	59
Bronz Kanseri Korozyon Ürününün Kaman Kazıları Bronz Buluntuları Bağlamında Konservasyonu <i>Conservation of Bronze Cancer Corrosion Product in the Context of Kaman Excavations Bronze Finds</i>	
Fatma ÖZEN	61
ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne Ait Bronz Atatürk Kabartması ve Cam Duvar Mozaiklerinin Yeni Yerlerine Yerleştirilmesi ve Restorasyon Çalışmaları <i>Placement of Bronze Atatürk Relief and Glass Wall Mosaics Belonging to ETİ Mining Operations General Directorate in their New Places and Their Restoration</i>	
Cames ÖZTÜRK	63
Rezan Has Müzesi'nde Bulunan Dört Bronz Eserin Korunma ve Onarım Çalışmaları <i>Conservation and Restoration of Four Bronze Works in Rezan Has Museum</i>	
Zehra PEHLİVAN	65

Kırsal Mirasın Korunması ve Sürdürülebilirliği Üzerine Bir İnceleme: Bursa Dedeler Köyü <i>A Study on the Conservation and Sustainability of Rural Heritage: Bursa Dedeler Village</i> Betül Sena SALDAMLI	67
Antik Dönem Taban Mozaiklerinin Korunması: Stratonikeia'dan İki Örnek <i>Conservation and Restoration of Ancient Floor Mosaics: Two Examples from Stratonikeia</i> İrem SARIGÜL	69
Güzelyurt Tahtalı Köyü Cami Sorunları ve Koruma Önerileri <i>Güzelyurt Tahtalı Village Mosque: Conservation Problems and Solutions</i> Seda SEYREKOĞLU	71
Arkeolojik Gemilerin Belgelenmesinde 3B Tarama Cihazlarının Kullanımı <i>Use of 3D Scanning Devices for Documentation of Archaeological Ships</i> Çisil ŞANLİGENÇLER	73
Etnografik Tekstil Eserlerin Depolanması: Yusuf İyilik Koleksiyonu <i>Storage of Ethnographic Textile Objects: Yusuf İyilik Collection</i> Yasemin TOMBUL	75
Kültürel Mirasın Sürdürülebilir Korunmasında Turizm Etkilerinin Yedikule Kültür Rotası Örneği Üzerinden Değerlendirilmesi <i>An Evaluation of the Effects of Tourism on Sustainable Preservation of Cultural Heritage through a Case Study of Yedikule Cultural Route</i> Fatma Esra TORAMAN	77
Tuval Resimlerdeki Birbirinden Ayrılmış Yırtıklarda Gerdirme Sisteminin Kullanılması <i>The Puller (Trecker) System in Separated Tears on Canvas Paintings</i> Elif Zeynep TORUN, Fulya ÇELİ	79
Polisakkarit Bazlı Hidrojel: Agar Agar'ın Boyalı Yüzeylerin Temizliğinde Kullanım Yöntemlerine İlişkin İnceleme ve Öneriler <i>Polysaccharide Based Hydrogel: Reviews and Suggestions on the Usage Methods of Agar Agar for Cleaning Painted Surfaces</i> Zehra TÜTÜNCÜ	81
Konservasyon Eğitiminde Uygulamanın Önemi <i>The Importance of Implementation in Conservation Education</i> Aleyna YAŞAR, Nisa Nur ÜZÜMCÜ, Fatma UYSAL	85
Bedri Rahmi ve Eren Eyüboğlu Tarafından Üretilen Mozaik Panolarda Kullanılan Tessera ve Cam Elemanların Tasnifi ve Depolama Çalışması <i>Classification and Storage of Tesserae and Glass Elements Used in Mosaic Wall Panels Made by Bedri Rahmi and Eren Eyüboğlu</i> İrem YAZICI, İlayda AKYILDIZ, Oğuz Emre KAYSER	87
Denizli Akköy Yukarı Camii: Koruma Sorunları ve Çözüm Önerileri <i>Denizli Akköy Yukarı Mosque: Conservation Problems and Suggestions for Solutions</i> Tuba İrem YÜKSEL	89

Parion Antik Kenti 2022 Yılı Roma Hamamı Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları

Hüseyin ACUN*

Parion, Çanakkale İli, Biga İlçesi, Kemer Köyü sınırlarında bulunmaktadır. Marmara Denizi kıyı kenti olan Parion'un, 2005 yılından beri yürütülen çalışmalarda özellikle nekropolis alanında elde edilen veriler göz önünde bulundurulduğunda bir Troas kenti olduğu kabul edilmektedir. İlk defa Herodot ve Ksenophon daha sonra da Strabon'un bahsettiği Parion'da İlhan AKŞİT, 1970'lerde Çanakkale Müzesi adına yüzey araştırması yapmıştır. Bu çalışmaların ardından 1997 yılında Prof. Dr. Cevat BAŞARAN başkanlığında yüzey araştırmaları yapılmış ve 2005 yılından itibaren ilk bilimsel kazılara kentin Güney nekropolünde başlanmıştır. 2014 yılında kazı başkanlığı görevine getirilen Prof. Dr. Vedat KELEŞ günümüzde de devam etmektedir.

Mozaikler Antik Dönemde konut, villa, sarnıç gibi yapıların oda ve salon gibi mekanlarıyla havuz gibi bölümlerinin; taş, mermer, cam parçalarının bir düzlem üzerinde yan yana getirilmesiyle yapılan döşeme veya duvar süsleme sanatıdır. Mozaik, sırasıyla statumen (drenaj katmanı), rudus (kaba harç katmanı), nucleus (ince harç katmanı), bedding layer (yatak harcı katmanı) ve tessellatum katmanı olmak üzere 5 katmandan oluşmaktadır. Mozaığı oluşturan çeşitli renklerdeki küçük taş, cam ve mermer parçalarına tessera denilmektedir.

Bu çalışmanın amacı 2022 yılında Parion Antik Kenti Kazısı Roma Hamamı Apoditerium bölümü mozaikleri ve Caldarium bölümündeki pilaelerin restorasyon çalışmaları hakkında bilgi vermektir. Çalışma kapsamında ilk aşamada hamamın Apoditerium bölümünde çevresel ve atmosferik faktörlerden dolayı mozaikten ayrılan tesseralar toplanıp renk ve boyutlarına göre tasniflenmiştir. Bir sonraki aşamada ise, önceki belgelemelerden yararlanılarak yerinden ayrılan ve tasniflenen tesseralar hazırlanan kaymak kireç harcı kullanılarak tamamlanmıştır. Hamamın diğer bir bölümü olan Caldarium kısmındaki pilaelerde ise işlevini yitiren eski harçlar alınıp yerine hazırlanan kaymak kireç harcı uygulanarak koruma-onarım çalışması yapılmıştır. Ayrıca kazı sırasında tahribata uğrayan künklerin koruma-onarım çalışmaları yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koruma-Onarım, Hamam, Restorasyon, Tessera, Mozaik

* İstanbul Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, acunhuseyin1@gmail.com.

Restoration and Conservation Works Conducted at the Roman Bath in Parion in 2022

Hüseyin ACUN*

Parion is located on the borders of Kemer Village, Biga District, Çanakkale Province. Parion, a coastal city of the Marmara Sea, is accepted to be a city of Troas, especially considering the data obtained in the necropolis area during the studies carried out since 2005. First mentioned by Herodotus and Xenophon and later by Strabo, Parion was surveyed by İlhan AKŞİT on behalf of the Çanakkale Museum in the 1970s. Following these studies, surveys were carried out under the direction of Prof. Dr. Cevat BAŞARAN in 1997. Appointed as the excavation director in 2014, Prof. Dr. Vedat KELEŞ continues his duty today. Mosaics In the Ancient Period, parts of buildings such as residences, villas, cisterns, such as rooms and halls, and pools; It is the art of flooring or wall decoration made by bringing stone, marble, glass pieces side by side on a planar floor. The mosaic consists of 5 layers, the statumen, rudus, nucleus, bedding and the tessellatum, respectively. Small pieces of stone, glass and marble of various colors that make up the mosaic are called tesserae.

The aim of this study is to give information about the restoration works of the mosaics in the Apoditerium section of the Roman Bath and the pilae in the Caldarium section of the Parion Ancient City Excavation in 2022. No restoration work has been carried out in these areas before. Within the scope of the study, in the first stage, the tesserae separated from the mosaic due to environmental factors in the Apoditerium section of the bath were collected and classified according to their color and size.

In this study, the tesserae that were separated from their places by utilizing the previous documentation were completed using the prepared cream lime mortar. In another part of the bath, the Caldarium, the old mortars that lost their function in the pilae were removed and the conservation-restoration work was carried out by applying the prepared cream lime mortar instead. In addition, conservation-restoration works were carried out by using araldite for the pipe drain that were damaged during the excavation.

Keywords: Conservation-Restoration, Bath, Restoration, Tesserae, Mosaic.

* Istanbul University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, acunhuseyin1@gmail.com.

Anıtkabir Başkomandanlık Meydan Muharebesi Rölyefi Koruma ve Onarım Çalışmaları

Gülşen ALBUZ GEREN, Cames ÖZTÜRK*

10 Kasım 1938 yılında Atatürk'ün vefat etmesinin ardından, 13 Kasım'da mevcut hükümetin yaptığı açıklama ile anıt mezar yapılacağı açıklanmıştır. Anıtkabir'in inşa projesi için açılan yarışmaya katılan Prof. Emin ONAT ve Doç. Orhan ARDA'ya ait proje dönemin hükümeti tarafından 7 Mayıs 1943'te seçilmiştir. Anıtkabir'in dört aşamalı olarak yapılması planlanan inşasına 9 Ekim 1944 yılında başlanmıştır, 1 Eylül 1953 yılında tamamlanmış ve 10 Kasım 1953 yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Naaş'ı Anıtkabir'e nakledilmiştir.

Başkomutanlık Meydan Muharebesi Rölyefi Anıtkabir Müzesi'nin tonozlu sergi salonunun kuzeybatı dış cephe duvarında yer almaktadır. Bulunduğu duvar 23,6 m boyunda 6,3 m yüksekliğindedir. Duvarın malzemesi sarı traverten taştır. Sahnenin anlatıldığı heykeltıraşlık işçiliği olan taş kabartma yüzeyinde insan ve hayvan figürleri işlenmiştir. Aşağıdan yukarı 20 sıra, yan duvar ile birlikte toplam 330 adet taş dizisi metal kenetlerle örülmüştür. Kabartmanın işlendiği taş sayısı 94'tür. Kabartmanın yan cephesi 1,7 m yüksekliğindedir. Tonozlu salonun dış çatı kaplaması yaklaşık 6,2 m enindedir. Çatı çimento bağlayıcılı harçla iç çekirdek oluşturulup üzeri yaklaşık 5 cm kalınlığında traverten taş malzemeye eğimli kaplanmıştır. Eğimli bölgenin ortasında taş kaideler üzerine oturtulmuş 5 adet metal meşale yer almaktadır.

Çalışma 2021 yılında Anıtkabir Genel Danışmanı Prof. Dr. Yaşar Selçuk ŞENER ve Proje Sorumlusu Dr. Öğr. Üyesi Murat CURA önderliğinde gerçekleştirilmiştir. Duvarda kullanılan traverten taşı yapısı gereği gözenekli ve uygun olmayan çevresel şartlarda bozulmaya açıktır. Çalışma kapsamında ilk olarak duvarın özgün ve mevcut durumu, bozulmaları ve bozulma dereceleri tespit edilmiştir, uygulanacak koruma yöntemleri belirlenmiştir. Yapılan belgeleme ve tespit çalışmalarından sonra özgün malzemeye uyumlu yöntem ve tekniklerle koruma ve onarım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anıtkabir, Başkomandan Meydan Muharebesi Rölyefi, Traverten, Konservasyon, Restorasyon.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, gulsenalbuz@gmail.com / cames.ozturk@hbv.edu.tr.

Conservation and Restoration Works of the Relief of Battle of the Commander-in-Chief at Anıtkabir

Gülşen ALBUZ GEREN, Cames ÖZTÜRK*

Following Atatürk's demise on November 10, 1938, it was announced that a mausoleum would be built with the statement by the government on November 13. The project by Prof. Emin ONAT and Assoc. Prof. Orhan ARDA was chosen by the government of the time on 7 May 1943, at the competition opened for the construction project of Anıtkabir. The construction of Anıtkabir, which was planned to be done in four stages, started on October 9, 1944, and was completed on September 1, 1953, and on November 10, 1953, Gazi Mustafa Kemal Atatürk's body was transferred to Anıtkabir. The Relief of Başkumandanlık Meydan Muharebesi is located on the northwest exterior wall of the vaulted exhibition hall of the Anıtkabir Museum. The wall on which it is located is 23.6 m long and 6.3 m high. The material of the wall is yellow travertine stone. Human and animal figures were engraved on the stone relief surface as depicted by the sculptural workmanship of the scene.

20 rows from bottom to top and a total of 330 stone rows with the side wall were built with metal clamps. The number of stones on which the relief is applied is 94. The lateral façade of the relief is 1.7 m high. The outer roof covering of the vaulted hall is approximately 6.2 m wide. The roof was formed with an inner core with cement-bound mortar and covered with travertine stone material with a thickness of approximately 5 cm. In the middle of the inclined area, there are 5 metal torches placed on stone pedestals.

The study was carried out in 2021 under the leadership of Anıtkabir General Counsel Prof. Dr. Yaşar Selçuk ŞENER and Project Manager Dr. Murat CURA. The travertine stone used in the wall is porous due to its structure and is susceptible to deterioration under unsuitable environmental conditions. Within the scope of the study, initially the original and current condition of the wall, its deterioration and the levels of deterioration were determined, and the protection methods to be applied were identified. Following the documentation and the detection studies, conservation and restoration works were carried out with methods and techniques compatible with the original material.

Keywords: Anıtkabir, Battle of the Commander-in-Chief Relief, Travertine, Conservation, Restoration.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, gulsenalbuz@gmail.com / cames.ozturk@hbv.edu.tr.

Polimerik Malzemeden Müze Eserlerinin Konservasyon Tecrübesi

Sofia ANDREEVA*

Modern polimerik malzemeler asıl olarak doğal hidrokarbonlardan türetilmiş organik bileşiklerdir. Organik polimerik malzemeler, çok farklı özelliklere sahip geniş bir madde yelpazesini temsil etmektedir. Polimerik malzemelerin stabilitesi sıcaklık, ışık, basınç, ultraviyole radyasyon, atmosferin kimyasal kompozisyonu, biokorozyon vb. faktörlerden etkilenebilir. 20. yüzyılda kimi sanatçılar eserlerini polimerik malzemelerden yapmaya başladı ve polimerik malzemeden sanat eserleri artık birçok müzenin koleksiyonunda yer almaktadır. Bu tür müze objelerinin önemli bir sorunu stabilitelidir ve depolanmaları sırasında söz konusu olacak riskler de dikkate alınmalıdır. Bu objelerde aşağıdaki değişimler gözlenebilir: deformasyon, ince çatlaklar, renk ve doku değişimi, katman ayrışımı, sertlik kaybı ve yongalar.

Bu sunumda polimerik malzemeden müze objelerinin konservasyonuna iki yaklaşım irdelenecektir. Birincisi önleyici korumadır ya da profilaktik korumadır. En uygun sıcaklık ve nem koşullarını sağlamak ve biodegradasyon önleme yönetimi.

İkinci yaklaşımda müze objelerinin üzeri şeffaf koruyucu kompozisyonlar ile kaplanarak ultraviyole radyasyondan korunur ve biyolojik organizmaların (mantar ve bakteriler) gelişmesini önlenir. Bu sunum söz konusu yaklaşımların müze koleksiyonlarına uygulanması örneklerini sunacaktır.

Bu çalışma Doç. Dr. Sergey Fazlullin yönetiminde Rusya Devlet İnsan ve Toplum Bilimleri Üniversitesi'nin Restorasyon Yüksek Okulu'nda yürütülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Polimer, Konservasyon, Polimer Bozulması

* Russian State University for the Humanities, Moscow, The Higher School of Restoration, sh1703@yandex.ru.

Experience in the Conservation of Museum Items Made of Polymeric Materials

Sofia ANDREEVA*

Modern polymeric materials are mainly organic compounds derived from natural hydrocarbons. Organic polymeric materials represent a wide class of substances with very different properties. The stability of polymeric materials can be affected by factors such as temperature, light, pressure, ultraviolet radiation, the chemical composition of the atmosphere, biocorrosion, etc. Artists in the 20th century began to use polymeric materials to create works of art as well. Works of art made of polymers are currently included in the collections of many museums. A significant problem of such museum objects is their stability and taking into account risks during their storage. With these objects, the following changes can be observed: deformation, craquelure, change in color and texture, delamination, loss of strength, chips.

The report discusses two approaches to the conservation of museum objects made of polymeric materials. The first approach is Prophylactic Preservation or Preventive Conservation. Maintaining optimal temperature and humidity conditions and biodegradation prevention regimen.

The second approach is the coating with transparent protective compositions that isolate from ultraviolet radiation and do not allow the development of biological organisms (fungi and bacteria) on the surface of museum objects. The report is devoted to several examples of the use of these approaches in museum collections.

This work is being carried out at the Higher School of Restoration of the Russian State University for the Humanities under the guidance of As. Prof. Dr. Sergey FAZLULLIN

Keywords: Polymer, Conservation, Polymer Deterioration

* Russian State University for the Humanities, Moscow, The Higher School of Restoration, sh1703@yandex.ru.

İnsan Bedeninin Korunması ve Restorasyonu

Ümran AYDIN*

Bu çalışma mumyalanmış insan bedeninin ve insan kalıntılarının korunmasını ve restorasyonunu içermektedir.

İnsan vücudunun organik doğası göz önüne alındığında, bozulma sürecini durdurmak ve kalıntıların bütünlüğünü mevcut durumda korumak için özel adımlar atılmalıdır. İnsan mirasının müzelerde tutulması ve restore edilmesi etik, sosyal ve kültürel konuları gündeme getirmektedir. Müdahale seçimleri hassastır ve müdahalenin sınırlarını tartışmaya açar. Bu koleksiyonların korunması ve restorasyonu, ahlaki yönlendiren doktrinlere ve ilkelere dayanmaktadır. Bununla birlikte, insan kalıntıları için farklı sergileme örnekleri mevcuttur.

Bu çalışmada müze koleksiyonları incelenmiş, restorasyon ve konservasyon çalışmaları açısından değerlendirmeler yapılmış, eski kültürlerin ve modern kültürün teknikleri araştırılıp irdelenmiştir. Koleksiyon süreci ile birlikte insan bedeninin korunması ve restorasyonu hakkında araştırmalarda bulunularak bilinen yöntemlerin yarattığı etik konulara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Bedenin Korunması, Konservasyon ve Restorasyon Yöntemleri, Müze Koleksiyonları, Depolama, Etik.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, 20191210007@ogr.msgsu.edu.tr.

The Conservation and Restoration of the Human Body

Ümran AYDIN*

This study includes the preservation and restoration of mummified human body and human remains.

Considering the organic nature of the human body, special steps must be taken to stop the deterioration process and preserve the integrity of the remains. Conservation and restoration of human heritage in museums raises ethical, social and cultural issues. Intervention options are sensitive and the limits of intervention are open to debate. The preservation and restoration of these collections is based on the doctrines and principles that guide morality. Additionally, there are different examples of display for human remains.

In this study, museum collections were examined, evaluations were made in terms of restoration and conservation studies, techniques of ancient cultures and modern cultures were investigated and examined. Along with the collection process, researches on the protection and restoration of the human body were made and ethical issues created by known methods were mentioned.

Keywords: Protection of the Human Body, Conservation and Restoration Methods, Museum Collections, Storage, Ethic.

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, 20191210007@ogr.msgsu.edu.tr.

Ahşap Eser Restorasyonunda Kullanılan Arkeometrik Yöntemler

Berfin BARIŞ*

Ahşap, yenilenebilir doğal bir malzeme olarak, doğada kolay ulaşılabilir olmasından dolayı önemli bir yere sahiptir. Organik bir malzeme olan ahşabın kimyasal ve fiziksel özellikleri bakımından birçok üstün niteliği ve işlevi bulunmaktadır. Ahşap; selüloz, lignin ve polisakkaritlerden oluşan, kolayca şekillendirilebilen ve yüksek mukavemete sahip bir malzemedir. Bu özelliklerinden dolayı ahşabın bozulmasına sebep olan faktörleri ve bozulma türlerini belirlemek, korumak ve sağlamlaştırmak mutlaka geniş bir araştırmanın sonucunda en uygun bilimsel metotlar seçilerek yapılmalıdır. Ahşap malzemelerde temelde üç tür bozulma görülür: fiziksel bozulma, kimyasal bozulma ve biyolojik bozulma. Bu bozulma türlerine biri ya da birkaçı sebebiyle, ahşabın çeşidine, çevre şartlarına, iklim koşullarına, mantarlara, böceklerle, kimyasal zararlara ve uygun olmayan koruma önlemlerine bağlı bozulmalar görülebilir. Mevcut yapının bozulma durumunu anlamak için, önce eserden ne tür bir bilgi almayı hedeflediğimiz, daha sonra bu doğrultuda, zaman içinde oluşan çürüme ve zararı anlayabilmek için ahşabın fiziksel ve kimyasal özelliklerini bilerek koruma yöntemi belirlenmelidir. Doğru koruma yöntemini belirleyebilmek için ahşap malzemelerde kullanılan analiz yöntemleri kullanılmalıdır. Bu analiz yöntemleri "Tahribatlı Yöntemler" ya da "Tahribatsız Yöntemler" olarak ikiye ayrılır. Analiz yöntemleri gerçekleştirirken yapının tahrip edilmeden değerlendirilmesi ve yapıya zarar verilmemesi gerekmektedir. Bu çalışmada, ahşap yapıların durumuna göre, yapının fiziksel bütünlüğü ve kullanım amacını bozmadan yapılacak olan analiz yöntemlerinden ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek koruma ve uygulama sürecinden bahsedilmiştir. Tahribatlı ve tahribatsız yöntemler alt başlıklar halinde incelenmiştir. Bununla birlikte elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ahşabın konservasyonuna dair emprenye, koruma, rehabilitasyon, restorasyon ve rekonstrüksiyon gibi tanımlara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahşap, Restorasyon, Arkeometrik Yöntemler, Analiz, Tahribatlı Analiz, Tahribatsız Analiz.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, barisberfin47@gmail.com.

Archaeometric Methods Used in Woodwork Restoration

Berfin BARIŞ*

Wood, as a renewable natural material, has an important place in nature because it is easily accessible. Wood, which is an organic material, has many superior qualities and functions in terms of its chemical and physical properties. Wood; It is an easily shaped and high strength material consisting of cellulose, lignin and polysaccharides. Due to these properties, determining, protecting and strengthening the factors and types of deterioration of wood must be done by choosing the most appropriate scientific methods as a result of a wide research. There are basically three types of deterioration in wooden materials: Physical deterioration, chemical deterioration and biological deterioration. Due to one or more of these types of deterioration, deterioration may occur depending on the type of wood, environmental conditions, climatic conditions, fungi, insects, chemical damages and inappropriate protection measures. In order to understand the deterioration of the existing structure, first of all, what kind of information we aim to obtain from the work, and then, in this direction, in order to understand the decay and damage that occurs over time, the method of protecting the physical and chemical properties of the wood should be determined. Analysis methods used in wood materials should be used to determine the correct protection method. These analysis methods are divided into two as "Destructive Methods" or "Non-Destructive Methods". While performing analysis methods, it is necessary to evaluate the structure without being destroyed and not to damage the structure. In this study, the analysis methods that will be carried out according to the condition of the wooden structures, without disturbing the physical integrity of the structure and the purpose of use, and the protection and application process to be carried out in this direction are mentioned. Destructive and non-destructive methods are examined in sub-titles. However, in line with the results obtained, definitions such as impregnation, protection, rehabilitation, restoration and reconstruction of wood conservation are included.

Keywords: Wood, Restoration, Archaeometric Methods, Analysis, Destructive Analysis, Non-Destructive Analysis.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, barisberfin47@gmail.com.

İstanbul Üniversitesi Yenikapı Batıkları Projesi: Kısmi Zamanlı Çalışan Öğrencilerin Projeye Katkıları

Esin Çiçek BARLAS*

İstanbul'un Yenikapı semtindeki Marmaray-Metro kazı çalışmaları sırasında keşfedilen ve Bizans Döneminde Konstantinopolis'in en büyük limanı olan Theodosius Limanı; İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin 2004-2013 yılları arasında gerçekleştirdiği kurtarma kazılarıyla gün ışığına çıkartılmıştır. Bayrampaşa (Lykos) deresinin taşıdığı alüvyonlarla dolan liman alanından, on binlerce arkeolojik esere ve MS 5-11. yüzyıllar arasına tarihlendirilen 37 adet batık gemi kalıntısına ulaşılmıştır. Dolgu içerisinde oldukça iyi durumda korunarak günümüze ulaşan batıklar dünyanın bilinen en büyük Orta Çağ batık gemi koleksiyonunu oluşturmaktadır. Söz konusu batık gemi koleksiyonunun 27 tanesi üzerinde gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar Prof. Dr. Ufuk KOCABAŞ'ın başkanlığında bölüm akademisyenleri, uzmanlar ve kısmi zamanlı çalışan öğrenciler tarafından İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yenikapı Batıkları Projesi Uygulama ve Araştırma Laboratuvarı'nda yürütülmektedir.

Bu çalışmada, Yenikapı Batıkları Projesi kapsamında Yenikapı Batıkları Projesi Uygulama ve Araştırma Laboratuvarı'nda bölüm akademisyenlerinin gözetiminde kısmi zamanlı çalışan öğrenciler tarafından gerçekleştirilen belgeleme ve koruma-onarım çalışmalarına yer verilmiştir. Söz konusu belgeleme çalışmaları suya doymuş ahşap gemi elemanlarını ayrıntılı olarak fotoğraflanmakta ve 3 boyutlu çizimleri yapılarak gemilerin yapım tekniklerinin incelenmesine ve rekonstrüksiyonlarının yapılmasına olanak sağlanmaktadır. Koruma onarım çalışmalarında ise ilk aşamada gemi elemanlarının birleştirilmesinde kullanılan ve koruma kimyasalı (PEG) ile tepkimeye giren demir çivilerin ve korozyon ürünlerinin mekanik ve kimyasal temizliği gerçekleştirilmektedir. Temizlik çalışmalarının ardından analizlerle ahşapların bozulma durumlarına göre belirlenen emdirme kimyasalları kullanılmaktadır. Yenikapı Batıklarında emdirme amacıyla polietilen glikol (PEG) ve melamin formaldehit reçineleri kullanılmaktadır. Yapılan analiz çalışmaları ile emdirme sürecinin tamamlandığı tespit edilen polietilen glikol (PEG) emdirilmiş ahşap gemi elemanları vakumlu dondurarak kurutma cihazında, melamin formaldehit emdirilmiş ahşaplar ise fırında kurutulmaktadır. Koruma ve onarım çalışmaları tamamlanan gemi elemanları uygun ortam koşulları sağlanarak depolanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yenikapı Batıkları, Suya Doymuş Ahşap, Konservasyon, Polietilen Glikol, Melamin Formaldehit

* İstanbul Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, esin_barlas@hotmail.com.

Istanbul University Yenikapı Shipwrecks Project: Contributions of Part-Time Working Students to the Project

Esin Çiçek BARLAS*

The Port of Theodosius, the largest harbour of Constantinople during the Byzantine period, was discovered during the Marmaray-Metro excavations in the Yenikapı district of Istanbul and was brought to light with the rescue excavations carried out by the Istanbul Archaeological Museums between 2004-2013. Tens of thousands of archaeological artefacts and the remains of 37 shipwrecks dated between the 5th-11th centuries AD were recovered from the harbour area filled with alluvium carried by the Bayrampaşa (Lykos) stream. The shipwrecks preserved in very good condition within the embankment, constitute the world's largest known collection of medieval shipwrecks. Scientific studies on 27 of the shipwreck collection are carried out by the academicians, experts and part-time working students of the department under the directory of Prof. Dr. Ufuk KOCABAŞ at Istanbul University Faculty of Letters, Yenikapı Shipwrecks Project Application and Research Laboratory.

In this study, documentation and conservation-restoration works carried out by part-time working students under the supervision of department academicians in the Yenikapı Shipwrecks Project Application and Research Laboratory within the scope of the Yenikapı Shipwrecks Project are included. In the aforementioned documentation studies, waterlogged wooden ship elements are photographed in detail and 3D drawings are made, allowing the examination of the construction techniques of the ships and their reconstruction. In the first stage of conservation-restoration works, mechanical and chemical cleaning of iron nails and corrosion products that are used in the joining of ship elements and react with the protection chemical (PEG) is carried out. After the cleaning works, impregnation chemicals determined according to the deterioration conditions of the woods are used. Polyethylene glycol (PEG) and melamine formaldehyde resins are used for impregnation in Yenikapı Shipwrecks. Polyethylene glycol (PEG) impregnated wooden ship elements, which are determined to have completed the impregnation process with the analyses, are dried in a vacuum freeze drying device, while melamine formaldehyde impregnated woods are dried in an oven. Ship elements whose conservation and restoration works are completed are stored by providing suitable environmental conditions.

Keywords: Yenikapı Shipwrecks, Waterlogged Wood, Conservation, Polyethylene Glycol, Melamine Formaldehyde

* Istanbul University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, esin_barlas@hotmail.com.

Kültürel Mirasın Geleceği ve Sürdürülebilirliği: Toplumsal Etkileşim ve Erişilebilirlikte Yeni Yaklaşımlar

Elif Öykü BÜYÜKGÖR*

UNESCO, konservasyonu kültürel mirasın ömrünü uzatacak ve aynı zamanda belirli değerlerin kuşaklar arası geçişini sağlayacak uygulamalar olarak tanımlamaktadır. Kültürel miras, küresel bir niteliğe sahip olup, bütün insanlığın ortak kazanımı olarak kabul görmektedir.

Kültürel mirastan sorumlu konservatörün görevi, neyin kültürel miras sayıldığı, nasıl korunması, aktarılması ve çalışılması gerektiği ile yakından ilgilidir. Bu, mirasın kuşaklar arası aktarımında konservatörü sadece bir “bakım-onarım” görevlisi değil, koruma algısına da yön verebilecek bir konuma koymaktadır. Konservatörün sorumluluğu kültürel materyalin güvenliğini sağlayacak, algılanmasını kolaylaştıracak ve sahip olduğu değeri en iyi şekilde yansıtabilecek uygulamalar yapmak olmalıdır. Bu açıdan yorumlandığında, konservasyon sadece geçmiş objelerin önemini vurgulayan bir alan değil, bu objelerin alternatif geleceklerini de planlayan bir çalışma alanıdır. Başarılı ve sürdürülebilir bir konservasyon vizyonu, katılımcıları toplumsal etkileşim ve erişilebilir tartışmalar ile ortak mirasın korunması konusunda teşvik etmelidir.

Küresel-yerel / genel-özel bağlamda değişik anlayışlar, konservasyon ve kültürel miras algısında da farklı yaklaşımları kaçınılmaz kılmaktadır. Farklı enstitü, kurum ve kültürlerin miraslarına yaklaşımlarını incelemek, kültürel mirasın evrensel değerinin anlaşılması, uygulamaların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve evrensel standartlar konulması açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma, Erasmus+ projesi kapsamında Norveç’te gözlemlenen miras koruma ve konservasyon çalışmalarını Nasjonal Museet ve Folk Museet’ten sergileme örnekleri, konuya dair literatür taraması ve güncel tartışmalar ile destekleyerek kültürel mirasın sürdürülebilirliğini vurgulamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Sergileme, Etkileşim, Konservasyon, Sürdürülebilirlik.

* İstanbul Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, oyku.buyukgor@gmail.com.

Future and Sustainability of Cultural Heritage: New Approaches in Public Engagement and Accessibility

Elif Öykü BÜYÜKGÖR*

UNESCO defines conservation as measures taken to extend the life of cultural heritage while strengthening transmission of its significant heritage messages and values. Humans' common heritage is described as having exceptional universal value.

The role of the conservator is closely affiliated with what is considered cultural heritage and how it should be preserved, maintained, and processed. It portrays the conservator as not just a 'maintenance' worker but in a position that can also shape the perception of conservation. The conservator is responsible for operating in ways that secures the cultural material's well-being, presenting it in a way that accommodates its value and facilitates its perception. From this perspective, conservation is a field that discovers the alternative future of cultural material rather than simply treating objects of the past. A successful and sustainable vision for the future hinges on motivating human agency through broad public participation and accessible discourse .

Differences in global-local and public-private contexts cause inevitable differences in approach to conservation and cultural heritage. Studying and considering different perspectives of institutions', organizations' and cultures' approach to heritage plays a critical role in understanding global values, maintaining the sustainability of the treatments and establishing global standards. This study aims to emphasize the sustainability of cultural heritage, featuring observations on cultural heritage conservation and preservation in Norway made within the Erasmus+ project; with supporting examples from Nasjonelmuseet and Norsk Folkemuseet with literary material and current discussions regarding the subject.

Keywords: Cultural Heritage, Exhibition, Engagement, Conservation, Sustainability.

* Istanbul University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, oyku.buyukgor@gmail.com.

Kalem İŖi Koruma-Onarım Uygulamalarında Sorunlar

Ŗeyda ÇAKMAK*

Kalem iŖi koruma-onarım uygulamalarında konservatörün kalem iŖinin boya türünü, uygulanıŖ tekniğini, taŖıyıcı katman ile olan iliŖisini tespit etmesi gerekmektedir. Üst yüzeyde niteliksiz katman varsa raspa uygulaması dikkatli bir Ŗekilde gerekleŖtirmelidir.

Günümüzde yürütölen alıŖmalarda, raspa uygulamalarına gerekli özen gösterilmemekte ve yüzey temizliği uygulamaları yetersiz kalmaktadır. Kalem iŖi uygulamalarında eksik kısımlar tamamlanırken desen ve renk bilgisi yetersizliği nedeniyle onarım görmemiŖ alanlar ve onarımlar arasında bütönlük sağlanamamaktadır. Uygulamalardaki bu eksiklikler, estetik kayıdan dolayı canlandırma adı altında üst boyamaları da beraberinde getirmektedir. Onarımlar esnasında tercih edilen boyalar orijinal boyalara göre kalın katmanlar oluŖurmaktadır. Bu da zamanla orijinal kalem iŖlerinde, boyada çatlama veya ayrılma gibi sorunları da beraberinde getirmektedir. Söz konusu hatalı uygulamalar, költür varlıklarının belge değerini ve yapım tekniğini etkilemektedir.

Bu alıŖmanın amacı kalem iŖi koruma-onarım uygulamalarındaki sorunlara dikkat çekmektir. Bahsi geçen hataların yapılmaması adına kalem iŖi koruma- onarım alıŖmalarının sınırları 2003 tarihli “ICOMOS Duvar Resimlerinin Korunması/Restorasyonu İçin İlkeler” ile belirlenmiŖtir. Kalem iŖi koruma-onarım uygulamalarında belgeleme; analiz ve değerlendirme raporu ile desteklenmelidir. Yüzey temizliği, rötuŖ ve bütönleme uygulamalarında müdahaleler minimum düzeyde olmalıdır. Yeniden yapım veya üst boyama uygulamalarından kaçınılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kalem İŖi Koruma Onarımı, Raspa, Canlandırma, Estetik Kaygı, Költür Varlığı

* İstanbul Üniversitesi, Költür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, seyda.ckmk@gmail.com.

Problems in Wall Decoration Conservation-Restoration Applications

Şeyda ÇAKMAK*

In conservation-restoration applications of wall decoration, the conservator should determine the type of paint, the application technique and its relationship with the carrier layer. If there is an unqualified layer on the upper surface, the blasting process should be carried out carefully.

In today's works, scraping applications are not given due attention and surface cleaning applications are insufficient. While completing the missing parts in wall decoration applications, the integrity between the unrepaired areas and the repair cannot be ensured due to the lack of pattern and colour information. These deficiencies in applications lead to repainting under the name of revitalisation due to aesthetic concerns. The paints preferred during repairs form thick layers compared to the original paints. This paint usage leads to problems such as cracking or separation of the original wall decorations over time. These faulty practices affect the documentary value and construction technique of cultural properties.

The aim of this study is to draw attention to the problems in the conservation-restoration practices of wall decorations. In order to prevent these mistakes, the limits of conservation-restoration works on wall decorations are defined by the "ICOMOS Principles for the Conservation/Restoration of Wall Paintings" dated 2003. Documentation should be supported by drawings, analyses and evaluation reports in the conservation-restoration of wall decorations. Interventions in surface cleaning, retouching and integration applications should be at a minimum level. Reconstruction or repainting should be avoided.

Keywords: Wall Decoration Conservation-Restoration, Scraping, Repainting, Aesthetic Concern, Cultural Properties

* Istanbul University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, seyda.ckmk@gmail.com.

Restorasyon alışmalarında Termal Kameranın nemi

Reyna Dilvin ÇELİK*

Termal Kamera, gözle görülmeyen ısıyı baz alan ve görüntünün genel yapısını IR enerjiiye göre oluşmuş renkler ve şekillerin belirlendiği görüntüleme sistemidir.

Termal kameralar birçok alanda kullanıldığı gibi restorasyon alanında da kullanılmıştır. Özellikle yapılarda su kaçaklarının olduğu nemli bölgelerde kullanılmaktadır. Yapı malzemeleri belirlenemeyen tarihi yapılarda, yapıya zarar vermeden termografi yöntemi kullanılarak yapı malzemelerinin özellikle de yeniden yapım durumlarının (sıva altında kalan ögeler vb.) belirlenmesi sağlanmaktadır. Yapılan çalışmalarda termal görüntüleme yönteminin en iyi sonuçları yüksek sıcaklıklarda verdiği görülmüştür.

Bu alışmada Türkiye'deki kültür varlıklarını korumada kullanılan termal kamera yöntemine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Termal Kamera, Isı, Kültür Varlığı, Koruma, Restorasyon.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksek Okulu, reynadilvin@gmail.com.

The Importance of Thermal Camera in Restoration Works

Reyna Dilvin ÇELİK*

Thermal Camera is an imaging system based on invisible heat and determining the general structure of the image, colors and shapes formed according to IR energy.

Thermal cameras have been used in many areas as well as in the field of restoration. It is especially used in humid areas where there are water leaks in buildings. In historical buildings where the building materials cannot be determined, the thermography method is used to determine the reconstruction status of the building materials (items under plaster, etc.) without damaging the structure. In the studies, it has been seen that the thermal imaging method gives the best results at high temperatures.

In this study, the thermal camera method used to protect cultural assets in Turkey will be discussed.

Keywords: Thermal Camera, Heat, Cultural Heritage, Conservation, Restoration

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, reynadilvin@gmail.com.

Korumada Sürdürülebilirlik: Daha Yeşil Yaklaşım

Sibel ÇETİNKAYA*

Küresel ısınma ve iklim değişikliği şu anda dünyanın en acil sorunlarıdır. Sürdürülebilirlik en basit haliyle, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılamak olarak tanımlanmaktadır. Yeşil ya da daha yeşil yaklaşım, toplumun sürdürülebilir kalkınmasını kolaylaştırmak için ürünlerin zararlı çevresel etkilerini azaltabilmektir. Kültürel mirası koruma onarım uygulamalarında tüketim sözü konusu olduğu için doğrudan ya da dolaylı olarak çevre etkilenmektedir. Kültür varlıklarında koruma onarım çalışmaları genellikle eser odaklı müdahalelerden oluşmaktadır. En iyimser yaklaşımımız olan minimum müdahale ilkesini savunmamız yine odağımızın eser olmasındandır. Fakat bu ilkenin çıktılarının pozitif etkileri her zaman ekolojik sistemi desteklememektedir. Kültür varlıklarını koruma konusunda benimsediğimiz bu ilkeyi doğayla birlikte düşündüğümüzde daha yeşil bir yaklaşıma sahip olabiliriz. Kültür varlıklarına ve doğaya minimum müdahale ilkesini benimsemek, daha az enerji ve kaynak kullanan, daha düşük çevresel etki ve risklere sahip olan yöntemleri tercih etmemize olanak tanır. Ayrıca uygulayıcının sağlığı ve güvenliği de göz önünde bulundurulduğunda toksisitesi düşük ürünler birçok açıdan pozitif kazanım sağlamaktadır. Bu çalışma, koruma onarım uygulamalarında seçilecek müdahale yöntemlerinden, kullanılacak kimyasallara, sarf malzemelerden atıkların yönetimine kadar nasıl daha az karbon ayak izi bırakabileceğimizi son yıllarda geliştirilen metodolojiler çerçevesinde değerlendirecektir. Nitekim kültürel miras alanında çalışan konservatör/restoratörlerde farkındalık oluşturarak daha yeşil bir yaklaşıma teşvik etmek çalışmanın en temel amacıdır.

Anahtar Kelimeler: Koruma - Onarım, Sürdürülebilirlik, Yeşil Yaklaşım, Kültürel Miras, Karbon Ayak İzi.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, sibel.cetinkaya@hbv.edu.tr.

Sustainability in Conservation: A Greener Approach

Sibel ÇETİNKAYA*

Global warming and climate change are the most pressing problems in the world right now. Sustainability is simply defined as meeting the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs. The green or greener approach is to be able to reduce the harmful environmental impact of products in order to facilitate the sustainable development of society. The environment is directly or indirectly affected as consumption is involved in cultural heritage conservation and restoration applications. Conservation and restoration applications in cultural properties generally consist of artifact-oriented interventions. Our advocacy of the minimum intervention principle, which is our most optimistic approach, is again because our focus is on artifacts. But the positive effects of the outputs of this principle do not always support the ecological system. We can have a greener approach when we consider this principle, which we have adopted for the protection of cultural properties, together with nature. Adopting the principle of minimum intervention to cultural properties and nature allows us to prefer methods that use less energy and resources and have lower environmental impact and risks. In addition, considering the health and safety of the practitioner, products with low toxicity provide positive gains in many respects. This study will evaluate how we can leave less carbon footprint, from the intervention methods to be selected in conservation and restoration applications, to the chemicals to be used, from consumables to waste management, within the framework of the recent years developed methodologies. As a matter of fact, it is the main purpose of the study to encourage a greener approach by creating awareness in conservator/restorers working in the field of cultural heritage.

Keywords: Conservation - Restoration, Sustainability, Greener Approach, Cultural Heritage, Carbon Footprint.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, sibel.cetinkaya@hbv.edu.tr.

Anlatılar Temelinde Bir Koruma Çalışması: Paşolar Evi

Süleyman Burçak ÇIKIKÇI*

Bu çalışma, Kuşadası Kaleiçi'nde en az 210 yıllık tescilli bir konut yapısı olan Paşolar Evi'nin koruma sürecini, deneyimini aktarmaktadır. Koruma çalışması; evde doğmuş ve yaşamış babaannesinin anlatılarıyla büyüyen, mimarlık ve kültür varlıklarını koruma eğitimi alan, ailenin üçüncü kuşak torunu tarafından yürütülmektedir. Anlatılar, çalışmanın temelini oluşturmuş. Zaman içinde oluşan yapısal değişikliklere rağmen mekânın hafızasını ve bilgisini tutmuş; anlatıların etkin ve doğru belgelenmesi ise koruma çalışmalarında kılavuz olmuştur.

Çalışma, Paşolar Evi'nin anlatılar temelindeki koruma sürecine odaklanır. Anlatılar, koruma farkındalığı ve bilincini geliştirmiş; böylece belgelemeye yönelik fotoğraflama ve anlatıların yazılı ve sözlü kaydı gibi çalışmalar yapılmıştır. Maddi yetersizlikler veya koruma bilinci eksikliğinden dolayı kapsamlı bir onarım süreci geçirmeyen Paşolar Evi, işlev değişikliği (ev/restoran dönüşümü) sonrası farklı müdahaleler görmüş ve mekânsal değişikliklere uğramıştır. Bunlar yapının özgünlüğüne zarar vermiş, bahçe, taşlık, hamam gibi mekanların sadece hafıza ve anlatılarda kalmasına neden olmuştur. Koruma süreci, 30 Ekim 2020 Sisam Depremi sonrası, arka cephede oluşan ayrılma sonrası risk yönetimi ile başlamış, belgeleme ve projelendirme süreçleri ile devam etmiştir. Proje, anlatılarda yer alan ama günümüzde özgünlüğünü kaybetmiş detayların ortaya çıkarılmasını ve sonrasında yapının anlatılardaki özgün haliyle korunmasını hedeflemektedir. Evin hafızasının korunması, anlatıların zenginleştirilmesi ve kayda geçirilmesi adına sosyal medya üzerinden evin detayları ve fotoğrafları, hikayeleriyle birlikte paylaşılmakta ve koruma sürecine dahil edilmektedir.

Sonuç olarak çalışma, tescilli bir kültür varlığının anlatılar temelinde yürütülen koruma çalışmalarını ve aktörlerini paylaşmayı hedeflemekte ve Kuşadası'nda yer alan tescilli bir kültür varlığı üzerinden yerel ölçekteki kültürel mirasın tüm değerleri ve anlatıları ile görünür kılınmasına katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Koruma çalışması, Anlatı, Paşolar Evi, Deneyim, Kültürel miras

* İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, burcackikici@gmail.com

A Conservation Study Based on Narratives: The Paşolar House

Süleyman Burçak ÇIKIKÇI*

This study aims to convey a conservation experience of Paşolar house, which is at least a 210-year-old registered house in the Kuşadası Citadel area. This conservation study is carried out by the third-generation grandson of the family, who grew up with the narratives of his grandmother, who was born and lived in this house. The narratives are the basis of the study. Despite the spatial changes that have occurred over time, it has retained the memory and knowledge of the place, and the effective documentation of the narratives has become a guide in conservation studies.

The study is focused on the conservation process of the Paşolar House based on narratives. Financial deficiencies or the inadequacy of preservation consciousness were the reasons why Paşolar House did not go through a restoration process, has seen different interventions after the functional change (house to the restaurant), and the house went through spatial differences. These have damaged the authenticity of the structure and caused places such as the garden, bath, and cellar to remain only in memory and narratives. The conservation process started with risk management after October 30, 2020, Samos Earthquake, the detachment of on the south wall, and continued with documentation and project design processes. In order to preserve the memory of the house, enrich the narratives and record them, the details and photos of the house are shared with their stories via social media and included in the preservation process.

As a result, the study aims to share the conservation studies and actors of a registered cultural asset carried out on the basis of narratives and contributes to making the cultural heritage on a local scale visible with all its values and narratives through a registered cultural asset located in Kuşadası.

Keywords: Conservation study, Narrative, Paşolar House, Experience, Cultural heritage

* İzmir Institute of Technology, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, burcackcikici@gmail.com

Klasik Deri Ciltte Meydana Gelen Bozulmalara Yönelik Koruma ve Onarım Önerileri

Nadide ÇINAR*

Deri eserler, sanatsal ve teknik açıdan korunması gereken özgün niteliklere sahip kültürel varlıklardır. İnsan-eşya ilişkisinde ilk doğal nesnelere arasında yer alan deri; giyimden barınmaya, savaş teknolojilerinden ulaşıma, çantadan mobilyaya kadar gündelik yaşamın farklı alanlarında kullanılmıştır. Kitap ciltleri deri kullanımının sanatsal ürünleri olarak kabul edilmektedir. Geleneksel Türk Cilt Sanatında özel bir yeri olan deri ciltler, yapım ve süsleme tekniği, yüzyıllar öncesine uzanan geçmişi ile kültürel miras olarak değerlendirilmektedir. Deri hayvandan yüzüldüğünde hammadde niteliğindedir, teknik yöntemlerle işlenerek mamul hale getirilmektedir. Ancak doğal yapısı nedeniyle kullanıldıkça ve yaşlandıkça çeşitli değişikliklere uğramaktadır. Malzemenin özgün yapısındaki değişimler bozulma olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı Klasik Türk Cilt üslubunda yapılmış deri cildin bozulma durumlarının tespit edilmesi, belgelenmesi, koruma ve onarım önerilerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle dericiliğin ve cilt sanatının tarihsel gelişimine değinilmiştir. Kapaklar incelenerek mevcut bozulma durumları tespit edilmiş, restitüsyon çizimleri yapılarak belgelenmiştir. Onarım sürecinde yapılacak işlemler belirlenerek, onarım sonrası eserin korunması için geliştirilen öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Deri, Bozulma, Belgeleme, Koruma, Onarım.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, nadide.cinar@hbv.edu.tr.

Conservation and Restoration Recommendations for Deterioration in Classical Leather Bookbinding

Nadide ÇINAR*

Leather artifacts are cultural assets with unique qualities that need to be protected artistically and technically. Leather, which is among the first natural objects in the human-good relationship; It has been used in different areas of daily life, from clothing to shelter, from war technology to transportation, from bags to furniture. Book bindings are accepted as artistic products of leather use. Leather bindings, which have a special place in the traditional Turkish Binding Art, are considered as cultural heritage with their production and decoration technique, history stretching back centuries. When the leather is peeled from the animal, it is a raw material, it is processed with technical methods and turned into a finished product. However, due to its natural structure, it undergoes various changes as it is used and aged. Changes in the original structure of the material are defined as deterioration. The aim of this study is to determine the deterioration of leather skin made in Classical Turkish Binding style, to document it, and to determine protection and repair recommendations. For this purpose, first of all, the historical development of leatherwork and bookbinding art is mentioned. Existing deterioration conditions were determined by examining the covers, and restitution drawings were made and documented. The actions to be taken during the repair process were determined and suggestions developed for the preservation of the artifact after the repair were presented.

Keywords: Leather, Deterioration, Documentation, Restoration, Conservation.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, nadide.cinar@hbv.edu.tr.

Yağlı Boya Tablolarda Meydana Gelen Vernik Bozulmaları

Kemal DALLIK*

Yağlı boya tablolar birçok katman ve malzemedenden meydana gelmektedir. Bu katmanlardan birisi de vernik tabakasıdır. Vernik tabakası, altında kalan tüm diğer katman ve elemanları tamamen kaplayan ve koruyan bir işleve sahiptir. Fakat vernik tabakası zaman içerisinde çeşitli (atmosferik etkiler, ortam şartları, depolama yöntemleri, malzeme seçimi gibi) nedenlerle işlevini kaybetmekte ve tablo için risk oluşturmaya başlamaktadır. Tablonun hem fiziksel görüntüsünde (okunurluğunda) hem de kimyasal yapısında değişikliklere sebebiyet verebilmektedir. Bu bağlamda, işlevini yitiren verniğin doğru malzeme ve yöntemlerle geri alınması bir gerekliliktir. Geri alınan verniğin orijinali ile ya da orijinaline en yakın malzemelerle yenilenmesi ve tablonun koruma işlevini sürdürmeye devam etmesi birincil gerekliliktir. Tablonun okunurluğuna engel olmayacak, tablo ile uyumlu olacak ve koruma işlevini en iyi şekilde yerine getirecek malzeme (vernik) seçimi restoratör için en önemli faktörlerdendir. Tablo üzerinde işlevsiz kalan verniğin ne zaman ve hangi durumlarda alınması için malzeme bilgisine hâkim olmak gerekmektedir. Bu noktada verniğin ne şekilde bozulduğu, bozulmanın ne oranda ve neden kaynaklandığının bilinmesi oldukça faydalı olmaktadır. Bu sayede tablonun sergileme-depolama şartlarının açığa çıkarılması, verniğin bozulma çeşidine göre hangi bozulma türü olabileceği gibi başlıklar hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Bu bilgiler ışığında tablonun koruma-onarım süreci daha doğru şekilde yönlendirilebilmekte ve tablo için en uygun ortam-malzeme koşullarının saptanması kolaylaşmış olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yağlı boya, Vernik, Restorasyon, Konservasyon, Vernik Bozulması.

* İstanbul Üniversitesi, Koruma, Yenileme ve Restorasyon Bölümü,
kemal_dallik@hotmail.com.

Varnish Deteriorations in Oil Paintings

Kemal DALLIK*

Oil paintings consist of many layers and materials. One of these layers is the varnish layer. The varnish layer has a function that completely covers and protects all other layers and elements underneath. However, the varnish layer loses its function over time due to various reasons (such as atmospheric effects, environmental conditions, storage methods, material selection) and starts to pose a risk to the painting. It can cause changes in both the physical appearance (perceptibility) and the chemical structure of the painting. In this context, it is a necessity to remove the varnish that has lost its function with the right materials and methods. The primary requirement is to renew the varnish with the original or the closest materials to the original and to continue to maintain the conservation function of the painting. The most important factors for the restorer are the choice of material (varnish) that will not interfere with the legibility of the painting, will be compatible with the painting and will fulfill the conservation function in the best way. It is necessary to have a good command of material knowledge in order to know when and in which cases to remove the varnish that is dysfunctional on the painting. At this point, it is very useful to know how the varnish deteriorated, at what rate and what caused the deterioration. In this way, it is possible to have information about topics such as revealing the exhibition-storage conditions of the painting and what kind of deterioration may be caused by the type of deterioration of the varnish. In the light of this information, the conservation-repair process of the painting can be directed more accurately and it becomes easier to determine the most suitable environment-material conditions for the painting.

Keywords: Oil Painting, Varnish, Restoration, Conservation, Varnish Deterioration.

* Istanbul University, Department of Conservation, Renovation and Restoration, kemal_dallik@hotmail.com.

Bir İş Alanı Olarak Restorasyon ve Konservasyon

Ekme! Nur DOĞAN*

Restoratörler-konservatörler olarak lisans eğitimi başlangıcından itibaren disiplinlerarası çalışma içerisinde yer alarak birçok farklı alanda ve malzeme grubu üzerinde çalışarak, hem iş hem eğitim anlamında tecrübe kazanma fırsatı bulmaktayız. Mesleki tecrübe edinmek için bulunduğumuz iş alanlarımızı incelediğimizde ise bunları kamu ve özel sektör olarak iki gruba ayırabilmekteyiz. Bunlar devlet kurumları, bakanlığa bağlı arkeolojik kazı alanları veya kurumlar tarafından ihale edilen projeleri üstlenen özel şirketler olarak sıralanabilir. Bu alanlarda mesleki deneyimlerin yanında iş kanunu, çalışma hakları doğrultusunda da tecrübe edinmekteyiz. Her çalışma alanında, tüm çalışanların yasalar ve kanunlar sayesinde sahip olduğu çalışma hakları mevcuttur. Ancak çalışma hakları söz konusu olduğunda birçok kişinin sorun yaşadığını/yaşayabileceğini bilmekteyiz. Çalışma alanlarında yaşanan sorunlar çalışma alanlarına göre değişmekte, şartlara göre farklılık gösterebilmektedir. Bu sorunların çözülebilmesi için çalışanların yaşanan bu sorunlar karşısında neler yapmaları gerektiğini bilmeleri, çalışma hakları konusunda bilinçli olmaları önem arz etmektedir. Bu yüzden çalışanların iş yaşamına dair bilmesi gereken bazı unsurlar mevcuttur; iş kanunu, iş güvenliği, finans ve iş sözleşmeleri gibi. Ancak müfredatlarında hem teknik hem sosyal bilim eğitimi alan restorasyon-konservasyon öğrencileri için bunların anlaşılması oldukça karmaşıklaşmaktadır. Çalışma haklarının bilinmesi; çalışma alanlarının, meslek yaşamlarının iyileştirilmesi, icra ettiğimiz meslek alanımızın tercih edilmesi, sürdürülebilir olması ve hak ettiği prestiji kazanabilmesi için önemli bir olgudur. Bu bildirin amacı özel ihale projelerinde yer alan, şantiye alanlarında çalışan meslektaşların karşılaştıkları veya yaşayabilecekleri sorunlarda hangi yönergeleri, kanunları takip etmeleri gerektiği, hangi haklara sahip olduklarını bilmeleri ve çalışma hakları konusunda dikkat etmesi gereken önemli hususların ne olduğu hakkında bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Restorasyon-Konservasyon, Şantiye Alanları, Çalışma Hakları, Hak İhlalleri, İş Kanunu.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, ekme!nurdogan@gmail.com.

Restoration and Conservation as a Business Field

Ekmel Nur DOĞAN*

As restorers-conservators, we have the opportunity to gain experience in terms of both business and education by working in many different fields and material groups by taking part in interdisciplinary work since the beginning of undergraduate education. When we look at our business areas to gain professional experience, we can divide them into two groups the public and private sectors. These can be listed as governmental institutions, archaeological dig sites affiliated with the ministry, or private companies that undertake projects submitted by the institutions. In addition to work experience in these areas, we also gain experience in line with labor law and labor rights. In all areas of work, all employees have the right to work, and that is provided for in the legislation. However, we know that many people have/may experience problems when it comes to their right to work. The problems experienced in the working areas vary according to the working areas and may differ according to the conditions. To solve these problems, it is important for employees to know what to do in the face of these problems and know their right to work. Therefore, there are some elements that employees should know about business life, such as labor law, job security, finance, and employment contracts. However, for restoration-conservation students who receive both technical and social science education in their program, their understanding becomes quite complicated. Recognition of labor rights; It is an important phenomenon for the improvement of work areas and professional lives, for our profession to be preferred, to be sustainable, and to gain the prestige it deserves. The purpose of this paper is to provide information about which directives and laws should be followed by colleagues working in construction sites involved in special tender projects, what rights they have, and what important issues they should pay attention to about their right to work.

Keywords: Restoration-Conservation, Construction Site Areas, Work Rights, Rights Violations, Business Rules.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, ekmelnurdogan@gmail.com.

Durum Taramasından Sergilemeye Konservasyon Süreci: Saim Özeren Örneği

Beyza Rana EKDI*

Bir koleksiyonda yapılan durum taraması ile söz konusu koleksiyonda yer alan eserlerin korunma durumları karşılaştırmalı olarak ortaya çıkartılmaktadır. Elde edilen bu veriler saklanma ya da sergileme koşullarının eserler üzerindeki etkilerinin anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu sayede eserlerin bulunduğu koşulların uygun bir şekilde düzenlenmesi mümkün olmaktadır. Eserlerin korunma durumlarının koleksiyon içerisinde karşılaştırmalı olarak ortaya konduğu noktada etkin koruma açısından acillik sıralamasının yapılmasına da olanak vermektedir. Ayrıca durum taramasının belirli aralıklarla tekrar edilmesi de önemlidir. Bu sayede koleksiyonun bir bütün olarak ve eserlerin tek tek geçirdiği değişimler kayıt altına alınabilmektedir. Bu kayıtların birbirleri ile kıyaslanması da önemli bilgiler sunar. Korunma durumlarının sabit kalması alınan önleyici koruma tedbirlerinin geçerliliğini ortaya koyarken aksi haller ise bunların yeniden gözden geçirilmesi gerektiğinin açığa çıkmasını sağlar.

Yağlı boya tablolarında durum taraması yapılırken kullanılan pek çok teknik bulunmaktadır. Farklı ışık ve ışınların da içerisinde bulunduğu bu teknikler ile resimlerin tüm katmanları belgelenebilmektedir. Bu yöntemlerle eserlerin sadece korunma durumları değil aynı zamanda sanatçının çalışma alışkanlıkları ve esere özgü detaylar da kayıt altına alınmaktadır. Tüm bu bilgilerin ışığında etkin korumaya ihtiyaç duyan eserlere yapılacak müdahaleler, kullanılacak malzeme ve teknikler de belirlenmektedir. Bunların açığa çıkması ile de etkin koruma uygulamalarının süre, bütçe ve gerekli çalışan sayısı ortaya konmaktadır.

Bu bildirin amacı Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü Haritacılık Müzesinde bulunan yağlı boya tablolardan Saim Özeren 1938 imzalı Konya Selimiye Önünden isimli eserin durum taramasından etkin koruma onarım çalışmalarına kadar geçirdiği tüm süreçleri bir bütün olarak aktarmaktır.

Anahtar Kelimeler: Koruma, Onarım, Durum Tarama, Korunma Durumu, Resim Restorasyonu.

* Ankara Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, beyzaranaekdi@icloud.com.

Conservation Process of Paintings from Condition Survey to Re-Exhibition: Case Study for Saim Özeren Collection

Beyza Rana EKDI*

In this paper, it is emphasized that the condition of the artworks in the collection is determined through a condition survey, which allows for the prioritization of preservation within each individual artwork. The data obtained through this study enables a better understanding of how the conditions in which the artworks are stored or displayed can impact them. Consequently, these conditions can be adjusted according to the appropriate values required for the artworks. Furthermore, presenting the preservation status of the artworks comparatively within the collection also allows for the prioritization of effective preservation measures. Additionally, the periodic repetition of condition survey is considered another crucial point in collection management. This enables the monitoring of both the collection as a whole and the changes that individual artworks undergo. Comparing these changes with past records helps in verifying the suitability of the current conditions for the artworks. Maintaining the stability of preservation conditions either validates the preventive preservation measures taken or indicates the need for their reevaluation in case of adverse conditions.

When conducting condition survey on oil paintings, various techniques, including different types of light and rays, are employed. These techniques document all layers of the paintings comprehensively. Not only the preservation status of the artworks but also the working habits of the artist and specific details of the artwork are recorded using these methods. With all this information, artworks in need of effective preservation, interventions to be performed on them, materials to be used in applications, and techniques are determined. revealing these aspects also enables the estimation of budgets, including the necessary time and the required number of personnel for effective conservation practices.

The purpose of this paper is to provide a comprehensive overview of the entire process from the condition assessment of the oil painting titled "Konya Selimiye Önünden," signed by Saim Özeren in 1938, located in the Collection of the Directorate General of Cartography under the Ministry of National Defense, to the effective conservation efforts.

Keywords: Conservation, Restoration, Condition Survey, Preservation Status, Painting Restoration.

* Ankara University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, beyzaranaekdi@icloud.com.

Yazma Eserlerde Tamamlama-Bütünleme Yöntem ve Uygulamaları

Melike ELDEK*

En önemli kültürel varlıklarımızdan biri olan yazma eserler her türlü bilgiyi toplumdan topluma, kuşaktan kuşağa sanatla taşıyan değerlerimizdir. Yazma, elle yazılarak ortaya konan her çeşit kitap, risale, murakka, mektup, levha ve belgelerin ortak adıdır. Yazma eserler geçmişten günümüze gelirken uygun ortamlarda korunamamasından kaynaklanan bir takım fiziksel, kimyasal ve biyolojik hasar ve hastalıklara maruz kalmıştır. Eserlerde meydana gelen hasar ve hastalıklar önleyici koruma çalışmaları ile koruma altına alınmaktadır. Önleyici koruma aşamalarından biri olan, yazma eserlerde tamamlama yöntem ve uygulamaları konservasyon sürecinin önemli bir basamağını oluşturmaktadır. Yazma eserlerde tamamlama, eserin tahribatına neden olan ve bozulmaya devam edecek olan eksik kısımların bütünlenmesidir. Bir yazma eserde tamamlama yöntemleri; kağıt tamamlama, cilt tamamlama, murakka tamamlama, şiraze örgüsü tamamlama, sırt ve dikiş tamamlama işlem basamaklarından oluşmaktadır. Bu bildiri ile yazma eserlerde tamamlama yöntem ve uygulamaları, uygun malzeme ve materyal kullanılarak ve her aşaması detaylı olarak örneklendirilerek aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Önleyici Koruma, Yazma Eser, Konservasyon, Tamamlama, Bütünleme.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, melike.eldek@hbv.edu.tr.

Completion Methods and Applications in Manuscripts

Melike ELDEK*

Manuscripts, one of our most important cultural assets, are our values that carry all kinds of information from society to society, from generation to generation through art. Manuscript is the common name of all kinds of books, treatises, murakka, letters, plates and documents that are written by hand. Manuscripts have been exposed to a number of physical, chemical and biological damage and diseases caused by not being able to protect them in suitable environments from the past to the present. Damages and diseases that occur in the works are taken under protection with preventive conservation works. Completion methods and practices in manuscripts, which is one of the preventive conservation stages, constitute an important step in the conservation process of manuscripts. Completion in manuscripts is the completion of the missing parts that cause the destruction of the work and will continue to deteriorate. Completion methods in a manuscript; It consists of paper completion, binding completion, murakka completion, shiraze knitting completion, back and seam completion process steps. In this paper, the methods and applications of completion in manuscripts will be conveyed by using appropriate materials and materials and by exemplifying each stage in detail.

Keywords: Preventive Protection, Manuscript, Conservation, Completion, Integration.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, melike.eldek@hbv.edu.tr.

El Yazmalarının Kodikolojik İncelemesi ve Konservasyonu Esnasında Tıpkı Yapım Çalışmalarının Önemi

Gizem ERTEN*

El yazmaları coğrafik, siyasi, toplumsal, kültürel ve dini etkenler nedeniyle birbirinden farklı yapım teknikleri, içerik ve süsleme özelliklerine sahiptir. Tarihsel süreçte el yazmaları üzerinde yapılan paleografik, kodikolojik ve ikonografik incelemeler, el yazmalarının yapım tekniklerinin incelenmesine olanak sağlamaktadır.

El yazmalarının kodikolojik incelemesi; formları, kullanılan malzemeler, yazı gereçleri, dikiş türleri, bağlantı yöntemleri, sayfa özellikleri, metin yapısı, müellif, müstensih, ketebe kaydı, kopyalanma süreci ve tarihlendirme sistemleri olmak üzere pek çok farklı açıdan değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır. Kodikolojik incelemeler, belgeleme çalışmalarının temelini oluşturarak elde edilen verilerin konservasyon uygulamaları için referans oluşturmasını sağlamaktadır.

Bazı el yazmaları dönemsel özellikleri, üretim merkezleri ya da ait oldukları koleksiyon itibariyle farklılık göstermektedir. Yapım tekniklerinin çözümlenmesinde el yazması grupları üzerinde yapılan bilimsel çalışmaların ve görsel incelemelerin yetersiz kaldığı uygulamalarda tıpkı yapım/replika çalışmaları öne çıkmaktadır. Tıpkı yapım çalışmalarının temelini, benzer eser grupları üzerinde yapılan literatür taramaları oluşturmaktadır. Ardından el yazmasının mevcut bağlantı yöntemleri incelenerek, replika üzerinde uygulanmaktadır. Bu durum hem el yazmasının yapım tekniklerinin çözümlenmesine hem de konservasyon yöntemlerinin tahlil edilmesine olanak sağlamaktadır.

Bu çalışmada, el yazmalarında yapılan kodikolojik incelemeler üzerinde durularak; yapım tekniklerinin çözümlenmesinde tıpkı yapım çalışmalarının önemi aktarılmıştır. 13. yüzyıla tarihlendirilen bir Süryani el yazmasının belgeleme çalışması esnasında yapılan replika çalışması ile örneklendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: el yazması, kodikoloji, belgeleme, tıpkı yapım, konservasyon.

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, gizemerten22@gmail.com.

The Importance of Replica Studies during Codicological Examination and Conservation of Manuscripts

Gizem ERTEN*

Manuscripts have different production techniques, content and decoration features due to geographical, political, social, cultural and religious factors. In the historical process, paleographic, codicological and iconographic studies on the manuscripts allow the examination of the production techniques of the manuscripts.

Codicological analysis of manuscripts; forms, materials used, writing instruments, types of sewing, connection methods, page features, text structure, writer, copyist, colophon, copying process and dating systems require evaluation from many different aspects. Codicological examinations form the basis of documentation studies and provide the data obtained as a reference for conservation applications.

Some manuscripts differ in terms of their periodical features, production centers or the collection they belong to. In the applications where the scientific studies and visual examinations on the manuscript groups are insufficient in the analysis of the construction techniques, the replica studies come to the fore. The basis of replica studies is the literature review on similar work groups. Then, the existing connection methods of the manuscript are examined and applied on the replica. This situation allows both the analysis of the manuscript's construction techniques and the analysis of the conservation methods.

In this study, codicological examinations of the manuscripts shall be emphasized and importance of replica studies in the analysis of construction techniques is presented. It is exemplified by the replica work done during the documentation of a Syriac manuscript dated to the thirteenth century.

Keywords: manuscript, codicology, documentation, replica, conservation

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, gizemerten22@gmail.com.

Remzi İren'in “Atatürk ve Askerler” İsimli Tablosunda Karşılaşılan Problemler ve Temizlik Süreci

Şifa Nur GÖKSU*

Ahşap, yüzyıllar boyunca resimlerde taşıyıcı yüzey olarak tercih edilmiştir. Günümüzde sıklıkla kullanıldığını gördüğümüz sıkıştırılmış ahşaplar; ağaç lifleri, talaş, ağaç parçacıkları, ağaç talaşı ve bir kaplama cephesinden yapılan ahşap ürünlerdir. Masonit, duralit, MDF, kontrplak, yonga plaka, laminat ve bu çalışmanın inceleme nesnesi olan Atatürk ve Askerler tablosunun taşıyıcı yüzeyi olan sunta, sıkıştırılmış ahşap türevleridir.

Türk sanatçı Remzi İren; 144x235 cm boyutlarındaki Atatürk ve Askerler isimli eserini 1981 yılında resmetmiştir. Çoğunlukla ahşap ve tuval üzerine yağlı boya çalışmaları yapan İren; Atatürk ve Askerler adlı eserini kaplamalı sunta üstüne yağlı boya tekniği ile yapmıştır. Boşluklu yapıya sahip olan sunta, neme dayanıksız ve mukavemet değeri düşük bir yapıya sahiptir. Taşıyıcı yüzeyinin sunta olması, eserin astar tabakasının bulunmaması, boyanın bağlayıcısız kullanılması gibi nedenlerin yanı sıra uygun olmayan koşullarda sergilenmesi ve depolanması ile eser daha da fazla zarar görmüştür. Bu çalışmada, eserde sunta seçiminden kaynaklı meydana gelen dökülmelere, parça kayıplarından dolayı ahşap seçiminin önemine, hazırlık tabakasına, boyalı yüzeyde meydana gelen dökülmelere, depolamayla bağlantılı renk değişimine ve eser bütünlüğünün bozulmasına bağlı olarak depolamanın önemine değinilmiştir. Eserde meydana gelen taşıyıcı yüzey problemlerinin tespiti ve boyalı yüzeyin hassaslığına göre temizleme gibi uygulamaların yanı sıra, restorasyonu ve konservasyonu için çözüm önerileri de sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Remzi İren, Atatürk ve Askerler, Sunta, Restorasyon, Konservasyon

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, sifanurgoku@gmail.com.

Problems Encountered in “Atatürk and Soldiers” Painting by Remzi İren and Cleaning Process

Şifa Nur GÖKSU*

Wood has been preferred as a carrier surface in paintings for centuries. Compressed woods that we see frequently used today; are products made from wood fibres, sawdust, wood chips, wood shavings and a veneer facade. Masonite, duralite, MDF, plywood, particleboard, laminate, and chipboard -which is the bearing surface of the Atatürk and Soldiers painting the subject of this study- are compressed wood derivatives.

Turkish artist Remzi İren; painted his work entitled *Atatürk ve Askerler* (Eng. Atatürk and Soldiers), measuring 144 x 235 cm, in 1981. İren, who mostly works in oil paints on wooden and canvas; made his work titled Atatürk and Soldiers with oil painting on chipboard. In addition to reasons such as the fact that the carrier surface is chipboard, the lack of a primer layer, and the use of paint without binder, the artifact was further damaged by its display and storage in inappropriate conditions. In this study, the importance of storage due to spills caused by chipboard selection, the importance of wood selection due to piece losses, the preparation layer, spills on the painted surface, color change due to storage are mentioned. This study also presents solutions for restoration and conservation, in addition to applications such as detection of carrier surface problems occurring in the artwork and cleaning according to the sensitivity of the painted surface.

Keywords: Remzi İren, Atatürk and Soldiers, Chipboard, Restoration, Conservation

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, sifanurgoksu@gmail.com.

Osmanlı Dönemi Arnavutköy Yalılarındaki Cephe Değişimlerinin Saptanması ve Koruma Önerileri

Orçun İLZE*

Boğaziçi yalıları, toplumun ortak geçmişini ve mimari mirasın devamlılığını sağlayan önemli yapılardır. Belli bir geleneğin son temsilcisi olan Boğaziçi yalılarının günümüzde özgün örnekleri gittikçe azalmaktadır. Tarihi bir yapının önemi ve korunmasının gerekliliği yapının özgünlüğü ile ilişkilendirilir. Bazı yalılar yangın ve çeşitli nedenlerden dolayı yok olmuşlardır.

Zaman içinde yapılan değişiklikler, bilinçsiz müdahale ve onarımlar sonucunda yalılarda özgün cephe elemanları değişmiştir. Onarımların yeterince belgelenmemiş olması nedeniyle eklenen veya tamamıyla yenilenen cephe elemanları ile bileşenlerini çoğu zaman ayırt etmek mümkün olamamaktadır. Özgün ahşap kaplamaların, pencere doğramaları ve alınlıklarının, balkon korkuluklarının değiştirilmesi, özgün olmayan balkon, kapı, pencere, çatı katları tüm yalı cephelerindeki ortak sorunlar olarak dikkat çekmektedir.

Yalılardaki cephe değişimini araştıran çalışmalar oldukça azdır. Kapsamlı bir envanter çalışması ise bulunmamaktadır. Gerçekleştirilen sınırlı sayıdaki çalışma, cephelerin sanat tarihi ve mimarlık tarihi açısından inceleme ve değerlendirilmesi olarak yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında Arnavutköy’de bulunan Osmanlı dönemine ait tarihi yalıların deniz cephesini belgeleyerek envanterini çıkarmak, cepheyi oluşturan yapısal ve bezeme elemanlarının bozulma ve değişimlerini saptayarak sorunlarını araştırmak, koruma kriterleri açısından çözüm önerileri üretmek amaçlanmaktadır. Arnavutköy’ün seçilme nedeni, bölgenin tarihsel süreç içerisinde sosyo-kültürel ve fiziksel anlamda değişim yaşaması, bölgedeki yalıların birçoğunun restorasyon geçirmiş olmasıdır.

Yalıların özgün mimari üsluplarında meydana gelen değişimler, bozulmalar, koruma sorunları incelenmiş, bu incelemeler doğrultusunda yalıların koruma kriterleri hakkında genel bir yorum yapılmıştır. Hedeflenen çalışma, büyük bir hızla özgünlüğünü kaybeden İstanbul Arnavutköy’deki Osmanlı dönemi yalılarının cephe değişimlerinin, özgünlük durumlarının saptanması ve envanterinin çıkarılması açısından bir ilk olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arnavutköy Yalıları, Yalı Cephesi, Mimari Koruma, Mimari Miras, Mimari Belgeleme.

* Yıldız Teknik Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, orcunilze1@gmail.com

Determination of Façade Changes and Conservation Suggestions in Ottoman-Era Mansions in Arnavutköy

Orçun İLZE*

The Bosphorus mansions, are important structures that ensure the continuity of the community's common past and architectural heritage. As the last representatives of a certain tradition, the original examples of Bosphorus mansions are increasingly rare today. The importance and need for the preservation of a historical building is associated with its authenticity. Some mansions have been lost due to fire and various other reasons.

As a result of the changes made over time, unconscious interventions, and repairs have resulted in the alteration of original facade elements in mansions. Due to the lack of documentation of repairs, it is often impossible to distinguish between added or completely renewed facade elements and components. The replacement of original wooden cladding, window frames and lintels, balcony railings, the addition of non-original balconies, doors, windows, roof floors, are common problems that are noticed on all mansion facades.

There are very few studies that investigate the changes in the facades of the mansions. There is no comprehensive inventory study. The limited number of studies have been carried out as the examination and evaluation of the facades in terms of art history and architectural history. In this study, the aim is to inventory the historical mansions from the Ottoman period located in Arnavutköy by documenting the sea facade, to investigate the problems by determining the structural and decorative elements of the facade, and to produce solution proposals in terms of conservation criteria. Arnavutköy was chosen as the area of study because of the socio-cultural and physical changes the region has undergone throughout history, and also because many of the mansions in the region have undergone restoration.

Changes, deteriorations and preservation problems in the original architectural styles of the mansions were examined, and a general comment was made on the conservation criteria of the mansions in line with these studies. This study will be a first in terms of determining the facade changes and originality of the Ottoman-era mansions in Arnavutköy, Istanbul, which lost its originality at a rapid pace, and making an inventory.

Keywords: Arnavutkoy Mansions, Mansion Facade, Architectural Preservation, Architectural Heritage, Architectural Documentation.

* Yıldız Technical University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, orcunilze1@gmail.com.

'Kültür Varlıklarını Koruma Bilinci Anaokulundan Başlar' İnteraktif Çalışması

Esmâ İVRENDİ ŞENOL*

Restoratör, kültür varlıklarının koruma ve onarımını yapmak, önleyici koruma çalışmalarını geliştirmek gibi görevlerine ek olarak mesleğinin tanıtımını yaparak gelişimine katkı sağlamak ve kültür varlıklarını koruma bilinci oluşturacak eğitimler düzenleme çalışmalarını da görev edinmelidir. Bireylerde koruma bilinci geliştirmek eser kaçakçılığının ve vandalizmin önüne geçeceğinden kültür varlıklarını önleyici koruma yöntemleri “koruma bilinci geliştirerek koruma” maddesini de içermelidir.

İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında yeterli olmamasına karşın çalışmalar gerçekleştirilmekte iken 4-5 yaş grubu çocuklar bu çalışmaların gerisinde kalmaktadır. Bu nedenle “Kültür Varlıklarını Koruma Bilinci Anaokulundan Başlar” projesi ile ilgili Milli Eğitim Müdürlüğü bilgilendirilmiş ve proje Anaokulu kurumları tarafından yoğun bir taleple karşılık bulmuştur. Anaokullarında yürütülen interaktif çalışma;

Arkeoloji nedir? / Tarihi eser nedir? / Müze nedir? / Restoratör kimdir ve ne iş yapar?

gibi sorulara cevap verme / alma şeklinde, masal / oyun formatında anlatılarak, beyin fırtınası yaratmak suretiyle öğrenimi kolaylaştırmak ve eski eserlerin günümüz kullanım eşyalarına nasıl şekil verdiğinin bilincine varmayı sağlamaktadır. Hedef olarak belirlenen 4-5 yaş grubu çocukların aktif olarak rol alacağı bir oyun olarak tasarlanmış, bir esere ait yap-boz parçalarını birleştirmesi ve eksik kısımlarını çizgi / desen çalışması yaparak tamamlaması sağlanmaktadır. Koruma bilincini oluşturacak olan bu interaktif çalışmanın amacı; kültür varlıklarının önemi ve restoratör / koruma uzmanı / konservatör tarafından hangi işlemlerden geçirildiği hakkında bilgi vermektir. Çocukların bu interaktif çalışmada aktif bir şekilde yer alması öğrenimini kolaylaştırmakta, kullanılan materyallerle bir eserin restorasyon sürecine dahil olması sağlanmakta ve çalışma sonunda çocuklara “Küçük Restoratör” unvanı verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültür Varlıklarını Koruma Bilinci, Önleyici Koruma, Anaokullarında İnteraktif Çalışma, Anaokullarında Müze Eğitimleri, Vandalizm

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, esma_ivrendi@hotmail.com.

'Awareness of Protecting Cultural Assets Starts in the Kindergarten' Interactive Work

Esma İVRENDİ ŞENOL*

In addition to his duties such as protecting and repairing cultural assets and developing preventive protection activities, the restorer should also take part in the work of promoting his profession and contributing to its development and organizing trainings that will raise awareness of the protection of cultural assets. Since developing conservation awareness in individuals will prevent artifact trafficking and vandalism, preventive protection methods of cultural assets should also include the article "protection by developing protection awareness".

Although it is not sufficient in primary and secondary education institutions, children in the 4-5 age group are lagging behind these studies. For this reason, the Directorate of National Education was informed about the "Awareness of the Protection of Cultural Heritage Starts from Kindergarten" project and the project was met with intense demand by the Kindergarten institutions.

The aim of this interactive study, which will create conservation awareness; to provide information about the importance of cultural assets and what processes they are subjected to by the restorer / conservationist / conservator. The active participation of children in this interactive work facilitates their learning, the materials used to ensure that a work is included in the restoration process and at the end of the study, children are given the title of "Little Restorer".

Keywords: Vandalism, Awareness of Conservation of Cultural Assets, Preventive Protection, Interactive Work in Kindergartens, Museum Trainings in Kindergartens.

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, esma_ivrendi@hotmail.com.

Hamambaşı Arkeolojik Yerleşimi Kurtarma Kazısına Ait Arkeolojik Buluntuların Restorasyon ve Konservasyonu

Esma İVRENDİ ŞENOL*

Cankurtaran Kavşağı yol yapım çalışmaları sırasında tespit edilen ve Denizli İli, Pamukkale İlçesi, Cankurtaran Mahallesi'nde yer alan Hamambaşı Arkeolojik Yerleşim Alanı'ndaki ilk arkeolojik kazı çalışmaları Denizli Müze Müdürlüğü tarafından 2020 -2021 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Sanat tarihçi, arkeolog ve işçilerden oluşan ekibin gerçekleştirdiği çalışmalarla ölçüleri farklılık gösteren toplam 81 açmada, yaklaşık 7310 m² alanda kurtarma kazısı yürütülmüştür. Hamambaşı Arkeolojik Yerleşim Alanı'ndaki eserler dönem kronolojisini belirleyen ve dönemle ilgili birçok bilgiyi barındıran metal eserler, pişmiş toprak eserler, cam buluntular, taş buluntular ve kemik buluntular ile geniş bir yelpazede ele geçmiş ve çeşitlilik göstermiştir. Denizli Müze Müdürlüğü restorasyon laboratuvarında restorasyon ve konservasyon çalışmaları yapılması için 35 seramik buluntu, 49 metal obje, 74 sikke, 4 kemik buluntu ve 8 taş obje teslim edilmiş olup bu eserler üzerinde restorasyon ve konservasyon çalışmaları yürütülmüştür. Arkeolojik kazı alanında genel olarak ele geçen buluntuların en önemli sorunlarından biri buluntuların toprak altında kaldığı dönem boyunca uğradığı tahribat ve kazı anında olan kırılma, aşınma ve ani kurumaların neden olduğu çatlama ve kırılma oluşturmaktadır. Her bir eser grubunun çalışmaları ayrı ayrı işlemlerden geçirilerek yapılmış ve buluntulardan arkeolojik açıdan daha fazla bilgi alınması sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurtarma Kazısı, Restorasyon, Arkeolojik Buluntu Konservasyonu, Kemik Eser Konservasyonu, Sikke Konservasyonu.

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, esma_ivrendi@hotmail.com.

Restoration and Conservation of Archaeological Finds from Hamambaşı Archaeological Settlement Rescue Excavation

Esma İVRENDİ ŞENOL*

The first archaeological excavations in the Hamambaşı Archaeological Settlement Area, which was identified during the Cankurtaran Junction road construction works and located in the Cankurtaran Neighborhood of Pamukkale District, Denizli Province, were carried out by the Denizli Museum Directorate between 2020 and 2021. With the work carried out by the team consisting of archaeologists, art historians and workers, salvage excavations were carried out on an area of approximately 7310 m² in a total of 81 trenches with different dimensions. The artifacts in the Hamambaşı Archaeological Settlement Area have been recovered and varied in a wide range of metal artifacts, terracotta artifacts, glass finds, stone finds and bone finds that determine the chronology of the period and contain a lot of information about the period. In order to carry out restoration and conservation works in the restoration laboratory of Denizli Museum Directorate, 35 ceramic finds, 49 metal objects, 74 coins, 4 bone finds and 8 stone objects were delivered and restoration and conservation works were carried out on these works. One of the most important problems of the finds generally found in the archaeological excavation area is the destruction suffered by the finds during the period when they were under the soil and the destruction caused by the cracks caused by breakage, abrasion and sudden drying at the time of excavation. The work of each group of artifacts was carried out by processing them separately and more archaeological information was obtained from the finds.

Keywords: Rescue Excavation, Restoration, Conservation of Archaeological Finds, Conservation of Bone Artifacts, Conservation of Coins.

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, esma_ivrendi@hotmail.com.

Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi'nde Gerçekleştirilen Koruma Onarım Çalışmaları

Mert Safa KAHVECİ*

Koleksiyonlarda yapılan durum tespit taraması mevcut kültür varlıklarının korunma durumlarının bir bütün olarak değerlendirilebilmesini amaçlamaktadır. Tarama sonucunda elde edilen veriler, farklı düzeylerde koruma önlemlerinin alınabilmesi için gereken verileri sağlamaktadır. Yapılacak çalışmalar sayesinde objelerde görülen bozulmalar tespit edilebilmektedir. Belirlenen bozulma mekanizmalarından da bunlara neden olan faktörler hakkında verilere ulaşmak mümkün olabilmektedir. Bir kültür varlığı üzerinde görülen bozulma, buna neden olan ışık, sıcaklık, nem gibi ortam koşulları ile kullanılan dolap, çekmece, kutu, zarf gibi depolama malzemeleri ile uygulanan diğer önleyici koruma yöntemlerinin objeye yaptığı tahribatın ve kullanılan yöntemlerin geçerliliği hakkında gözlemlene yapılmasına olanak verir. Böylece kültür varlıklarında bozulmaya neden olan bu faktörlerin ortadan kaldırılması, güncelliğini kaybetmiş depolama materyallerinin kültür varlığının ihtiyaçlarına yönelik modern malzeme ile değiştirilmesi imkânı doğacaktır. Durum taraması ile yenilenmesi ya da iyileştirilmesi gereken, depo ve sergi alanlarının ve bunlar için kullanılacak materyallerin saptanması da mümkündür. Söz konusu işler için ihtiyaç duyulacak donanım ve malzemenin temin edilmesi; eserler arasında etkin koruma işlemine ihtiyacı olan objelerin belirlenmesi ve bu objeler için etkin koruma önceliklerinin saptanması yine durum taramasından elde edilen verilerle sağlanabilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi koleksiyonunda yer alan kitap, mecmua, fotoğraf albümü, berat, diploma, ruhsatname, harita, afiş gibi kağıt üzerine yapılmış objeler üzerinde gerçekleştirilen koruma onarım çalışmalarında izlenen süreçler, kullanılan yöntem ve materyallerin, müzelerde koruma onarım çalışmalarının, bu alanda oluşturulmuş uluslararası bilgi deneyim ve bibliyografyaya dayalı olarak değerlendirmesini yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Koruma, Onarım, Müze, Durum Tarama, Teşhir.

* Ankara Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, kahvecimertsafa@gmail.com

Restoration and Conservation Works in Turkish Union of Bar Associations Law Museum

Mert Safa KAHVECI*

The evaluation of the preservation state in collections aims to assess the overall preservation condition of existing cultural properties. The data obtained from the survey provides the necessary information for implementing various levels of conservation measures. Through these studies, deterioration in objects can be detected. Furthermore, information about the factors causing this deterioration can be obtained from identified mechanisms of decay. The assessment of deterioration observed on a cultural property enables observations about the effects of environmental conditions such as light, temperature, humidity, as well as storage materials like cabinets, drawers, boxes, envelopes, and other applied preventive conservation methods. Thus, the elimination of factors causing deterioration in cultural properties, and the possibility of replacing outdated storage materials with modern ones tailored to the needs of cultural properties, become achievable. Indeed, the assessment of the preservation status of cultural properties can also reveal the need for the reorganization or improvement of storage and exhibition areas, along with identifying the materials to be used for these purposes. Consequently, it becomes possible to procure the necessary equipment and materials, identify objects among the artworks that require effective conservation, and establish conservation priorities for these objects.

The aim of this study is to evaluate the processes, methods, and materials used in conservation and restoration on paper-based objects such as books, magazines, photo albums, certificates, diplomas, licenses, maps, posters, etc., within the Union of Turkish Bar Association Law Museum's collection, based on international knowledge, experience, and bibliography established in this field.

Keywords: Restoration, Conservation, Museum, Condition Survey, Exhibition.

* Ankara University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage,
kahvecimertsafa@gmail.com

El Yazmalarında Kullanılan Mürekkepler ve Bozulmaları

Saadet Büşra KALTAR*

Geçmişten günümüze aktarılan ve geleceğimize ışık tutan basılı eserler el yazması olarak adlandırılmaktadır. El yazmaları papirüs, parşömen ve kâğıdın icadıyla dönemden döneme aktarılarak gelmiştir. Geçmişten günümüze gelen bu eserlerin tecrübeli ve alanında uzman araştırmacılar tarafından açıklığa kavuşturulması, tarihe yön vermesi açısından önemlidir. Sahip olduğu kültürel değerler bakımından el yazması eserler önemli bir değere sahiptir. Tarihi değer taşıyan bu eserler toplumların bilgi birikimine tanıklık eder. El yazmaları, kullanılan kâğıt türü, üzerindeki baskıda kullanılan mürekkeplere bağlı olarak kısa ya da uzun ömürlü olmaktadır. Kağıtların her bir tipi farklı özelliklerdeki mürekkeplerle yazılmaktadır. Bu mürekkepler ortaya çıktığı dönemlere göre kimyasal farklılık gösterirler. Bu farklılıklar göz önünde bulundurularak da mürekkebin kullanılacağı kâğıt türü belirlenir. Yazma eserler; haşarat, böcek ve mikrobiyal saldırı, hırsızlık, yangın ve sel ile zarar görebilir. Yazma eserlere zarar veren etkenlerden biri de mürekkeplerdir. Mürekkepler kullanıldığı döneme göre kimyasal açıdan farklılık gösterebilir. Yazma eserlere en fazla zararı veren mürekkep çeşidi içerisinde asit içeren mürekkeplerdir. Asit-katalizli, hidroliz ve oksidasyon mekanizmalarını mürekkeplerin yazma eserlerde bozulmasına ve yaşlanmasına sebep olan bozulma türleridir. Bunların her ikisi de kâğıdın kimyasal yapısına geri dönüşü olmayan zararlar verip, mekanik dayanımı azaltır, kâğıdı güçsüz yapar. Kağıtlar yapısal özelliklerine göre farklı şekilde etkileşir. Enstrümantal yöntemlerle tespit edilebilen küçük yapısal değişikliklerin yanı sıra, yapının tamamen yok olması da söz konusu olabilir (Kocabay 2012:13). Bu çalışmada ilk olarak yazma eserlerde kullanılan malzemelerin ve mürekkeplerin türlerinden bahsedilmiştir. Daha sonra mürekkeplerin yazma eserlere verdiği zararlar ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: El yazmaları, Mürekkep, Bozulma, Yaşlanma.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, katlar.saadetbusra@hbv.edu.tr.

Inks Used in Manuscripts and their Deteriorations

Saadet Būşra KALTAR*

Printed works that have been transferred from the past to the present and shed light on our future are called manuscripts. Manuscripts have been transferred from period to period with the invention of papyrus, parchment and paper. The clarification of these works from the past to the present day by experienced and expert researchers is important in terms of giving direction to history. Manuscripts have an important value in terms of their cultural values. These historical artifacts bear witness to the knowledge of societies. Manuscripts are short-lived or long-lived, depending on the type of paper used and the inks used in the printing. Each type of paper is written with different types of ink. These inks show chemical differences according to the periods in which they appeared. Considering these differences, the type of paper on which the ink will be used is determined. Manuscripts; It can be damaged by vermin, insect and microbial attack, theft, fire and flood. One of the factors that damaged manuscripts was inks. Inks may differ chemically according to the period of use. Acid-containing inks are among the ink types that cause the most damage to manuscripts. Acid-catalyzed, hydrolysis and oxidation mechanisms are types of deterioration that cause inks to deteriorate and age on manuscripts. Both of these cause irreversible damage to the chemical structure of the paper, reduce the mechanical strength and make the paper weak. Papers interact differently based on their structural properties. In addition to minor structural changes that can be detected by instrumental methods, there may also be complete destruction of the structure (Kocabay 2012:13). In this study, firstly, the types of materials and inks used in manuscripts are mentioned. Then, the damages caused by inks to manuscripts are discussed.

Keywords: Manuscripts, Ink, Deterioration, Aging.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, katlar.saadetbusra@hbv.edu.tr.

Ulus İş Hanı Koruma ve Onarım Çalışmaları Kapsamında Cam Mozaik Kaplı Duvar Yüzeylerinde Koruma ve Onarım Uygulamaları

Mehtap KAYA*

Ankara'nın Ulus Meydanı ve çevresindeki yapılar, 20. yüzyıl Ankara'sının modernleşme sürecinde etkin rol oynayarak, kentin modern yüzünün sembolü olmuştur. Modern mimarinin örneklerinden biri sayılan Ulus İşhanı, Ankara'nın Anafartalar Caddesi ve Atatürk Bulvarının kesişim noktasına inşa edilmiştir. Zafer Anıtı'nın bulunduğu Ulus Meydanını tanımlayan bölgede konumlanan Ulus İş Hanı kompleksi, iki avlu çevresinde sıralanan toplamda 7 bloktan oluşmaktadır. Ankara'nın modern mimarlık örneği yapıları arasında nitelendirilen bu iş hanı, Ankara'nın alışveriş ve büro ihtiyacını karşılamak amacıyla inşa edilen simge yapılardan biridir. Binanın cephelerinde pencere dışında kalan katlar arası yüzeylerde dönemin süsleme özelliklerini taşıyan tek renkli cam mozaik kaplamalar kullanılmıştır. Binanın ana giriş holünün yan duvarlarında, avluya bakan dükkan sıralarının üst kat yüzeylerinde, her iki avluda yer alan havuzların iç yüzeylerinde, iç mekânların koridorları ve merdiven sahanlıkları ile sahanlıkların duvar yüzeylerinde de çok renkli süslemelere sahip cam mozaik kaplamalara yer verilmiştir. Ulus İş Hanı'nın muhtelif duvar yüzeylerinde kullanılan özgün cam mozaiklerde çeşitli etkenlere bağlı olarak yüzeysel kirlenme, aşınma, yarık-çatlak oluşumları, parça kayıpları ve eksilme gibi bozulma türleri görülmektedir. Mozaiklerde özensizce yapılmış niteliksiz onarımlar ve atmosferik dış etkenlere bağlı kirliliğin oluşturduğu bozulmalar yoğun olarak gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, Mimari Dekoratif Sanatçısı Şadan Bezeyiş'e ait olan her iki avluya geçişi sağlayan ana koridorların yan duvar yüzeylerinde yer alan kilim desenli renkli cam mozaiklerin koruma onarım çalışmaları kapsamında belgeleme, temizlik, niteliksiz onarımların kaldırılması, tamamlama süreçleri sırasıyla ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ulus İşhanı , Koruma, Onarım, Belgeleme, Bozulma.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, mekici@gmail.com.

Protection and Repair Applications on Glass Mosaic Coated Wall Surfaces within the Scope of Ulus Office Building Conservation and Renovation Works

Mehtap KAYA*

Ulus Square in Ankara and the buildings around it played an active role in the modernization process of 20th century Ankara and became the symbol of the modern face of the city. Ulus Office Building, considered one of the examples of modern architecture, was built at the intersection of Anafartalar Street and Atatürk Boulevard in Ankara. Located in the area that defines the Ulus Square where the Victory Monument is located, the Ulus Office Building complex consists of 7 blocks in total, arranged around two courtyards. Described as one of Ankara's modern architectural examples, this office building is one of the landmarks built to meet Ankara's shopping and office needs. Monochrome glass mosaic coverings with the ornamental characteristics of the period were used on the surfaces between the floors, outside the windows, on the facades of the building. On the side walls of the main entrance hall of the building, on the upper floor surfaces of the rows of shops facing the courtyard, on the inner surfaces of the pools in both courtyards, on the corridors and stair landings of the interior spaces and on the wall surfaces of the landings, glass mosaic coverings with multi-colored ornaments are placed. The original glass mosaics used on the various wall surfaces of the Ulus Office Building show deterioration types such as surface contamination, abrasion, slit-crack formations, piece losses and depletion due to various factors. Unqualified repairs made carelessly and deterioration caused by pollution due to atmospheric external factors have been observed intensively on the mosaics. In this study, documentation, cleaning, removal of unqualified repairs, and completion processes of the rug-patterned colored glass mosaics on the side wall surfaces of the main corridors, which belong to the Architectural Decorative Artist Şadan Bezeyiş, are discussed respectively.

Keywords: Ulus Office Building, Conservation, Renovation, Documentation, Deformation.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, mekici@gmail.com.

Üsküdar Bülbüldere Mezarlığı'nda Bulunan 23 Numaralı Mezarlığın Belgeleme Çalışmaları

Berivan KAYMAZ*

Bu çalışmada Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nde verilen Kültür Varlıklarını Belgeleme ve Koruma 1 dersi kapsamında Üsküdar Bülbüldere Mezarlığı'nın 23 nolu mezar yapısında gerçekleştirilen rölöve çalışmaları ele alınmıştır.

Rölöve çalışmalarını gerçekleştirmek için ilk olarak kurşun kalem kullanılarak kağıt üzerine serbest elle mezarın taslak çizimleri yapılmıştır ve ardından bu taslak çizimlere ölçüler eklenmiştir. Mezarın dört tarafını çevreleyen bitkisel motiflerin, şahidelerin, serlevha ve yazılarının üzerine yerleştirilen aydınca kağıdının üzerinden karbon kağıdı ile geçmek suretiyle estampajları alınmıştır. Çalışmanın başlangıcında serbest elle çizilen taslaklar, ölçülü bir şekilde AutoCAD yazılımında tekrar çizilmiştir. Bu işlemin ardından alınan estampajlar taranarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır ve AutoCAD yazılımında üzerlerinden geçilerek çizilmişlerdir. Estampajların AutoCAD çizimleri gerçek ölçülerine getirilerek olması gerektiği yerlere yerleştirilmişlerdir. Bozulma paftalarının hazırlanmasıyla rölöve çalışması tamamlanmıştır.

Rölöve çalışmalarında, kültür varlıklarının belgelenmesinde modern bir yöntem olarak kabul edilen fotogrametri yönteminden de yararlanılmıştır. Nesnelere ve yakın çevresine temas etmeksizin, sadece çekilen fotoğraflarla 3B model elde edilmesine yarayan fotogrametri yöntemiyle söz konusu mezar yapısının 3B modellemesi gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmayı gerçekleştirmek için Nikon D3100 DSLR fotoğraf makinesi kullanılarak söz konusu mezarın 627 adet fotoğrafı çekilmiştir. Çekilen tüm fotoğraflar Agisoft Metashape isimli bilgisayar yazılımına aktarılmıştır. Bu yazılımda fotoğraflardan 3B model elde edilirken ilk olarak seyrek nokta bulutu, ardından yoğun nokta bulutu ve son olarak 3B katı model meydana getirilmiştir. 3B mezar modeli üzerine fotoğraflardan alınan dokular Agisoft Metashape tarafından olması gereken yerlere yerleştirilmiştir. Elde edilen 3B model üzerinden alınan ölçüler, söz konusu mezarın gerçek ölçülerini yansıtmamasından dolayı çalışmanın başında alınan ölçülerin doğruluğunun sağlanması amacıyla kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rölöve, Fotogrametri, Kültür Varlıklarının Belgelenmesi, 3B Modelleme, Autocad.

* Yıldız Teknik Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, berivankaymaz0114@gmail.com

Documentation Studies of the Tomb No. 23 in the Bülbüldere Cemetery in Üsküdar

Berivan KAYMAZ*

This study covers the documentation studies carried out on the tomb number 23 structure at Üsküdar Bülbüldere Cemetery within the scope of the Documentation and Conservation of Cultural Property 1 course given at the Department of Conservation and Restoration of Cultural Property, Faculty of Architecture at Yıldız Technical University.

In order to carry out the survey work, firstly, freehand sketches of the tomb were made on paper using a pencil, and then dimensions were added to these sketches. The vegetal motifs surrounding the four sides of the tomb, the tombstones, the headstone and the inscriptions were embossed by passing over the tracing paper with carbon paper. The initial sketches, drawn by hand, were then redrawn in AutoCAD software in a scaled manner. After this process, the estampages taken were scanned and transferred to the computer environment and were drawn by going over them in AutoCAD software. AutoCAD drawings of the estampages are brought to their real dimensions and placed where they should be. The survey work has been completed with the preparation of the deterioration charts.

Photogrammetry method, which is accepted as a modern method in documenting cultural assets, was also used in the survey studies. The 3D modeling of the tomb structure in question was carried out using the photogrammetry method, which is used to obtain a 3D model only with the photographs taken, without contacting the objects and their immediate surroundings. In order to carry out this study, 627 photographs of the tomb in question were taken using the Nikon D3100 DSLR camera. All the photos taken were transferred to the computer software named Agisoft Metashape. In this software, while creating a 3D model from photographs, first the sparse point cloud, then the dense point cloud and finally the 3D solid model are created. The textures taken from the photographs were placed on the 3D tomb model by Agisoft Metashape where they should be. The measurements taken on the 3D model were used to ensure the accuracy of the measurements taken at the beginning of the study, since they reflect the actual dimensions of the tomb in question.

Keywords: Survey, Photogrammetry, Documentation Of Cultural Assets, 3D Modeling, Autocad.

* Yıldız Technical University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, berivankaymaz0114@gmail.com.

Açık Havada Bulunan Taş Eserlere Yönelik Alınabilecek Koruma Önlemler

Özlem KOCA*

Kültür varlıkları üretildikleri dönemlerden günümüze değin yavaş ya da hızlı bozulma döngülerine sahiptir. Bu döngüler çevresel koşullardan, insan faktörlerinden ya da doğal afetlerden kaynaklanabilmektedir. Bu olumsuz risk etmenleri arasında sıcaklık, nem, hava kirliliği gibi parametreler de bulunmaktadır. Sıcaklık ve nemdeki değişiklikler ile hava kirliliğini artırıcı unsurların çoğalması sonucunda oluşan değişiklikler, taş eserlerin bozulmasındaki önemli faktörlerdendir. Müzeler gibi teşhir ve depolama alanları olan kapalı mekanlardaki ortam koşulları, ulusal ve uluslararası standartlara getirilerek bu ortamlarda bulunan eserlerin korunması önemli ölçüde sağlanabilmektedir. Koleksiyonların bulunduğu iç ortamlardaki uygun termal koşullarının sağlanması, tüm tehlikelerin tanımlanması ve bunlara yönelik tedbirlerin alınması önleyici korumanın parçalarıdır. Önleyici koruma anlayışında eserin hızlı bir şekilde bozulmasının önlenmesi için, bozulma sebeplerinin bilinmesi ve bu sebeplere uygun tedbirlerin önceden geliştirilmesi gerekmektedir. Bu anlayıştan yola çıkarak, dış ortamda bulunan taş eserlerdeki (yapı, anıt, heykel, vb.) bozulmalara yönelik alınabilecek önlemlerin (kirliliği, ısı değişimlerini ölçen cihazlar ile) önceden alınması sağlanarak, bozulmanın etkileri minimize edilebilmektedir.

Bu bildiride Avrupa'da hava kirliliğinin en yüksek olduğu ülkelerden birisi olan İtalya'da yapılan önleyici koruma çalışmalarından bir örnekle ülkemizde açık havada bulunan eserlerin korunmasına yönelik alınabilecek önlemlere değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür Varlığı, Taş, Bozulma, Hava Kirliliği, Nem, Sıcaklık, Önleyici Koruma

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksek Okulu, ozlemkoca@yahoo.com.

Protection Measures that can Be Taken for Stone Artifacts in Open Air

Özlem KOCA*

Cultural assets have slow or rapid deterioration cycles from the time they were produced to the present day. These cycles can be caused by environmental conditions, human factors or natural disasters. These negative risk factors include parameters such as temperature, humidity and air pollution. Changes that occur as a result of changes in temperature and humidity and the increase of factors that increase air pollution are important factors in the deterioration of stone works. By bringing the environmental conditions of indoor spaces such as museums, which have exhibition and storage areas, to national and international standards, the preservation of the works in these environments can be achieved to a significant extent. Ensuring appropriate thermal conditions of the indoor environments where the collections are located, identifying all hazards and taking measures against them are parts of preventive protection. In the preventive conservation approach, in order to prevent the rapid deterioration of the work, it is necessary to know the causes of deterioration and to develop appropriate measures for these reasons in advance. Based on this understanding, the effects of deterioration can be minimized by taking precautions (with devices that measure pollution, temperature changes) that can be taken for deterioration in stone works (structures, monuments, sculptures, etc.) in the outdoor environment.

In this study, with an example of the preventive protection work carried out in Italy, which is one of the countries with the highest air pollution in Europe, the measures that can be taken to protect the works in the open air in our country are mentioned.

Keywords: Cultural Property, Stone, Decomposition, Air Pollution, Humidity, Temperature, Preventive Protection

* Mimar Sinan Fine Arts University, Higher School of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, ozlemkoca@yahoo.com.

Yağlı Boya Tablo Restorasyonunda BEVA 371 Kullanımı ve Etkileri

Beyzanur KOCAKAPLAN, Rumeysa İPEK*

BEVA 371, Gustav A. Berger tarafından üretilmiş polietilen vinil asetat bazlı bir yapıştırıcı türüdür. Özellikle rantualaj ve konsolidasyon uygulamalarında sıklıkla kullanılmaktadır. Isı ile aktive edilebilen ve geri dönüşümlü bir yapıştırıcıdır. Jel, film ve dispersiyon gibi farklı türleri vardır. En bilineni ve ilk piyasaya sürüleni orijinal versiyon olan BEVA 371'dir. Diğer çeşitleri de yırtık ve yama onarımı, facing gibi uygulamalarda kullanılmaktadır. Restorasyon alanında farklı materyallere uygun birçok yapıştırıcı türü bulunmaktadır. Tercih edilecek yapıştırıcı eser ile uyumlu ve eserin yüzeyine zarar vermeyecek özellikte olmalıdır. BEVA 371, Berger'in resimlerin astarlanması ve birleştirilmesi için yeni yapıştırıcı ortaya koyma amacıyla yaptığı bir araştırması ile ortaya çıkmıştır. Sulu-macun tehlikesi içermeyen, mumdan daha kuvvetli, geri dönüşümlü, bozulma sorununun en aza indirildiği ve astarlama gibi önemli işlemlerde kullanılabilir yapıştırıcı arayışı sonucunda restorasyon için özel olarak üretilmiştir. Ürün yelpazesinin ve kullanım alanının fazla olması sebebi ile restorasyon çalışmalarında sıklıkla tercih edilmektedir.

Bu çalışmada BEVA 371'in kullanım alanlarından, eser üzerindeki olumlu – olumsuz etkilerinden ve tercih edilip edilmeme durumunun diğer alternatifler ile beraber değerlendirilmesinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: BEVA 371, Yapıştırıcı, Restorasyon, Rantualaj, Konsolidasyon.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, beyza.kckplan@gmail.com / rmysaipk@gmail.com.

Use and Effects of BEVA 371 in Oil Painting Restoration

Beyzanur KOCAKAPLAN, Rumeysa İPEK*

BEVA 371 is a polyethylene vinyl acetate based adhesive produced by Gustav A. Berger. BEVA 371 is a heat-activated, reversible adhesive that is frequently used in lining and consolidation. There are many varieties such as gel, film and dispersion. The most well, known and first released original version is the BEVA 371. Other varieties are also used in applications such as tear and patch repair and facing. There are many adhesives used in restoration, but each adhesive can have various effects on different materials. For this reason, the structure, compatibility and reaction of the selected material to the surface to be applied are important and the material to be used should be chosen by taking these conditions into account. BEVA 371 was created by Berger's research to create new adhesive for lining and joining paintings. It has been specially produced for restoration as a result of the search for an adhesive that does not contain water-paste danger, that is stronger than wax, yet recyclable, that minimizes the deterioration problem and that can be used in important processes such as priming. Due to its wide product range and usage area, it is frequently used in restoration.

In this study, the usage areas of BEVA 371, its positive and negative effects on the work and whether it is preferred or not are discussed along with other alternatives.

Keywords: BEVA 371, Glue, Restoration, Lining, Consolidation.

* Mimar Sinan Fine Arts University Department of Conservation and Restoration of Artworks, rmysaipk@gmail.com / beyza.kckplan@gmail.com.

Tekstil Destekli Eserlerde Yırtık Kesik ve Eksik Alanlara Güncel Müdahale Yöntemleri

Aleyna KURT, Elif Zeynep TORUN*

Bu çalışmada, tekstil destekli resimlerde meydana gelen, yapısal hasarların restorasyonu için geliştirilmiş olan yama teknikleri anlatılmaktadır. Çalışmanın amacı, günümüze dek yapılan çeşitli yama tekniklerinin zaman içerisinde eserlere verdiği olumsuz etkilerini azaltmak ve daha sağlıklı bir uygulamanın gerçekleşmesini sağlamaktır. Günümüzde tercih edilen yama tekniklerinin olumsuz tarafı, eserlerin arka yüzeyden destekli yapılıyor olmasıdır. 2021 yılında Köln Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde yapılan araştırmalar sonucu geliştirilen yeni bir teknikle beraber, eserlerde minimum müdahale ile eksik, yırtık ve kesik alanlar restore edilebilmektedir. Tekniğin geliştirildiği süre boyunca, yapıştırıcıların özellikleri araştırılmış ve karşılaştırılmıştır. Sunumda, bu teknik kullanılarak tekstil destekli yüzeylerde iplik onarımına değinilmiştir. Yapıştırıcı seçimi için nem ve ısıya dayanıklılık ve geri dönüşüm imkânı göz önünde bulundurularak testler yapılmıştır. Bu testler doğrultusunda yapıştırıcı olarak Tylose MH 300 kullanımı uygun görülmüştür. Ayrıca yapılan müdahaleler, yapısal etkiler dışında estetik açıdan da eser için görsel bir bütünlük ortaya koymaktadır. Çalışmada üç farklı bozulmaya farklı yöntemlerle müdahalelerde bulunulmuştur. Eksik alanlarda uç uca ipliklerle “örgü” tekniği, yırtık ve kesik alanlarda ise “köprü” tekniği kullanılarak Sadık-Natürmort isimli eser üzerinden bu tekniğin uygulaması anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yırtık Restorasyonu, Kesik Restorasyonu, Restorasyonda Yama, Köprü Yama Tekniği, Tylose MH 300.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, kurtaleyna@outlook.com.tr / elifzeynept5@gmail.com.

Current Application Methods of Tear, Cut and Missing Areas in Textile Supported Artworks

Aleyna KURT, Elif Zeynep TORUN*

This study describes the patching techniques developed for the restoration of structural damage in textile-supported paintings. The aim of the study is to reduce the negative effects of hitherto various patching techniques made to date on the works over time and to ensure a durable application. The negative side of the patching techniques preferred today is that the works are supported from the back surface. With the new technique developed as a result of the researches made in Cologne, the restoration of missing, tear and cut areas are handled with minimum application in the artworks. During the time of developing the technique, was developed, the properties of adhesives were also researched and compared. In this article, thread repair on textile based supports are discussed using this technique. For the selection of adhesives, tests were carried out considering moisture and heat resistance and reversibility. In line with these tests, the use of Tylose MH 300 as an adhesive was found appropriate. In addition, the treatments provide a visual integrity for the work in terms of aesthetics besides structural treatments. In the study, three different deteriorations were intervened with different methods. The “knitting” technique in/on missing areas by butt joints, and the “bridging” technique in torn areas will be mentioned, and the application of this technique are examined on the artwork through the artwork entitled as Sadık-Still Life.

Keywords: Tear Restoration, Cut Restoration , Patch in Restoration, Tylose MH 300, Bridge Patch Technique

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, kurtaleyna@outlook.com.tr / elifzeynept5@gmail.com.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı Çalışmaları

Rukiye Ceren MUTLU, Tuğba KAPISIZ*

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan Nüfus Kütükleri, Belge Yönetimi ve Restorasyon, Dijital Arşiv Şube Müdürlükleri nüfus arşivlerinde yer alan malzemenin tasnifi ve korunması, Osmanlıca belgelerin tercüme edilmesi, depolanması ve onarımı gerçekleştirilen belgelerin dijital ortama aktarılmasına ilişkin işlemleri yürütmektedir.

Nüfus Kütükleri Şube Müdürlüğü mahkemelerden ve kurumlardan; atık defterler, eski aile kütükleri, vukuat defterleri, dayanak belgeleri ve özel kütüklerdeki kayıtlardan istenilen bilgi ve belgeler hakkındaki talep yazılarına cevap vermek, Osmanlıca belgeleri gerektiği Türk harflerine aktarmak, soy araştırmasına dair talepleri değerlendirmek ve talep sahiplerine bilgi vermek bu şubenin görevlerini oluşturmaktadır.

Belge Yönetimi ve Restorasyon Şube Müdürlüğü bünyesinde yer alan matbu arşiv belgelerinin koruma onarım işlemlerine başlanmadan önce her türlü belge ve arşiv malzemesini derlemek, ayıklamak, envanterini çıkarmak, tasnif etmek ve kataloglamak, koruma etikleri çerçevesinde koruma uygulamalarını gerçekleştirmek ve birim arşivi depolarının kontrolü, fiziki şartları ve iklimlendirme sistemleri ile ilgili gerekli düzenlemelerin takibini yapmak şube görevlerindedir.

Dijital Arşiv Şube Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı bünyesinde restorasyon işlemleri gerçekleştirilen fiziki arşivde bulunan defterlerin dijital ortama aktarılmasını sağlamaktadır. İşleyişi gereği yaşayan bir arşiv olduğundan restorasyonu tamamlanmış bu defterler üzerinde teması en aza indirmek için istenilen bilgilerin öncelikli olarak dijital ortamdan elde edilmesi gibi görevler bu şube tarafından sağlanmaktadır.

Bildiride anlatılmak istenilen konunun amacı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Nüfus Arşivleri Daire Başkanlığı'nın çalışmaları anlatılarak Osmanlı döneminden bu yana tutulan nüfus arşivlerinin koruma-onarım ve dijitalleştirme işlemleriyle geçmişi koruyan, geleceğe değer katan bir anlayışı esas alarak Genel Müdürlüğümüzce yürütülen hizmetleri; yenilikçi ve teknolojik yöntemlerle sunmak.

Anahtar Kelimeler: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Nüfus Arşivleri, Restorasyon, Konservasyon, Dijitalleştirme.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, cerenmutlu4@gmail.com.

Work at the Department of Population Archives of General Directorate of Population and Citizenship Affairs

Rukiye Ceren MUTLU, Tuğba KAPISIZ*

Regarding the classification and preservation of the material in the population archives of the Population Registers, Document Management and Restoration, Digital Archive Branch Directorates under the General Directorate of Population and Citizenship Affairs, Department of Population Archives of the Ministry of Interior, translation of Ottoman documents, storage and transfer of the repaired documents to digital media, conducts business and transactions.

Civil Registry Branch Office from courts and institutions; Responding to requests for information and documents requested from Ottoman atik books, old family logs, case books, supporting documents and records in private registers, transferring Ottoman documents to Turkish letters when necessary, evaluating requests for genealogy and informing the applicants are the duties of this branch.

Before starting the preservation and repair processes of the printed archive documents within the Directorate of Records Management and Restoration, compiling, sorting, inventorying, classifying and cataloging all kinds of documents and archival materials, performing preservation practices within the framework of preservation ethics, and controlling the unit archive warehouses, their physical conditions and one of the duties of the branch is to follow up the necessary regulations regarding air conditioning systems.

Digital Archive Branch Directorate provides the transfer of the books in the physical archive, that restoration processes have been carried out within the Directorate of Population Archives, to digital media. Since it is a living archive due to its functioning, tasks such as obtaining the requested information primarily from the digital environment in order to minimize contact on these restored notebooks are provided by this branch.

The purpose of the subject to be explained in the paper is to explain the works of the Population Archives Department of the General Directorate of Population and Citizenship Affairs, and the services carried out by our General Directorate based on an understanding that preserves the past and adds value to the future with the protection-repair and digitization processes of the population archives kept since the Ottoman period; to present with innovative and technological methods.

Keywords: General Directorate of Population and Citizenship Affairs, Population Archives, Restoration, Conservation, Digitization.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, cerenmutlu4@gmail.com.

Müze Eserlerinin Tanımlanması için bir Otomasyon Yaklaşımı

Darya NAVOEVA*

Bu çalışma Doç. Dr. Sergey Fazlullin yönetiminde Rusya Devlet İnsan ve Toplum Bilimleri Üniversitesi'nin Restorasyon Yüksek Okulu'nda yürütülmektedir.

Bu çalışma Doç. Dr. Sergey Fazlullin yönetiminde Rusya Devlet İnsan ve Toplum Bilimleri Üniversitesi'nin Restorasyon Yüksek Okulu'nda yürütülmektedir.

Müzelerin muazzam depolama birimlerinin kataloglarını hazırlarken zorluklarla karşılaştığı bilinmektedir. Tanıma programları kullanılan araçlardan biridir. Bu programlar, belirli bir eserin karakteristiklerinin benzer müze objeleri içeren veritabanları ile karşılaştırma yapılmasını sağlamaktadır. Bu tür programların işlenmesi için objeler hakkında çok büyük veri külliyatı derlenmesi, programın bir algoritması hazırlanması, yüklenen obje karakteristiklerini tanıyabilmesi için test modunda çalıştırılması gereklidir. Bu algoritma sanat tarihi ve arkeometrik özelliklerin dikkate alınması gereklidir. Sanat kritiğinin özellikleri şunlardır: stilistik analiz, bezeme özellikleri, üretim yeri, dinsel etki. Arkeometrik özellikler ise şunlardır: materyalin kimyasal kompozisyonu, objenin ebatları ve üretiminin teknolojik yöntemleri. Yukarıda bahsi geçen özelliklerin karşılaştırmalı analizi, bir müze eserinin güvenilir şekilde tanımlanabilmesine olanak tanıyacaktır.

Yukarıdaki yaklaşım Moskova Şark Eserleri Müzesi'ndeki madeni yemek seti koleksiyonuna uygulanmıştır. Bu raporda yapılan çalışmalar detaylı bir şekilde anlatılmakta ve önerilen yaklaşım çerçevesinde ön tanımlamaların sonuçları sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tanımlama, Müzeleştirme, Müze Teşhirleri Muhasebesinin Otomasyonu

* Russian State University for the Humanities, Moscow, The Higher School of Restoration, sh1703@yandex.ru.

An Approach to Automating the Attribution of Museum Items

Darya NAVOEVA*

This study is being carried out at the Higher School of Restoration of the Russian State University for the Humanities under the leadership of Assoc. Prof. Dr. Sergey Fazlullin.

It is known that museums face difficulties in cataloging large arrays of storage units. Recognition programs are one of such tools. These programs allow you to compare the characteristics of an individual item with databases of similar museum items. For the functioning of such programs, it is necessary to collect a large array of data about objects, prescribe an individual algorithm of the program and train in test mode to recognize the loaded characteristics of objects. The algorithm should take into account art history and archeometric features. The features of art criticism are: stylistic analysis, ornamental features, place of manufacture, religious influence. The archeometric features are: the chemical composition of the material, the size of the object and the technological methods of its manufacture. A comparative analysis of the above features will allow you to reliably attribute a museum item.

The above approach was applied to the collection of metal tableware of the Moscow Oriental Museum. The report provides a detailed description of these studies and the results of preliminary attribution within the framework of the proposed approach.

Keywords: attribution, museification, automation of accounting of museum exhibits.

* Russian State University for the Humanities, Moscow, The Higher School of Restoration, sh1703@yandex.ru

Bronz Kanseri Korozyon Ürününün Kaman Kazıları Bronz Buluntuları Bağlamında Konservasyonu

Fatma ÖZEN*

Geçmiş toplumların yaşayışının temel belgesini/yapısını oluşturan kültür varlıklarının korunması ve bozulmadan gelecek kuşaklara aktarılması bugün insanlığın ortak bir sorunu olarak kabul edilmekte ve üzerinde önemle durulmaktadır. Kültür varlıklarının gelecek kuşaklara aktarılması için koruma ve onarım uygulamalarında tercih edilecek yaklaşımların doğru bir şekilde belirlenmesi oldukça önemlidir. Bakır ve bakır alaşımı arkeolojik buluntular, insanlık tarihi boyunca ilk işlenen ve üretilen metaller olması sebebiyle kültür varlıkları içinde önemli bir yer tutmaktadır. Toprak altı buluntusu olarak gün yüzüne çıkarılan bu objelerde gözlenen korozyon ürünleri; alaşımların çeşitliliği, toprak altındaki durumları (nem, sıcaklık, toprak asiditesi) gibi etkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Konservasyon ve restorasyon, eserlerin özgün niteliklerine bağlı kalarak estetik bütünlüğünü bozmadan; yapısını, teknolojik ve maddesel özelliklerini korumak, bozulmasına sebep olan nedenler ile etkenlerin belirlenerek en uygun metot ve yöntemler kullanılarak korunmasıdır. Konservasyonun en önemli aşamalarından biri eserin malzemesinin karakterizasyonu, bozulmalarının ve nedenlerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada bakır alaşımlarının içeriklerinin tanımlanması, bronz korozyon ürünlerinin ve özellikle bronz kanseri korozyon ürününün tanımlanması ve tedavi yöntemlerinin araştırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda Kaman Kalehöyük - Büklükale - Yassıhöyük kazılarında ele geçirilen bakır alaşımı objelerin, korozyon ürünü “Bronz Kanseri” olarak gözlenen oluşumların konservasyon ve restorasyon çalışmalarından örneklerle yer verilmiştir. Temel olarak çalışmalar; belgeleme, restorasyon, konservasyon ve önleyici koruma yöntemlerini içermektedir. Arkeometrik araştırma yöntemlerinden X-Ray görüntüleme, çalışılan tüm bakır alaşımları objeler için uygulanarak, belgeleme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bakır, Bakır Alaşımları, Bronz, Korozyon, Bronz Kanseri, Stabilizasyon, Konservasyon, Restorasyon.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, fatma.ozen@hbv.edu.tr.

Conservation of Bronze Cancer Corrosion Product in the Context of Kaman Excavations Bronze Finds

Fatma ÖZEN*

The preservation of cultural assets, which constitute the basic document/structure of the life of past societies, and their transfer to future generations without deterioration, are considered as a common problem of humanity today and are emphasized. It is very important to correctly determine the approaches to be preferred in conservation and restoration practices in order to transfer cultural assets to future generations. Copper and copper alloy archaeological finds have an important place in cultural assets as they are the first metals to be processed and produced throughout human history. Corrosion products observed in these objects unearthed as underground finds; The diversity of alloys differs depending on factors such as their conditions under the soil (humidity, temperature, soil acidity). Conservation and restoration, adhering to the original qualities of the works, without compromising their aesthetic integrity; It is to protect its structure, technological and material properties, to determine the causes and factors that cause its deterioration, and to protect it by using the most appropriate methods. One of the most important stages of conservation is the characterization of the material of the work, the determination of its deterioration and its causes. In this study, it was aimed to define the contents of copper alloys, to identify the bronze corrosion products and especially the bronze cancer corrosion product and to investigate the treatment methods. In this context, examples from the conservation and restoration studies of copper alloy objects found in Kaman Kalehöyük - Buklukale - Yassihöyük excavations and the formations observed as "Bronze Cancer" as a corrosion product are given. Basically studies; documentation, restoration, conservation and preventive conservation methods. X-Ray imaging, one of the archaeometric research methods, was applied for all copper alloy objects studied, and a documentation study was carried out.

Keywords: Copper, Copper Alloys, Bronze, Corrosion, Bronze Cancer, Stabilization, Conservation, Restoration.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, fatma.ozen@hbv.edu.tr.

ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne Ait Bronz Atatürk Kabartması ve Cam Duvar Mozaiklerinin Yeni Yerlerine Yerleştirilmesi ve Restorasyon Çalışmaları

Cames ÖZTÜRK*

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi arasında yapılan sözleşme gereğince Sıhhiye Yerleşkesi'ndeki binasından 2012 yılında kaldırılmış ve depolanmış olan Haluk Tezonar'a ait Bronz Atatürk kabartması (18 parçadan oluşan kabartma) ile Bedri Rahmi Eyüboğlu'na ve Eren Eyüboğlu'na ait duvar mozaiklerinin (iki adet toplamda 20 metrekare mozaik panonun), restorasyonu ve montajı işlemleri gerçekleştirilmiştir. 2012 Nisan ayında gerçekleştirilen çalışmalar ile, kaldırılan ve depolanan Atatürk kabartması pano ve mozaiklerin, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Çukurambar'da ki yeni binasında restorasyon ve montaj işlemleri 02 Ağustos 2022 tarihinde başlamış olup, çalışmalar 15.08.2022 tarihinde sona ermiştir. Çalışma Prof. Dr. Bekir ESKİCI ve Prof. Dr. Yaşar SELÇUK ŞENER yönetiminde, restoratör; Musa DİLER, Tekin USTA, stajyer; Cames ÖZTÜRK, Alican ÖZTÜRK ve Emre KARABELA tarafından gerçekleştirilmiştir. Haluk Tozoner'e ait bronz Atatürk Kabartması 200x770 cm boyutlarında ve toplam 18 parçadan oluşmaktadır. Bedri Rahmi Eyüboğlu'na ait cam duvar mozaığı 10 parçadan oluşmakta ve 200x400 cm boyutlarındadır. Eren Eyüboğlu'na ait cam duvar mozaığı 10 parçadan ve 297x440 cm boyutlarındadır. Çalışma kapsamında ilk olarak bronz kabartmanın yerine yerleştirilmesine karar verilmiştir. Depodan alınan kabartma parçaları için ilk olarak şablon hazırlanmış, malzemeler sağlamlaştırılmış ve montaj çalışmasına başlanmıştır. Montaj sonrasında depoda ve yerleştirilirken zarar gören, eksik kısımlar tamamlanmış ve rötuş işlemleri yapılmıştır. Duvar mozaikleri için teşhis ve belgeleme çalışmaları yapılmıştır. Montaja hazırlık için duvara L profiller yerleştirilmiştir. Yerine yerleştirilen mozaiklerde derz, tamamlama ve rötuş işlemleri yapılmıştır. Yerine yerleştirilen duvar mozaiklerine son olarak çerçeveleme işlemi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eti Maden İşletmeleri, Bronz Kabartma, Cam Mozaik, Yeni Taşyıcıya Aktarma, Restorasyon.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, cames.ozturk@hbv.edu.tr.

Placement of Bronze Atatürk Relief and Glass Wall Mosaics Belonging to ETİ Mining Operations General Directorate in their New Places and their Restoration

Cames ÖZTÜRK*

In accordance with the contract signed between the General Directorate of Eti Maden Enterprises and Ankara Hacı Bayram Veli University Faculty of Fine Arts, a bronze Atatürk relief (consisting of 18 pieces) of Haluk Tezonar, and wall mosaics belonging to Bedri Rahmi Eyüboğlu and Eren Eyüboğlu (two mosaic panels of 20 square meters in total), which were removed from their location in Sıhhiye Campus in 2012 and stored elsewhere, were restored and assembled. With the works carried out in April 2012, the restoration and assembly processes of the Atatürk relief panels and mosaics in the new building of the General Directorate of Eti Maden İşletmeleri in Çukurambar, started on 02 August 2022, and the works were completed on 15 August 2022. Study Prof. Dr. Bekir Eskici and Prof. Dr. Under the management of Yaşar Selçuk Şener, Restorer; Musa Diler, Tekin Usta, Intern; It was performed by Cames Öztürk, Alican Öztürk and Emre Karabela. The bronze Atatürk Relief belonging to Haluk Tozoner is 200x770 cm in size and consists of a total of 18 pieces. The glass wall mosaic belonging to Bedri Rahmi Eyüboğlu consists of 10 pieces and measures 200x400 cm. The glass wall mosaic belonging to Eren Eyüboğlu consists of 10 pieces and measures 297x440 cm. Within the scope of the study, it was decided to place the bronze relief first. Firstly, a template was prepared for the relief parts taken from the warehouse, the materials were strengthened and the assembly work was started. After the assembly, the missing parts that were damaged in the warehouse and during the placement were completed and the retouching processes were carried out. Identification and documentation studies were carried out for the wall mosaics. L profiles are placed on the wall to prepare for assembly. Joining, finishing and retouching processes were carried out on the mosaics placed in place. Finally, the framing process was performed on the wall mosaics placed in their place.

Keywords: Eti Maden, Bronze Embossing, Glass Mosaic, Transfer to New Carrier, Restoration.

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, cames.ozturk@hbv.edu.tr.

Rezan Has Müzesi'nde Bulunan Dört Bronz Eserin Korunma ve Onarım Çalışmaları

Zehra PEHLIVAN*

Kadir Has Üniversitesi'ne bağlı bir müze olan Rezan Has Müzesi'nde farklı dönem ve uygarlıklara ait eserler bulunmaktadır ve çoğunluğu Urartular'a aittir. Müze'nin, koruma ve onarım atölyesi deposunda bulunan, iki adet at koşum takımı şeklinde süsleme elemanları ile iki adet bilezik şeklindeki bronz eserlerin koruma ve onarım çalışmaları yapılmıştır. Eserler genellikle fiziksel olarak iyi durumda olmakla beraber parça kırıkları ve yüzeylerinde farklı türlerde korozyon ürünlerinin oluşumlarına sahiplerdir. Söz konusu eserlerin parça bütünlüğünü sağlamak, üzerindeki korozyon ürünlerini ortadan kaldırmak ve korozyonun tekrar oluşumunu engellemek amacıyla bir koruma çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada ilk olarak eserlerin koruma sorunları tespit edilmiş, koruma ve onarım uygulamaları öncesindeki durumlarının belgelenmesi ve uygulama sonrası durumları ile karşılaştırılabilmesi amacıyla fotoğrafla belgelenmeleri yapılmıştır. Ardından temizlik aşamasına geçilerek eserlerin yüzeyindeki korozyon ürünlerinin uzaklaştırılması amacıyla bisturi ve dişçi motoru kullanılarak mekanik temizlik işlemleri gerçekleştirilmiştir. Temizliği tamamlanan eserin kırık parçaları epoksi reçine kullanılarak yapıştırılmış; bakır tel ve cam elyafı ile sağlamlaştırma işlemleri yapılmıştır. Orijinal parçaları bir araya gelen eserlerin eksik kısımları eserin detaylarını ve bezemelerini bütün bir şekilde gösterebilmek amacıyla epoksi reçine ile tümlenmiştir. Son aşamada korozyon oluşumuna karşı stabilizasyon sağlamak amacıyla eserler %3'lük BTA (benzotriazol) çözeltisinde 72 saat boyunca bekletilmişlerdir ve ardından eserlerin hava ile temasını kesmek üzere eserlerin yüzeyine %3'lük Paraloid B72 çözeltisi sürülmüştür.

Sonuç olarak Urartular'a ait dört adet bronz eserin belgeleme ve tespit, temizlik, sağlamlaştırma, tamamlama, stabilizasyon başlıkları altında koruma çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu uygulamaların gerçekleştirilmesinde koruma ve onarım uzmanları tarafından kabul görmüş olan yöntemlerin tercih edilmesine dikkat edilmiştir. Uygulama sonucunda eserlerin durumu kontrol edildiğinde gerçekleştirilen uygulamaların faydalı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rezan Has Müzesi, Bronz Eser Onarımı, Bronz Eserlerde Koruma, Metal Eser Onarımı, Metal Eserlerde Koruma.

* Yıldız Teknik Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, zehra.pehlivan@std.yildiz.edu.tr.

Conservation and Restoration of Four Bronze Works in Rezan Has Museum

Zehra PEHLIVAN*

Rezan Has Museum, a museum affiliated to Kadir Has University, contains artifacts from different periods and civilizations, and most of them belong to the Urartians. Conservation and restoration work was carried out on two bronze decorative pieces in the form of horse harness decorations and two bracelets, which are stored in the conservation and restoration workshop of the museum's depot. Although the artifacts were generally in good physical condition, but they had fragments and formations of various types of corrosion products on their surfaces. A conservation study was carried out in order to ensure the integrity of the parts of the artifacts in question, to remove the corrosion products on them and to prevent the recurrence of corrosion.

In the study, firstly, the conservation problems of the artifacts were determined, and they were documented with photographs in order to document their status before the conservation and restoration applications and to compare them with their post-application status. Then, mechanical cleaning processes were carried out using a scalpel and a dental hanging motor in order to remove the corrosion products on the surface of the artifacts. The broken parts of the work, whose cleaning was completed, were glued using epoxy resin; Reinforcement processes were made with copper wire and glass fiber. The missing parts of the artifacts, whose original parts were brought together, were filled with epoxy resin in order to show the details and decorations of the work as a whole. In the final stage, the artifacts were kept in 3% BTA (benzotriazole) solution for 72 hours to stabilize them against corrosion, and then 3% Paraloid B72 solution was applied to the surface of the artifacts to cut off the contact of the artifacts with air.

In conclusion, the conservation works for four bronze artifacts belonging to the Urartians have been completed under the headings of documentation and identification, cleaning, strengthening, completion, and stabilization. In the implementation of these practices, methods accepted by conservation and restoration specialists have been taken into consideration. As a result, when the condition of the artifacts was checked, it was understood that the applied methods were beneficial.

Keywords: Rezan Has Museum, Bronze Artifact Restoration, Bronze Artifact Conservation, Metal Artifact Restoration, Bronze Artifact Conservation.

* Yıldız Technical University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, zehra.pehlivan@std.yildiz.edu.tr.

Kırsal Mirasın Korunması ve Sürdürülebilirliği Üzerine Bir İnceleme: Bursa Dedeler Köyü

Betül Sena SALDAMLI*

Kırsal alanlar; insanın doğayla olan ilişkisi sonucu ortaya çıkan, varlığı iki unsurun karşılıklı etkileriyle süregelen, bulunduğu yere özgü değerler içeren ve yaşam kültürünü yansıtan alanlardır. Doğal çevrenin olanakları içinde toplulukların ürettiği yapılı çevre, o yöreye ait somut ve somut olmayan miras değerleriyle yaşam kültürünü ortaya koymaktadır. Topluluklar yerleşimleri içinde geleneklerini, yaşam pratiklerini sürdürürken, yörenin kimliğine ait öğelerine tanıklık etmek ve yörenin sunduğu bilgiden yararlanmak mümkündür. Geçmişten günümüze ulaşan geleneksel yaşam kültürünün somut göstergeleri olan kırsal yerleşimlerin korunması gereklidir. Bu bağlamda kırsal yerleşimlerde yaşamın devamlılığı önem kazanmakta, topluluklar da yerleşimlerine dair unsurların geleceğe aktarılmasında aracı olmaktadır. Dünyada yaşanan hızlı dönüşümlerden kırsal alanlar olumsuz etkilenmiş, yaşam kültürünün farklılaşmasıyla geleneksel dokunun bozulması ve geri döndürülemeyecek değişikliklerin olması tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır.

Bildiri kapsamında Bursa, Keles'e bağlı Dedeler köyü korumanın sürdürülebilirliği bağlamında incelenmiştir. Çalışmada kırsal miras ve sürdürülebilir korumaya ilişkin genel kavramlar, uluslararası ve ulusal düzeyde yapılan çalışmaların tarihsel süreci ve kırsal mimaride koruma sorunlarına yer verilmesinin ardından Keles'in coğrafi konumu, yeryüzü şekilleri, tarihi, fiziki, sosyal ve ekonomik yapısı incelenmiştir. Dedeler köyünün tarihi, demografik, ekonomik ve sosyal yapısı aktarılmış, somut olmayan miras değerleri ve yerleşim dokusuna yönelik yapılan analizlerle yerleşimin karakteristik özellikleri ortaya konmuştur. Yerleşimi oluşturan öğeler incelenerek mimari kimliği oluşturan geleneksel yapılar hakkında bilgi verilmiştir. Köye ilişkin güçlü, zayıf yönler, fırsat ve tehditler ortaya konmuştur. Anket ve sözlü görüşmelerden elde edilen verilerle yerleşimin sosyal yapısı analiz edilmiştir. Yerleşime dair koruma ve sürdürülebilirlik sorunları aktarılmıştır. Tüm değerlendirmeler sonucunda Dedeler köyünün bütüncül bakış açısıyla, katılımcı yaklaşım odaklı, koruma ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Miras, Kırsal Mimari Koruma, Sürdürülebilir Koruma, Bursa, Dedeler Köyü.

* Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, Kültürel Mirasın Korunması ve Yönetimi Programı, betulsaldamli@gmail.com.

A Study on the Conservation and Sustainability of Rural Heritage: Bursa Dedeler Village

Betül Sena SALDAMLİ*

Rural areas; are the areas that appear as a result of the relationship of humans with nature, that continue to exist with the mutual effects of two elements, that contain values specific to the place where located, and that reflect the culture of life. The built environment produced by communities within the possibilities of the natural environment reveals culture of life with tangible and intangible heritage values of that region. It is necessary to protect rural settlements, which are tangible indicators that express traditional life culture from the past to the present. Rural areas have been adversely affected by the rapid changes in the world, the deterioration of the traditional texture with the differentiation of life culture and has faced the threat of irreversible changes.

Within the scope of this paper, Dedeler village was examined in the context of the sustainability of conservation. In this study, general concepts of rural architectural heritage and sustainable conservation, the historical process of studies at the international and national levels, and conservation problems in rural architecture were described. The history, demographic, economic and social structure of Dedeler village has been explained. Intangible heritage values and characteristics of the settlement were demonstrated together with the analyzes made for the settlement pattern. The strengths, weaknesses, opportunities and threats of the village are stated. With data obtained from the questionnaires social structure was analyzed. As a result of evaluations, suggestions were introduced regarding the protection and sustainability of village with holistic perspective and participatory approach.

Keywords: Rural Heritage, Rural Architectural Conservation, Sustainable Conservation, Bursa, Dedeler Village.

* Fatih Sultan Mehmet University, Program Conservation and Management of Cultural Heritage, betulsaldamli@gmail.com.

Antik Dönem Taban Mozaiklerinin Korunması: Stratonikeia'dan İki Örnek

İrem SARIGÜL*

Arkeolojik kazılar ile ortaya çıkarılan antik dönem taban mozaiklerinde, koruma ve onarım çalışmaları toprak altında geçirdiği bozulma evreleri ve buldukları koşullara göre değerlendirilmelidir. Fiziksel, kimyasal ve biyolojik bozulmalara uğrayan mozaiklere bozulma türü ve derecesiyle orantılı bir müdahale yöntemi uygulanmalıdır. Yetkili kişilerce karar verilen koruma ve onarım yöntemleri belirli bir disiplin ve hassasiyet çerçevesinde başlatılmalı ve sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. Bu noktada alınacak kararlar önemlidir. Bu kararların doğru, yeterli ve kolay muhafaza edilir olması gerekmektedir. Ayrıca bu kararlar yetkin kişiler tarafından kabul görmüş yöntemler kullanılarak uygulanmalıdır. Bu bildiriye, Muğla'nın Yatağan ilçesinde yer alan Stratonikeia Antik Kenti'nde bulunan iki adet taban mozaığı üzerinde yapılan çalışmalar uygulama fotoğrafları ile örneklendirilecektir. Mozaiklerin toprak altından gün ışığına çıkarılma anından itibaren uygulanması gereken belgeleme, temizlik, sağlamaştırma, tamamlama gibi koruma ve onarım yöntemleri bunun yanı sıra çalışmalarda kullanılan modern ve geleneksel malzemeler ele alınacaktır. Söz konusu uygulamalar hakkında genel bilgilendirme yapılacak ve örnekler üzerinden anlık durumları, bozulma türleri, müdahale yöntemleri hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mozaik, Bozulma, Koruma, Onarım, Yöntem

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, iremsarigul0944@gmail.com.

Conservation and Restoration of Ancient Floor Mosaics: Two Examples from Stratonikeia

İrem SARIGÜL*

The conservation and restoration processes of the ancient floor mosaics explored in archaeological excavations should be evaluated according to the stages of deterioration under the ground and the conditions they are in. An intervention method proportional to the type and degree of deterioration should be applied to mosaics that have undergone physical, chemical and biological deterioration. Conservation and restoration methods decided by authorities should be initiated within the framework of a certain discipline and sensitivity and their sustainability should be ensured. Decisions to be made at this point are important. These decisions must be correct, sufficient and easily maintained. In addition, these decisions should be implemented using methods accepted by competent people. In this paper, studies on two floor mosaics found in the ancient city of Stratonikeia in Yatağan district of Muğla province will be exemplified with application photographs. Conservation and restoration methods such as documentation, cleaning, consolidation and completion, which should be applied from the moment the mosaics are brought to light from the underground, as well as modern and traditional materials used in this process will be discussed. General information about these applications will be given. Detailed information will be given about instant situations, types of deterioration, and intervention methods through examples.

Keywords: Mosaic, Deterioration, Conservation, Restoration, Method.

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage,
iremsarigul0944@gmail.com.

Güzelyurt Tahtalı Köyü Cami Sorunları ve Koruma Önerileri

Seda SEYREKOĞLU*

Denizli ili, Çameli ilçesinin Güzelyurt mahallesinde bulunan Tahtalı Köyü Camii'nin harim kapısının üzerinde yer alan kitabesinde Türkçe olarak, 1956 yılında inşa edildiği ve 1961 yılında ise kalemişi süslemelerinin yapıldığı yer almaktadır. Dikdörtgen bir plan üzerine yerleştirilmiş caminin tavanı ise beden duvarları üzerine oturtulmuş düz ahşap olarak inşa edilmiştir. Son cemaat yerinin sonradan uzatılan çatı ve çatıyla hizalı olarak örülmüş duvarlar ile oluşturulduğu görülmektedir. Son cemaat yerinin batısında ise caminin minaresi yer almaktadır. Tahtalı Köyü Camii'nin içerisindeki duvarlarında, kadınlar mahfilinde ve kuzey cephesinde kalemişi süslemelerin varlığı görülmektedir. Bu çalışma kapsamında yapılan incelemeler sonucunda Güzelyurt Tahtalı Köyü Cami'sinde birçok yapısal sorunun varlığı tespit edilmiştir, yapıda oluşan bu mevcut bozulma unsurları sebebiyle günümüzde işlev göremez bir halde olduğundan kullanılamamaktadır. Yapılan bu çalışmada Tahtalı Köyü Camii'nin mevcut bozulmaları belirlenmiş, bozulmalara sebep olan unsurlar tespit edilmiştir. Kültürel açıdan kıymetli değerlere sahip olan, sanatsal ve tarihsel özellikleri nedeniyle korunması gereken Tahtalı Köyü Camii'nin bozulmalarının önüne geçilebilmesi ve daha fazla tahribata uğramasının engellenebilmesi nedeniyle çalışma kapsamında belirlenen sorunlar ve bu sorunları oluşturan nedenlere çözüm önerileri getirmek hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Denizli, Cami, Güzelyurt Tahtalı Köyü, Kalemişi.

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, sedaseyrekoglu0208@gmail.com.

Güzelyurt Tahtalı Village Mosque: Conservation Problems and Solutions

Seda SEYREKOĞLU*

The inscription above the entrance to the prayer hall of the Tahtalı Village Mosque, located in the Güzelyurt Neighborhood of Çameli District in Denizli Province, states that it was built in 1956 and that the painted decoration was made in 1961. The ceiling of the mosque with a rectangular layout was built as plain wood resting on the main walls. It is seen that the latecomers' area was formed with the roof extended later and the walls built in line with the roof. To the west of the latecomers' area stands the minaret of the mosque. The presence of kalemîşi décor can be seen on the walls inside the Tahtalı Village Mosque, in the women's gallery and on the northern façade. As a result of the examination made for this study, many structural problems in the Güzelyurt Tahtalı Village Mosque were noted, arising from the current deterioration condition of the structure, and it is not in use today. In this study, the existing deteriorations of the Tahtalı Village Mosque are noted and the factors causing the deterioration were identified. It is aimed to propose solutions to the conservation problems identified and to the causes of these problems, since the Tahtalı Village Mosque is a cultural asset that needs to be protected for its artistic and historical features.

Keywords: Denizli, Mosque, Güzelyurt Tahtalı Village, Kalemîşi.

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, sedaseyrekoglu0208@gmail.com.

Arkeolojik Gemilerin Belgelenmesinde 3B Tarama Cihazlarının Kullanımı

Çisil ŞANLIGENÇLER*

21. Yüzyılda teknolojinin gelişmesi ile birçok alanda olduğu gibi arkeolojik eserlerin belgelenmesinde de yöntem değişikliklerine başvurulmuştur. Geleneksel manuel 2B belgeleme yöntemleri yerine 3B dijital belgeleme yöntemleri tercih edilmeye başlanılmıştır. Arkeolojik gemilerin belgelenmesinde başta kara kazılarında olduğu gibi manuel yöntemler tercih edilmiş olsa da zaman içerisinde mevcut projelerin artması, kısıtlı süre ve teknik eleman gibi problemleri yönetebilmek için yeni arayışlara gidilmiştir.

Bu çalışmada, arkeolojik alanlarda olduğu gibi gemi kalıntılarının da bütünsel ve parça bazında uygulanabilen 3B belgeleme yöntemleri ele alınmıştır. 90'lı yıllardan itibaren gemi arkeolojisinde tercih edilen belgeleme yöntemlerinden biri olan 3B temaslı kayıt yöntemi, günümüzde yerini lazer ve optik tarayıcılara bırakmaktadır. Kullanılan cihazlardan alınan sonuçlar cihazın özelliklerine ve kullanım şekline göre farklılık göstermektedir. Temel olarak lazer ve optik tarayıcılar olarak ikiye ayrılan 3B tarama yöntemi kısa sürede, mikron hassasiyetinde 3B veri kaydetmemize olanak sağlamaktadır. Yöntem temelde, ahşap elemanın 3B tarama cihazı ile taranması ve elde edilen verinin üzerine alet izi, bağlantı elemanı gibi detay bilgilerinin işlenmesi aşamalarından oluşmaktadır. Yüksek hassasiyetle elde edilen bu veriler ile gemi ahşaplarının boyutu, tekstürü ve tüm detayları hakkında bilgi elde edilmektedir. Oluşturulan 3B katı modeller dijital rekonstrüksiyon ve birtakım tersine mühendislik çalışmalarına olanak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arkeoloji, 3B tarama, Belgeleme, Gemi Arkeolojisi, Optik tarama.

* İstanbul Üniversitesi, Sualtı Kültür Kalıntılarını Koruma Bölümü, sanligenclercisil@gmail.com

Use of 3D Scanning Devices for Documentation of Archaeological Ships

Çisil ŞANLIGENÇLER*

Method changes have been applied in the documentation of archaeological artifacts with the help of the advancement of technology in the 21st century, as in many areas. 3D digital documentation methods have started to be preferred instead of traditional manual 2D documentation methods. Although manual techniques have been preferred in the documentation of archaeological ships, as in land excavations, new searches have been made to manage problems such as increased existing projects, limited time, and technical staff.

This study delves into the application of 3D documentation methods that can be applied both comprehensively and on a piece-by-piece basis, similar to those utilized in archaeological sites, for the documentation of ship remains. The 3D contact recording method is one of the preferred documentation methods in ship archaeology since the 90s is now being replaced by laser and optical scanners. The results obtained from the devices used vary according to the features of the device and the way of use. The 3D scanning method, which is basically divided into laser and optical scanners, allows us to record 3D data with micron precision in a short time. The method basically consists of scanning the wooden element with a 3D scanning device and processing detailed information such as tool traces and fasteners on the obtained data. With these data obtained with high precision, information about the size and texture of all details of ship timbers is obtained. The 3D solid models created are to enable digital reconstruction and some reverse engineering studies.

Keywords: Archaeology, 3D Scanning, Documentation, Nautical Archaeology, Optical Scanning.

* Istanbul University, Department of Conservation of Underwater Remains, sanligencercisil@gmail.com.

Etnografik Tekstil Eserlerin Depolanması: Yusuf İyilik Koleksiyonu

Yasemin TOMBUL*

Etnografi, “insan yaşamı ile şekillenen, kültür oluşumları ile ilgili” anlamını taşımaktadır. Etnografik tekstiller yaşadığı çağı ve coğrafyayı geçmişten günümüze yansıtmasıyla birlikte kültürümüzde önemli yer tutan eserlerdir. Etnografik tekstil eserler, organik eser sınıfında yer aldıklarından dolayı yapısal özellikleri böcek, mantar, küf, sıcaklık, ışık, nem gibi çevresel faktörlerin verebileceği zararlardan daha çok etkilenmektedir. İdeal önleyici koruma uygulamaları ile çevresel koşulların eserler üzerindeki olumsuz etkileri düşürülerek eserlerde meydana gelebilecek bozulmaları engellemek veya yavaşlatmak mümkündür. Önleyici koruma kapsamında tekstil eserler için oluşturulacak depo alanının gereklilikleri belirlenmeli ve depo tasarımı ihtiyaca, bütçeye ve koleksiyona uygun olacak şekilde planlanmalıdır. Doğru teknik ve ilkelerle yapılan konservasyon ve restorasyon çalışmalarının verdiği olumlu sonuçları sürdürebilmek ve korumak adına eserler için uygun ortam ve depolama koşullarının sağlanması gerekmektedir.

Bu çalışmada, etnografik nitelikteki tekstil eserlerin depolanması için gereken ideal koşulların ve ideal depolama yöntemlerinin açıklanması ve Yusuf İyilik’e ait özel koleksiyonda bulunan eserlerin depolama teknikleri ve koşulları üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etnografik Tekstil, Çevresel Koşullar, Önleyici Koruma, Depolama, Yusuf İyilik.

* İstanbul Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, yasemintombull@gmail.com.

Storage of Ethnographic Textile Objects: Yusuf İyilik Collection

Yasemin TOMBUL*

Ethnography has the meaning of “shaped by human life, related to cultural formations”. Ethnographic textiles hold an important place in our culture, reflecting the era and geography they lived from the past to the present. Ethnographic textile objects are open to damage caused by environmental factors such as insects, fungi, mold, temperature, light, humidity due to their structural features, as they are included in the class of organic artifacts. Preventive conservation practices minimize the effects of environmental conditions on the artifact and keep the damage that occurs or may occur in the artifact in a stable condition. Within the scope of preventive conservation, the requirements of the storage area to be created for textile objects should be determined and the storage design should be planned in accordance with the needs, budget, collection. In order to sustain and keep the positive results of the conservation and restoration treatments carried out with the right techniques and principles, it is necessary to provide appropriate environment and storage conditions for the artifact.

In this study, it is aimed to explain the ideal conditions and storing methods required for the storage of ethnographic textile objects and to give the storage techniques and conditions of the private collection belonging to Yusuf İyilik by interpreting the artifacts in the collection.

Keywords: Ethnographic Textile, Environmental Conditions, Preventive Conservation, Storage, Yusuf İyilik.

* Istanbul University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, yasemintombull@gmail.com.

Kültürel Mirasın Sürdürülebilir Korunmasında Turizm Etkilerinin Yedikule Kültür Rotası Örneği Üzerinden Değerlendirilmesi

Fatma Esra TORAMAN*

Kültür; toplumun gelenek ve görenekleriyle, bütün yetenek ve alışkanlıkların oluşturduğu sosyal olgu olarak ifade edilmektedir. Bu yapı tarih boyunca üretilenleri içinde barındırarak kazandığı kimlik ile diğer uluslardan farklılaşmaktadır. Kültürel miras; toplumsal kimliğe şekil veren, nesiller boyu aktarılan varlıklardır. Ortak toplumsal bellek ve bu belleklerin kanıtı niteliğinde tarihi değer taşır. Bu değerlere ilişkin geniş perspektifte koruma sağlanması ve farkındalığın artırılması yeni yaklaşımları gerekli kılmıştır. Yeni yaklaşımın temsilcisi olan kültür rotaları; kültürel ve doğal mirasın korunması ile tarihsel bileşenlerin sürdürülebilirliği için bir araçtır. Kültürel mirasın yaşam şansını arttırmak ile beraber kültürler arası diyalogların da sürdürülebilirliğinde önemli rol oynamaktadır. Medeniyetlerin günümüze miras kalmış izleri, sanatsal yapıtları ve köklerini keşfetme arzusu diğer coğrafyalara merak uyandırmıştır. Kültür ve coğrafya kavramlarına duyulan bu ilgi turizm hareketlerinin temelini oluşturmaktadır. Ancak kitlesel turist hareketlerine dayandırılan turizm kırılğan yapıdaki miras öğeleri üzerinde baskıya neden olmaktadır. Tarihi alanların turizm etkisiyle koruma-kullanma dengesinin yitirilmesine karşı duyulan endişe, gelecek nesiller içinde duyulmaktadır. Sürdürülebilir turizm düşüncesinin bir gereksinim olduğunu ortaya çıkaran temel yaklaşım söz konusu değerlerin uzun dönemde bozulmadan kullanılmasını sağlamak ve koruma-kullanma dengesinin yoksunluğunda ortaya çıkabilecek olumsuzlukları en aza indirmek hatta yok etmektir. Kültürel miras elemanlarının turizm için önemli bir kaynak olduğu açıktır. Bu bağlamda Yedikule Kültür Rotası, kültürel mirasın korunmasında en büyük endişe kaynağı olarak metalaştırma görülerek, alanın bu etkiye maruz kalmaması için titizlikle planlanmıştır. Yedikule Hisarı ve çevresinde bulunan somut ve somut olmayan kültür varlıklarının kimliğine uygun bir şekilde turizme kazandırılması, kültürel mirasın bu güzergâh aracılığıyla daha okunur kılınarak korunması ve yaşatılması adına farkındalık sağlanması planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Rotası, Kültürel Miras, Sürdürülebilirlik, Turizm, Yedikule Hisarı ve Çevresi.

* Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, Kültürel Mirasın Korunması ve Yönetimi Programı, toramanceylan@gmail.com

An Evaluation of the Effects of Tourism on Sustainable Preservation of Cultural Heritage through a Case Study of Yedikule Cultural Route

Fatma Esra TORAMAN*

Culture; It is expressed as a social phenomenon formed by the customs and traditions of the society and all abilities and habits. This structure differs from other nations with the identity it has gained by hosting the products produced throughout history. Cultural heritage; they are assets that shape social identity and are passed down through generations. It has historical value as a common collective memory and proof of these memories. Providing protection in a broad perspective and raising awareness of these values necessitated new approaches. Cultural routes that are representative of the new approach; It is a tool for the preservation of cultural and natural heritage and the sustainability of historical components. Along with increasing the chance of survival of cultural heritage, it also plays an important role in the sustainability of intercultural dialogues. Mass tourism based on cultural exploration has put pressure on fragile heritage sites and raised concerns about their long-term protection and preservation. The concept of sustainable tourism aims to ensure the values in question are preserved without deterioration, and minimize any negative effects that may arise. Cultural heritage elements are a valuable resource for tourism. The Yedikule Cultural Route was carefully designed to prevent commodification and bring the tangible and intangible cultural assets of the Yedikule Fortress to tourism in a way that maintains its identity. The goal is to raise awareness and preserve the cultural heritage by making it more accessible through this route.

Keywords: Cultural Routes, Cultural Heritage, Sustainability, Tourism, Yedikule Fortress And Its Surroundings.

* Fatih Sultan Mehmet University, Program Conservation and Management of Cultural Heritage, toramanceylan@gmail.com.

Tuval Resimlerdeki Birbirinden Ayrılmış Yırtıklarda Gerdirme Sisteminin Kullanılması

Elif Zeynep TORUN, Fulya ÇELİ*

Bu çalışmanın amacı, tuval resimlerdeki yırtıkların zamanla birbirinden uzaklaşan kenarlarının gerdirme sistemi ile yaklaştırma sürecini anlatmaktır.

İlk olarak, bu sistemin Avrupa'daki örnekleri ve endüstriyel mekanizması anlatılmıştır. Mekanizmanın çalışma prensibinden bahsedilmiş ve kolay temin edilebilen malzemeler (MDF, halka vida, ibrişim ipliği, L profil kenar bant) ile kurulmasının nasıl yapılacağı anlatılmıştır. Kurulan mekanizma, tuval üzerine yağlıboya çalışılmış bir Atatürk portresinin üst kısmında yüz bölgesine denk gelen yatay ve dikey yönlerinde parçalanmış geniş bir yırtıkta kullanılmıştır. Eserin öncelikle geçici ve orijinal şasesinden daha büyük bir şaseye gerilmesi gerekmektedir. Bu nedenle ilk olarak geçici şerit astarlama işlemi yapılmış, ardından geniş şaseye gerilmiştir. Daha sonra mekanizma, hazırlanan geçici şaseye sabitlenmiş, yırtık alanlar ibrişim iplikleri yardımı ile mekanizmaya bağlanmıştır. İbrişim iplikleri esere sentetik bir bez yardımı ve BEVA 371 ile yapıştırılmıştır. Gerdirme işleminde esere minimum düzeyde nem uygulanmış ve aralıklarla gerdirme işlemine devam edilmiştir. Son olarak, gerdirme mekanizması sökülmeden uç uca yaklaşan kenarlar Primal AC 33 ile yapıştırılmış ve sistem sökülüştür. Bu mekanizma sayesinde, eksik alanı olmayan yırtıklar uç uca getirilerek onarılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gerdirme Sistemi, İbrişim İpliği, Şerit Astarlama, BEVA 371, Primal AC 33

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, elifzeynept5@gmail.com / fulya.celi@gmail.com.

The Puller (Trucker) System in Separated Tears on Canvas Paintings

Elif Zeynep TORUN, Fulya ÇELİ*

The aim of this study is to describe the process of ligning the edges of separated tears in canvas paintings using a puller system.

Firstly, the system's industrial mechanism and its examples in Europe are mentioned. The functioning principle of the mechanism is explained, with the available materials for installation (MDF, screw rings, silk thread, L-profile edge banding). The mechanism was used on a wide tear in the horizontal and vertical directions corresponding to the face area on the upper part of an oil-painted Atatürk portrait. The artwork needed initially to be stretched on a temporary and larger frame. Therefore, a temporary strip lining process was carried out, followed by stretching on the larger frame. Subsequently, the mechanism is attached to the temporary frame, and the torn areas are linked to the mechanism using silk threads. Silk threads are attached to the work with the help of a synthetic cloth and BEVA 371. During the stretching process, a minimum level of moisture was applied to the work and the stretching was continued at intervals.. Finally, the approaching edges were adhered using Primal AC 33 without dismantling the puller system. The mechanism is removed, only after this process. With the help of this puller system, tears with no missing areas can be repaired by ligning the edges.

Keywords: The Puller System, Silk Thread, Strip Lining, BEVA 371, Primal AC 33

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, elifzeynept5@gmail.com / fuly.cli@gmail.com.

Polisakkarit Bazlı Hidrojel: Agar Agar'ın Boyalı Yüzeylerin Temizliğinde Kullanım Yöntemlerine İlişkin İnceleme ve Öneriler

Zehra TÛTÛNCÛ*

Bu çalışmada, polisakkarit bazlı hidrojellerin özellikleri ve sanat eseri konservasyonu alanında kullanımları ele alınmıştır. Bir polisakkarit bazlı hidrojel olan Agar Agar, suya duyarlı yüzeylerin temizliği sırasında olası yan etkileri en aza indirmek ve sulu çözeltiyi yüzeye kontrollü şekilde uygulamak için kullanılan en sağlıklı yöntemdir. Bu bildiride; durulama gerektirmeme özelliğiyle öne çıkan Agar Agar'ın, eserlerin temizliğinde kullanım avantajları ve dezavantajlarına, Agar'ın ılık, jel formda kullanımına, japon kâğıdı üzerinden fırça ile masaj yaparak uygulanmasına ve katı formda yüzeyde bekletme yöntemi ile kullanımına değinilmiştir. Tablo, duvar resmi ve heykel restorasyonunda Agar Agar uygulamaları, birlikte kullanılabilceği malzemeler, sıcak ve soğuk uygulama teknikleri ve farklı uygulama yöntemleri incelenmiştir. Ayrıca Agar Agar'ın daha kuvvetli bir temizlik sağlaması amacıyla kullanılan Triamonyum Sitrata (TAC) katkısına yönelik testler, uygulamalar ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Agar Agar, Hidrojel, Polisakkarit, Triamonyum Sitrata, Restorasyon

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, zehratutuncu7@gmail.com.

Polysaccharide Based Hydrogel: Reviews and Suggestions on the Usage Methods of Agar Agar for Cleaning Painted Surface

Zehra TTNC*

This study discusses the properties of polysaccharide-based hydrogels and their use in conservation of artworks. The use of Agar Agar as a polysaccharide-based hydrogel is the healthiest method used to minimize possible side effects during cleaning of water-sensitive surfaces and applying the aqueous solution to the surface in a controlled manner. In this statement; Agar Agar, which stands out with its feature of not requiring rinsage, its advantages and disadvantages on cleaning artworks, the use of Agar in warm, gel form, its application by massaging with a brush on Japanese paper, and its use in solid form with the method of leaving on the surface are mentioned. The Agar Agar applications during painting, wall painting and sculpture restorations, the materials it can be used with, its hot and cold application techniques and different application methods are examined. In addition, this study presents tests, applications, and recommendations for using Agar Agar with the addition of Triammonium Citrate (TAC) additive to provide a more vigorous cleaning.

Keywords: Agar Agar, Hydrogel, Polysaccharide, Triammonium Citrate, Restoration.

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, zehratutuncu7@gmail.com.

Konservasyon Eğitiminde Uygulamanın Önemi

Aleyna YAŞAR, Nisa Nur ÜZÜMCÜ, Fatma UYSAL*

Sunumda Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nde hocalarımız tarafından verilen teorik ve uygulama derslerinin işleyişinden bahsedilmektedir. Bahsedilecek olan dersler; Duvar Resmi Yapım Bilgisi ve Bozulmaları, Taş Malzeme Bilgisi ve Bozulmaları, Mozaik Yapım Teknikleri ve Bozulmaları, Seramik Bozulmaları ve Temizleme Yöntemleridir. Yapılan uygulamaların birinci amacı öğrencilere el becerileri kazandırmaktır. İkinci amacı bu uygulamaların sonucunda kazandırılan becerilerin geliştirilmesi ve öğrencilere mezun olduktan sonra bilinçli bir restoratör olmayı hedeflemektir. Bu çalışmada, Duvar Resmi Yapım Bilgisi ve Bozulmaları dersinde ilk olarak duvar resmi katmanları esas alınarak harçlar hazırlanıp resim çizilmiştir. Dersin ilk döneminde duvar resmi yapılırken ikinci dönemde ise yapılan duvar resmi üzerinde arazide gözlemlenebilecek bozulma türleri oluşturulmuştur. Yapılan bu bozulmalar dönemin sonuna kadar temizlenmiştir. Taş Malzeme bilgisi dersi kapsamında ilk dönem harç deneme çalışmaları yapılırken ikinci dönem ise alçı ile duvar örme çalışması yapılmıştır. Mozaik Yapım Teknikleri dersinde ise antik dönem mozaikleri ve yapım teknikleri kullanılarak mozaik örülmüştür. İkinci dönem ise mozaik yüzeyinde bozulma türleri oluşturularak bozulmalar onarılmıştır. Seramik Bozulmaları dersinde ise seramik bir obje kırılarak objenin farklı bölgelerinden parçalar alınmıştır. Daha sonrasında ise alçı ile tamamlama işlemi yapılmıştır. En son olarak da boya işlemi yapılarak uygulama tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bölüm, Uygulama Dersleri, Koruma, Kazanım, El Becerisi.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, aleyna.yasar@hbv.edu.tr.

The Importance of Implementation in Conservation Education

Aleyna YAŞAR, Nisa Nur ÜZÜMCÜ, Fatma UYSAL*

In the presentation, the operation of the theoretical and applied courses given by our professors in the Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage of Ankara Hacı Bayram Veli University is mentioned. The courses that will be mentioned in the presentation are; Wall Painting Production Information and Deterioration, Stone Material Information and Deterioration, Mosaic Making Techniques and Deterioration and Ceramic Deterioration and Cleaning Methods. The primary purpose of the applications is to provide students with manual skills. The second aim is to develop the skills gained as a result of these practices and to become a conscious restorer after graduation. In this study, firstly, the mortars were prepared and the picture was drawn based on the wall painting layers in the Mural Making and Deterioration course. While the mural was painted in the first semester of the course, the types of deterioration that can be observed in the field were created on the wall painting made in the second semester. The distortions were cleared by the end of the period. Within the scope of the Stone Materials knowledge course, mortar trial studies were carried out in the first term, and wall masonry work was carried out in the second term. In the Mosaic Making Techniques lesson, mosaics were knitted using ancient mosaics and construction techniques. In the second period, the deterioration types were created on the mosaic surface and the deteriorations were repaired. In the Ceramic Deterioration course, a ceramic object was broken and pieces were taken from different parts of the object. It was then finished with plaster. Finally, the application was completed by painting.

Keywords: Department, Application Lessons, Protection, Acquisition Dexterity

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, aleyna.yasar@hbv.edu.tr.

Bedri Rahmi ve Eren Eyüboğlu Tarafından Üretilen Mozaik Panolarda Kullanılan Tessera ve Cam Elemanların Tasnifi ve Depolama Çalışması

İrem YAZICI, İlayda AKYILDIZ*, Oğuz Emre KAYSER**

Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Eren Eyüboğlu'nun sanatsal üretimlerinde geleneksel tekniklerin yanı sıra farklı malzeme ve teknikleri de denedikleri bilinmektedir. Ahşap, kâğıt ve tuval üzerine yapılan resimlerin dışında sanatçılar, mimari yüzeylere de sanat eseri uygulamaları gerçekleştirmiştir. Bu sanat eserleri arasında bulunan mozaikler önemli bir yere sahiptir. İstanbul, Kalamış'ta bulunan ev ve atölye olarak kullandıkları mekânda, eserler ve eserlerin üretimlerinde kullandıkları malzemeler hala saklanmaktadır. Bu malzemeler arasında mozaik panoların üretiminde kullanılan tessera ve cam elemanlar bulunmaktadır. Sanatçıların ev-atölyesinde yapılan çalışmalarda karışık depolanan tessera ve cam elemanlar, 2022 yılının Kasım ayından 2023 yılının Şubat ayına kadar Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğrencileri ve öğretim elemanlarından oluşan bir ekip tarafından tasnif edilmiştir. Bu tasnif sonucunda yerli üretim tesseralar, ithal Murano camları ve Paşabahçe'de üretilen cam elemanlar olmak üzere 3 farklı ana malzeme grubu tespit edilmiştir. Günümüze kadar karışık olarak depolanan bu malzemeler bir envanter sistemi oluşturularak sınıflandırılmış ve saklama açısından uygun kutulara yerleştirilmiştir. İstanbul Manifaturacılar Çarşısı'ndaki tessera ve cam eleman örnekleri çeşitlilik açısından fazla olduğu için çalışmamızda bu örneklerle yer verilmiştir. Seçilen bazı tessera ve cam elemanlar İstanbul Manifaturacılar Çarşısı'nda devam eden konservasyon çalışmalarında zaman içinde eksilen parçaların özgün yerlerine yerleştirilmesine katkı sağlamıştır. Bu çalışma doğrultusunda tessera ve cam elemanlarının tanımlanması, envanter oluşturulması, korunması, geleceğe aktarılması ve olası restorasyonlarda konservatörlere özgün malzeme ile müdahale imkânı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bedri Rahmi Eyüboğlu, Eren Eyüboğlu, Mozaik, Depolama, Tasnif.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu Bölümü, yzici.irem@gmail.com / akyildizilayda98@gmail.com.

** Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma Doktora Programı, emre.kayser@msgsu.edu.tr.

Classification and Storage of Tesserae and Glass Elements Used in Mosaic Wall Panels Made by Bedri Rahmi and Eren Eyüboğlu

İrem YAZICI, İlayda AKYILDIZ*, Oğuz Emre KAYSER**

It is known that Bedri Rahmi Eyuboglu and Eren Eyuboglu have tried different techniques and materials along with traditional ones in their artworks. Apart from paintings on wood, paper, and canvas; the artists worked on architectural surfaces, among which mosaics play an important role. The materials they used in their production, as well as the artworks, are still kept in the building they have used as a home and studio in Kalamış, Istanbul. Among these materials are tesserae and glass elements, which were used in the production of mosaic wall panels. The instructors and students of Mimar Sinan Fine Arts University have categorized these pieces between November 2022 and February 2023 in the artists' home-atelier. As a result of this classification, 3 different main material groups have been identified as; domestic production tesserae, imported Murano glass, and glass elements produced in Paşabahçe. These materials, which have been stored randomly until today, have been classified by creating an inventory system and placed in boxes suitable for storage. Since the samples of tesserae and glass elements are found in Istanbul Manifaturacılar Çarşısı in terms of diversity, our study also includes examples of material usage in these works. Some selected tesserae and glass elements contributed to the placement of the missing pieces over time in their original places during the ongoing conservation work in the Istanbul Manifaturacılar Çarşısı. In line with this study, it is aimed to define tesserae and glass elements, to create an inventory, to protect and transfer them to the future, and to provide the opportunity for conservators to intervene with original materials in possible future restorations.

Keywords: Bedri Rahmi Eyuboglu, Eren Eyuboglu, Mosaic, Storage, Classification

* Mimar Sinan Fine Arts University, Department of Conservation and Restoration of Artworks, yzici.irem@gmail.com / akyildizilayda98@gmail.com.

** Ankara Hacı Bayram Veli University, Conservation of Cultural Property, PhD Program, emre.kayser@msgsu.edu.tr

Denizli Akköy Yukarı Camii: Koruma Sorunları ve Çözüm Önerileri

Tuba İrem YÜKSEL*

Denizli merkeze 28 km uzaklıkta, Akköy Mahallesi'nde Tevfik Karatay Caddesi üzerinde bulunan cami, zengin ahşap oyma işçiliği ve kalemişi süslemeleri ile önemli bir yere sahiptir. 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı sonucunda Kafkasya'dan gelen göçmenlerle kurulmuş bir yerleşimde Osmanlı Dönemi camisi olan Akköy Yukarı Camii'nin kesin yapılış tarihi tam olarak bilinmemektedir. İçerideki kubbede "16 Cemaziyelevvel 1327 / 14 Haziran 1909 Tadilat" yazılı bir tarih bulunmaktadır. Çevredeki diğer cami süslemeleri konu ve üslup birliği bakımından değerlendirildiğinde caminin inşasının 1877-1909 tarihleri arasında yapıldığı düşünülmektedir.

Eğimli arazi üzerine inşa edilen cami, enine dikdörtgen planlı olup üzeri Marsilya tipi kiremitle kaplı kırma çatı ile örtülüdür. Yapının temeli taş malzeme, duvar bölümleri ise kerpiç malzeme üzeri sıvadır. Caminin kuzey cephesinde bulunan son cemaat yeri altı adet ahşap destekli olup sonradan kapalı hale getirilmiştir. Yapının zemini, tavanı, kapısı, vaaz kürsüsü, minberi ve mahfili ahşaptır. Harim bölümünün duvarları kalemişi süslemeler ile kaplıdır. Tavanı çitakari tavadır. Orta bölümünde içi bitkisel motiflerle kaplı bağdadi kubbe bulunmaktadır. Kubbe dört ahşap direk taşınmaktadır.

Cami günümüze kadar çeşitli kereler elden geçirilmiş ve nihayetinde bitişiğine yapılan modern betonarme camiden sonra terk edilmiş durumdadır. Korunması ve geleceğe taşınabilmesi için birtakım müdahalelerde bulunulmalıdır. Bu araştırmada, Denizli Akköy Yukarı Camii'nin, mevcut durumu, belgeleme aşamaları ve koruma onarım önerileri anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kalemişi, Cami, Ahşap, Koruma, Denizli.

* Pamukkale Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü, irem.96.81@gmail.com.

Denizli Akköy Yukarı Mosque: Conservation Problems and Suggestions for Solutions

Tuba İrem YÜKSEL*

The mosque, located in Tevfik Karatay Street in Akköy Neighborhood, 28 km from the center of Denizli, has an important place with its rich wood carving and painted decoration (*kalemişi*). The exact date of construction of Akköy Yukarı Mosque, an Ottoman period mosque in a village established with immigrants from the Caucasus as a result of the 1877-1878 Ottoman-Russian war, is not known exactly. The date written as “16 Jamazi al-awwal 1327 / 14 June 1909 Renovation” on the dome refers to a repair. When compared with other mosques with painted decoration in Denizli Province in terms of subject and style, this mosque should have been built between 1877 and 1909.

The mosque, built on a sloping land, has a rectangular plan and it is covered with a hipped roof with Marseille tiles. The foundation of the building is stone masonry, and the walls are plastered on mudbrick. The latecomers' area with six wooden posts on the north side of the mosque was later closed with modern masonry and windows. Its floor, ceiling, door, pulpit, and loggia are of wood. The walls of the prayer hall are covered with hand-drawn painted decor. The ceiling is decorated with laths. In the middle is a baghdadi dome painted with vegetal motifs. The dome is supported by four wooden posts.

Various interventions have been made to the mosque; however, these interventions were not carried out under the supervision of any institution. The mosque is currently not in very good condition. Some interventions need to be made in order to transfer it to the future. In this research, the current situation of Denizli Akköy Yukarı Mosque, documentation stages and conservation and restoration proposals will be explored.

Keywords: Kalemişi, Mosque, Wood, Conservation, Denizli.

* Pamukkale University, Department of Conservation and Restoration of Cultural Heritage, irem.96.81@gmail.com.

MİMAR SİNAN
GÜZEL SANATLAR
ÜNİVERSİTESİ

www.icoress.org

ISBN: 978-625-6364-03-5

9 786256 364035